

**LASTEN JA PERHEIDEN HYVINVOINTIPALVELUIDEN KEHITTÄMISHANKE
ITÄ- JA KESKI-SUOMESSA
”Lapset ja perheet Kaste -hanke”**

SELVITYS HANKKEEN ETENEMISESTÄ

Valtionavustuksen maksatusjakso 1.5.2009–31.10.2009

22.10.2009
Jaana Kemppainen
projektipäällikkö
Lapset ja perheet Kaste -hanke

SISÄLLYSLUETTELO

1. HANKKEEN TOTEUTUMINEN SUHTEESSA HANKESUUNNITELMAAN	3
2. ARVIO ASETETTUJEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISESTA JA SELVITYS MITEN TOTEUTUMISTA ARVIOIDAAN	6
2.1 Tavoite 1. Lasten ja perheiden palveluita uudistetaan ja yhtenäistetään asiakkaiden näkökulmasta joustaviksi ja vaikuttaviksi palvelukokonaisuuksiksi. ...	6
2.1.1 Etelä-Savo	6
2.1.2 Keski-Suomi	9
2.1.3 Pohjois-Karjala.....	11
2.1.4 Pohjois-Savo	13
Varhainen puuttuminen vakiinnutetaan osaksi kuntien palvelujärjestelmää ja päätöksentekoa	15
Erytispalveluita kehitetään tukemaan peruspalveluita monitoimijaisella ja vastavuoroisella yhteistyöllä painottamalla palveluiden nivelkohtia.....	27
2.2. Tavoite 2. Lasten ja perheiden osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia lisätään palvelujärjestelmässä	32
2.2.1 Etelä-Savo	32
2.2.2 Keski-Suomi	32
2.2.3 Pohjois-Karjala.....	34
2.2.4 Pohjois-Savo	34
2.3 Tavoite 3. Työntekijöiden ja toimijoiden osaaminen ja palveluiden laatu varmistetaan turvaamalla pysyvä kehittämisrakenne lasten ja perheiden hyvinvointipalveluihin.....	36
2.3.1 Etelä-Savo	36
2.3.2 Keski-Suomi	36
2.3.3 Pohjois-Karjala.....	38
2.3.4 Pohjois-Savo	38
2.4 Tavoite 4. Lasten ja perheiden ennaltaehkäisevien ja varhaisen tuen palveluiden vaikutusta lastensuojelun kustannuksiin seurataan taloudellisella arvioinnilla.....	40
2.4.1 Keski-Suomi	40
2.4.2 Pohjois-Savo	40
2.5 HANKKEESSA TEHTÄVÄ OPISKELIJAYHTEISTYÖ	40
3. SELVITYS HENKILÖSTÖN JA ASiantuntijapalveluiden Käytöstä	41
4. SELVITYS HANKKEESSA TOTEUTETUSTA KOULUTUKSESTA	42
4.1. Hankkeen järjestämät koulutukset	42
4.2 Hankehenkilöstön osallistuminen koulutukseen.....	43
5. HANKKEESSA PIDETYT KOKOUKSET	44
5.1 Hankeorganisaation kokoukset	44
5.2 Muut kokoukset.....	45
5.3.1 Etelä-Savo	45
5.3.2 Keski-Suomi	46
5.3.3 Pohjois-Karjala.....	47
5.3.4 Pohjois-Savo	48
6. TIEDOTTAMINEN JA MEDIAOSUMAT	50
LIITE 1 Tutki ja Turvaa osahankkeen kehittämisvaiheet	53

Tässä selvityksessä raportoidaan hankkeen toteutuminen Etelä-Savo (1.5.–30.9.2009), Keski-Suomi (1.6.–31.10.2009), Pohjois-Karjala (1.5.–31.10.2009) ja Pohjois-Savo (1.5.–31.10.2009).

1. HANKKEEN TOTEUTUMINEN SUHTEESSA HANKESUUNNITELMAAN

Etelä-Savo

Etelä-Savossa hanke on edistynyt toisen maksatusjakson aikana ehkäisevän työn ja sijaishuollon kehittämisen osalta hankesuunnitelman mukaisesti. Kaikkiin alueen 17 kuntaan tehtiin kuntakäynti, jossa selvitettiin kunkin kunnan toiveita ja odotuksia hankkeelle.

Ehkäisevän työn osalta Etelän Savossa hankesuunnitelmassa esitettyjä painopistealueita ovat Mikkelin seudulla lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmien laatiminen sekä kuntakohtaisesti että seudullisesti, Pieksämäellä perhepalvelukeskuksen toiminnan ja eri ammattiryhmien yhteistyön kehittäminen, JJR- kunnissa aikaisempien hankkeiden tulosten juurruttaminen ja lapsiperhepalveluiden työntekijöiden yhteistyön edistäminen sekä osaamisen lisääminen ja Savonlinnan seudulla työntekijöiden osaamisen lisääminen koulutusten avulla sekä eroperheiden lasten kuuleminen sekä vanhempien tukeminen.

Sijaishuollon osalta Etelä-Savossa on päädytty kehittämään omaa pysyvää rakennetta sijaishuoltoyksiköksi ja tietopankkia ajan tasalla olevista maakunnan sijaishuoltopaikoista ja hyvistä käytännöistä Kasvun yhteisöjen sijaishuoltoyksikön tekemän alustavan työn pohjalta. Sijaishuollon kehittäminen tapahtuu yhteistyössä kuntien ja järjestöjen kanssa. Kehittämisen painopiste on perhehoidossa.

Lasten- ja nuorisopsykiatrian kehittäminen on edennyt tavoitteiden suuntaisesti. Kehittämistyön yhtenä tavoitteena on, että lapsen ja nuoren tilanne kohdataan sijaishuollossa hyvin lapsen tarpeet huomioivaksi, tukemalla lapsen hyvinvointia siten hänen arjessaan. Tätä kautta vähennetään ja ehkäistään psyykkisten ongelmien syntyä. Hankkeessa tehtävä lastensuojeluprosessikuvaus painottuu lastensuojelun ja lasten- ja nuorisopsykiatrian palveluiden väliseen alueeseen. Tavoitteena on hakea toimivaa käytäntöä ja työskentelytapaa juuri tähän nivelkohtaan. Videoneuvottelutyöskentelyn käynnistämistä sijaishuollossa olevien lasten ja heidän verkostojensa kanssa tehtävässä yhteistyössä on vaikeuttanut toisaalta olemassa olevien laitteiden toimimattomuus toisaalta asenteet uudenlaista toimintatapaa kohtaan.

Etelä-Savon maakunnan alueella on päättynyt tai päätymässä vuoden 2009 lopun aikana useita lapsiperheiden palveluihin kohdistuvia hankkeita: Lapsiperhe-hanke, Etelä-Savon sosiaalityön ja varhaisen tuen hanke sekä Kasvun yhteisöjen sijaishuollon kehittämisyksikkö –hanke. Kaste-hankkeen henkilöstö ottaa vetovastuun näiden päättyvien hankkeiden muodostamista kehittämisryhmistä ja verkostoista.

Keski-Suomi

Ehkäisevän työn kehittämisessä keskeistä on perhekeskustoimintamallin vahvistaminen eri toimijoiden yhteen saattamisella ja varhaisen tuen työmuotojen kehittämisellä ja levittämisellä. Ehkäisevien ja varhaisen puuttumisen työmuotojen vakiintuminen osaksi kuntien peruspalveluita edellyttää systemaattista, monitoimijaista ja moniasiantuntijaista yhteistyötä. Yhteistyön on toteuduttava kuntien toimialojen sisällä ja välillä, seurakunnan, julkisen ja kolmannen sektorin yhteistyönä sekä vanhempien, vapaaehtoisten ja ammattilaisten välillä.

Perhekeskustoimintamallin vahvistamiseen liittyvä kehittämistyö on käynnistynyt Keuruulla, Äänekoskella ja Saarikan alueella. Varhaisen tuen työmuotojen kehittäminen toteutuu Multian kunnassa ja Saarikan alueella soveltamalla neuvolan perhetyön mallia kuntien ehkäisevän perhetyön kehittämisessä. Jyväskylässä keskeinen lasten ja perheiden hyvinvoinnin ja palveluiden kehittämisteema on neuvolan monitoimijaisen perhevalmennuksen kehittäminen.

Lasten ja perheiden palveluissa työskentelevien osaamista vahvistetaan yhteisillä koulutus- ja työkokousprosesseilla ja joustavilla konsultaatioilla. Alueellisissa työkokouksissa on moniammatillisten yhteistyöverkostojen kanssa kehitetty varhaista tunnistamista ja huolen puheeksi ottamista. Hankkeen työntekijät ovat tarjonneet asiantuntija-, koulutus ja konsultaatio apua ja tukea kuntiin.

Lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen ja lastensuojelun avohuollon kehittämisessä on keskeistä lastensuojelulain toimeenpanon systemaattinen jatkaminen. Tämä toteutuu muun muassa avohuollon työmenetelmien kehittämisellä, lastensuojelusuunnitelmatyön prosessien tukemisella sekä asiantuntijaryhmien toiminnan varmistamisella. Uuden lastensuojelulain käytäntöön vieminen toteutuu myös alueellisten koulutusten, konsultaatioiden ja toimintamallien selkiyttämisen avulla. Toteutuksessa on tarkoitus hyödyntää alueella luotuja ja toimivia malleja. Seudulla toimivia konsultaatiokäytäntöjä on pyritty vahvistamaan mm. tiedottamisella ja mallien käytöllä menetelminä työkokouksissa. Kehittäjäsosiaalityöntekijä organisoii Korko-konsulttien työnohjauksellista koulutusta, moniammatillisen asiantuntijaryhmän käytön tarpeen selvitystä ja lastensuojelun edunvalvonnan juurruttamista.

Lastensuojelun tarpeessa olevien lasten ja heidän perheidensä tuen tarpeiden tunnistamista, varhaista auttamista ja avohuollon menetelmien vaikuttavuutta on pyritty edistämään moniammatillisena yhteistyönä. Alueellisissa työkokouksissa on yhteistyöverkostojen kanssa kehitetty varhaista tunnistamista, huolen puheeksi ottamista sekä tiedonsiirtoa ja lastensuojeluasiakkuuden alkua. Työskentelyssä on painotettu asiakkaiden osallisuutta ja lastensuojelulain velvoitteita.

Hanke on käynnistänyt lastenpsykiatrisen konsultaation Jyväskylän perhetyöntekijöille sekä nuorisopsykiatrisen, koulun ja lastensuojelun yhteisen työkokoussarjan. Lastensuojelun ja päivähoidon yhteistyötä kehitetään pilotissa, jossa yhtenä näkökulmana on lastensuojelun konsultatiivinen tuki päivähoidolle. Lasten- ja nuorisopsykiatrisen kehittämisteemana on lasten ja nuorten mielenterveysongelmien varhaisen tunnistamisen, hoidon järjestämisen ja sen saatavuuden parantaminen toimijoiden yhteistyönä. Tavoitteena on, että erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon ja sosiaalitoimi muodostavat asiakkaan näkökulmasta eheämmän ja helpommin saavutettavan kokonaisuuden. Myös lasten ja perheiden osallisuuden vahvistaminen on hankkeessa vahvana teemana. Näihin tavoitteisiin on pyritty järjestetyillä koulutuksilla, konsultaatioilla, osallistumalla työ- ja suunnittelukokouksiin sekä vertaistuen suunnittelulla.

Sijaishuollon kehittämisessä painopiste on hallitusohjelman mukaisesti perhehoidon kehittämisessä. Kustannustietoisuuden lisäksi painopisteen valinnan taustalla on sijaishuollossa olevan lapsen mahdollisuus perheenomaiseen kasvuympäristöön, uudistuva perhehoitolaki sekä uudet perhehoidon palvelutuotannon muodot.

Keski-Suomessa maakunnallisia sijaishuollon palveluita tuottavan Sijaishuoltoyksikön ja kehittämishankkeen yhteinen kehittämistyö keskittyy perhehoidon kehittämiseen julkisen ja

yksityisen palvelutuotannon yhteistyössä, perhehoidon tukikeskuksen perustamiseen sekä perheneuvolan, lasten- ja nuorisopsykiatrian ja lastensuojelun yhteistyöhön ja nivelkohtiin. Perhehoidon kunnallisten palveluiden kehittämisessä tavoitteena on monipuolisuuden ja eri vaihtoehtojen, kuten lyhytaikaisen perhehoidon takaaminen lastensuojelun perhehoidossa sekä perhehoidon osuuden vahvistaminen kodin ulkopuolisissa sijoituksissa.

Perhehoidon tukikeskuksen ajatuksena on mahdollistaa lapsen tarpeiden mukainen riittävä ja intensiivinen tuki sijaishuollon aikana. Kehittämisen kohteina ovat sijoitetun lapsen ja kiintymäsuhteen rakentumisen tuki, riittävän yhteydenpidon varmistaminen, kodinhoidollinen tuki, tuki- ja lomaperhepalvelut sekä lapsen kasvun ja kehityksen kannalta keskeisen tuen, kuten erityisopetuksen, terapia- ja harrastuspalveluiden saanti. Myös sijaisvanhempien tukimuotoja, kuten mentoroinnin, vertaistuen, psykologi- ja psykiatriapalveluiden saatavuutta ja systemaattisuutta lisätään. Sijoitettujen lasten vanhempien tukimuotoja, kuten vertaisryhmiä, tukihenkilötoimintaa ja terapiamuotoja kehitetään yhteistyössä hankealueen muiden maakuntien ja järjestöjen kanssa. Perheneuvoloiden ja lasten- ja nuorisopsykiatrian palveluita kiinnitetään tiiviimmin ja suunnitellummin tukikeskuksen palveluihin.

Pohjois-Karjala

Vertaisryhmätoiminnan koordinoitihankeosiossa toteutetaan kuntakohtaisia toimintakäytäntöjä. On järjestetty vertaisryhmiä ja tuettu ryhmien toteuttamista erilaisten tarpeiden pohjalta. Sidosryhmäyhteistyö ja tarpeiden kartoitus jatkuu.

Perhehoidon kehittämishankeosiossa on meneillään hankkeen toteutusvaihe, kartoitus- ja selvitysvaiheen edelleen jatkuessa.

Kotisairaaloiminnan kehittämishankeosiossa on luotu jalkautuva, intensiivinen ja fokusoitu kotisairaalamalli psyykkisesti vaikeasti oireilevien lasten ja heidän perheidensä avuksi. Mallin kliininen testaus on meneillään. Psyykkisesti oireilevien lasten vanhempien vertaistukiryhmätoiminta on alkanut. Kotisairaaloiminnan kehittäminen PKSSK:n lasten ja nuorten sairauksien yksikössä on jatkunut.

Vauvojen vuorovaikutuksellisten häiriöiden yöaikaisen hoidon käytännön järjestelyt on mahdollistettu Perhokaksiossa. Myös vauvojen poikkihallinnollisen hoitopolun hankkeistaminen on aloitettu.

Kaikissa Pohjois-Karjalan osahankkeissa on tehty riskianalyysi 8.6.2009 ja arviointisuunnitelma 22.9.2009.

Pohjois-Savo

Katse lapseen -hanke käynnistyi 1.4.2009, jolloin Pohjois-Savon lastensuojelun kehittämissyksikön hallinnoijana aloitti Siilinjärven kunta. Katse lapseen -hankeosiossa on mukana Pohjois-Savossa 16 kuntaa. Nämä kunnat ovat palvelurakenteissaan varautuneet Pohjois-Savon lastensuojelunkehittämissyksikön kuntarahoitteisten palveluiden yhteiseen tuottamiseen sekä lasten ja perheiden hyvinvointipalveluiden kehittämiseen itä- ja keskisuomalaisena yhteistyönä.

Hanketta toteuttamaan palkatun henkilöstön aloitettua suunniteltua myöhemmin ja perheoikeudellisten palveluiden kehittäjän (3 kk) aloittamisen estyttyä, hankkeen toteutukseen varatuista henkilöstökustannuksista säästyneillä rahoilla on ostettu

asiantuntija- ja koulutuspalveluita hankeen suunnitelman mukaisten sisältöjen eteenpäin viemiseen 9686 €: lla suunniteltua enemmän kesän ja syksyn 2009 aikana. Näin on saatu käynnistymään kehittämistyön perheoikeudellisten eroperheille suunnattujen palveluidenkin toimintamallien kehittämistyö. Itä- ja Keski-Suomen alueellisesti laajassa yhteishankkeessa henkilöstön matkoihin kuluva työajan säästämiseksi päädyttiin videoneuvottelulaitteiston hankintaan 7000 €, Länsi-Suomen lääninhallituksen myönteisen kannanoton jälkeen. Videoneuvotteluvälineistöllä käynnistetään kehittämis- konsultaatio- ja koulutusyhteistyö Itä- ja Keski-Suomen alueiden välillä. Henkilöstön palkkaamisesta hankkeen alkupuolella säästynyt varasta on kohdennettu lisäksi painatus- ja ilmoituskuluihin, koulutus- ja valistusmateriaalien sekä vaativan perhehoidon osaamista syventävän ajankohtaisen kirjallisuuden hankintaan. Itä- ja Keski-Suomen sijaishuollon ja perhehoidon painopistealueen yhteistyönä on tehostettu Ajoissa kotiin - valtakunnallisen perhehoidon rekrytointikampanjan näkyvyyttä ja jalkautumista erilaisiin tapahtumiin kohtaamaan uusia perheitä. Näin hankkeen toteutuksen kustannukset lokakuun 2009 maksatuksen vaiheessa ovat 131 071 e eli 36,1 % hankkeen kokonaiskustannuksista 386 213 €.

Tutki ja Turvaa osahanke käynnistyi 1.2.2009 projektikoordinaattorin aloitettua suunnittelutyön. Hoitomallin kehittäminen (kehittämisvaihe 1) käynnistyi huhtikuussa 2009. Hoitomallin kehittäminen on edennyt suunnitelmien mukaan kevään ja kesän 2009 aikana. kts. LIITE 1: Kehittämistyön vaiheet. Perhehoitomalli on saanut nimekseen Tutki – ja Turvaa - hoitajakso ja sen käytännön toteuttamisen suunnittelu on käynnissä. Elokuussa 2009 hankkeessa aloitti toinen projektityöntekijä, perheterapeutti Kirsti Lyytinen tulee toimimaan käytännön hoitajakson toteuttamisessa projektikoordinaattorin työparina.

Pilotoitavaan hoitajaksoon on haastateltu perheitä ja haastattelut jatkuvat edelleen, yhteistyötä tehdään peruspalvelujen lasten mielenterveystyön kanssa pilotti-perheiden löytämiseksi. Perheiden kanssa ratkaistaan tai työskennellään läpi osallistumisen esteitä, mikäli heidän nähdään hyötyvän hoidosta ja he itse toivovat pääsevänsä mukaan. Marraskuussa käynnistyvään pilotti I hoitajaksoon on tehty yksi kirjallinen hoitajakso - sopimus. Hoitajaksoon sisältyvän ryhmätyöskentelyn sisältöjä ja materiaalia suunnitellaan. Terapeuttisen ja muutosta tavoittelevan hoitajakson työskentelyperiaatteita ja käytäntöjä työstetään. Klinikan terapeutit ovat olleet mukana reflektioivassa vuorokeskustelussa syyskuun aikana. Videopalautte-menettelyä hyödyntävää hoitajaksoa varten suunniteltu videokuvajärjestelmä on toteutettu yhteistyössä KYSin teknisen osaston ja Pelcon kanssa ja käyttöönottokoulutus on käynnissä. Osahankkeen oma seurantar ryhmä kuntien toimijoista kokoontui ensimmäisen kerran 2.9.2009.

2. ARVIO ASETETTUJEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISESTA JA SELVITYS MITEN TOTEUTUMISTA ARVIOIDAAN

2.1 Tavoite 1. Lasten ja perheiden palveluita uudistetaan ja yhtenäistetään asiakkaiden näkökulmasta joustaviksi ja vaikuttaviksi palvelukokonaisuuksiksi.

2.1.1 Etelä-Savo

Toimenpiteet: *Ehkäisevän työn kehittäminen*

- Mikkelissä ja sen ympäristökunnissa palveluja uudistetaan ja yhtenäistetään mm. keskustelemalla nykyisestä tilanteesta ja muutostarpeista erilaisissa työryhmissä ja yhteistyötapaamisissa, joihin Kaste-työntekijät osallistuvat. Tällaisia ovat esim. lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmien laatimiseksi järjestetyt työpajat (ks. varhainen puuttuminen), Varpu- työryhmät ja Tykes-toiminta (lapsiperhepalveluiden kehittäjäryhmä).
 - Mikkelin Varpu työryhmä 11.5.2009 ja 31.8.2009

- Mikkelin Tykes –työpaja 13.5.2009 ja 1.9.2009
- Kangasniemi: Perhe Ykkönen - työryhmä 14.5.2009, 25.8.2009 ja 27.10.2009
- Mikkelin: lastensuojelun asiakasperheiden vanhempien ryhmätoiminnan kehittäminen, tapaaminen perhetyön tiimivastaava Heli Hännisen kanssa 15.5.2009 ja 22.10.2009
- Mikkelin: Osallistuminen lapsiperhepalveluiden johtoryhmän kokoukseen 4.5.2009
- Puumala: Kuntakäynti ja yhteistyöstä sopiminen 5.8.2009
- Pieksämäellä perhepalvelukeskuksen yhteistyötä ja palveluiden sujuvuutta on edistetty järjestämällä eri ammattiryhmien välisiä yhteistyötapaamisia. Näissä sovitaan yhteistyökäytännöistä ja toimintamalleista. Tapaamiset jatkuvat edelleen.
 - 2.5.2009 osallistuminen perhepalvelukeskuksen yhteistyökokoukseen, Kaste-hankkeen esittely
 - 19.5.2009 ”Pieksämäki-päivä”: suunniteltu ja sovittu yhteisiä tapaamisia ja yhteistyötä eri ammattiryhmien kesken perhepalvelujohtaja Liisa Hynysen kanssa.
 - 29.5.2009 Kaste-työntekijä mukana terveydenhoitajien kokouksessa keräämässä heidän ajatuksiaan uudesta yhteisestä organisaatiosta ja yhteistyöstä organisaation sisällä.
 - 2.6.2009 osallistuminen lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden kokoukseen, jossa pohdittiin terveydenhoitajien ajatuksia ja mietittiin keinoja yhteistyön luomiseksi.
 - 23.6.2009 keskusteltu Perheneuvolan yhdistymisestä ja siihen liittyvistä haasteista.
 - 11.8.2009 päivitetty kesän kuulumiset ja keskusteltu hyvinvointisuunnitelmasta perhepalvelujohtaja Liisa Hynysen kanssa.
 - 8.9.2009 osallistuminen päivähoiton kokoukseen
 - 21.9.2009 lastensuojelun ja neuvolan terveydenhoitajien yhteinen tutustumis- ja koulutustilaisuus ja tapaaminen nuorisotoimen kanssa.
 - 6.10.2009 tapaaminen perhepalvelujohtaja Liisa Hynysen kanssa: sovittu yhteistyötapaaminen perhetyön ja koulutustilaisuus perhepäivähoitajille.
- JJR:ssä Kaste-hankkeelle esitetyjä toiveita ovat perhekeskustoiminnan juurruttaminen ja vakiinnuttaminen Lapspere- hankkeen loppumisen jälkeen, perhepalveluohjaajan saaminen vakituiseksi, välimaastotyöskentely nuorten kanssa, kotipalvelun kehittäminen ja Alvari-perhetyön jatkaminen ensi vuoden jälkeen. Kaikissa kolmessa kunnassa on moniammatillinen tiimi, joiden toimintaan Kaste-työntekijät ovat menossa mukaan ja joiden kautta em. tavoitteisiin pyritään.
 - 11.5.2009 tapaaminen perusturvajohtaja Pirjo Tujusen kanssa Joroisissa, jossa mietittiin Kaste-hankkeen mahdollisuuksia toimia JJR:ssä.
 - 4.6.2009 Yhteistyöneuvottelu Lapspere-hankkeen kanssa
 - 19.8.2009 Lapspere- hankkeen tulevaisuusverstaas Juvalla– miten perhekeskustyö jatkuu JJR:ssä ja mitä Kaste voi tehdä.
 - 27.8.2009 Lapspere- hankkeen ohjausryhmä, Rantasalmi
 - 16.9.2009 Moniammatillinen tiimi, Rantasalmi.
 - 23.9.2009 Lapspere- hankkeen päätösjuhla Juvalla, jossa myös Kaste-puheenvuoro.
 - 27.10.2009 Lapspere – hankkeen ohjausryhmä, Joroinen.
- Savonlinna on hankesuunnitelmassa painottanut eroperheiden lasten kuulemisen menettelytavan kehittämisen tarvetta sekä työntekijöiden koulutuksellista tukea esim. huolen puheeksi oton ja varhaisen puuttumisen osalta. Seudun muut kunnat ovat olleet halukkaita lähinnä ottamaan vastaan tarjottua koulutusta.
 - Tutustuminen Taru-hankkeeseen ja sen toimintaan Savonlinnassa.
 - 5.6.2009 ja 14.8.2009 kuntatapaaminen Savonlinnan sosiaalijohtaja Saara Pesosen, lastensuojelun sekä perhetyöntekijöiden kanssa.

- 28.8.2009 Kuntakäynti Kerimäki ja Punkaharju, Kerimäellä.
- 3.9.2009 Kuntakäynti Enonkoskelle
- 25.9.2009 Kuntakäynti Sulkavalle

Toimenpiteet: *Sijaishuollon kehittäminen*

- Etelä-Savoon on luotu malli sijaishuoltoyksikön perustamiseksi tutustumalla jo olemassa oleviin sijaishuoltoyksiköihin ja käymällä yhteistyöneuvotteluja sijaishuollon palveluita tuottavien järjestöjen sekä alueen kuntien johtavien viranhaltioiden kanssa.
- ATK-ohjelmistohankinnasta on käyty neuvotteluja Pohjois-Savon lastensuojelun kehittämisyksikön ja Etelä-Savon tietohallinnon kanssa. Etelä-Savossa on päädytty käyttämään samaa atk-sovellusta kuin Pohjois-Savon lastensuojelun kehittämisyksikössä.
- Kaste-hanke oli mukana toteuttamassa valtakunnallista perhehoidon rekrytointikampanjaa yhteistyössä alueen sijaishuollon palveluita tuottavien järjestöjen kanssa (Etelä-Savon sijaisperheet ry, Pelastakaa Lapset, Punkaharjun SOS-lapsikylä ja Kasvun yhteisöjen sijaishuollonkehittämisyksikkö). Perhehoidon näkyvyyttä on tuotu esiin perhehoidon rekrytointikampanjaan ja liittyvien lehdistötiedotteiden, lehdistötilaisuuden ja paikallislehdissä olleiden lehtijuttujen avulla.
- 4.5.2009 Tutustumiskäynti Kotkan sijaishuoltoyksikköön
- 11.5.2009 Yhteistyöneuvottelu Pelastakaa Lapset ry:n kanssa
- 13.5.2009 Lapsiperhepalveluiden kehittäjäryhmä Mikkeli
- 14.5.2009 Yhteistyöneuvottelu Etelä-Savon sijaisperheet ry ja Kasvun yhteisöjen sijaishuollon kehittämysyksikkö
- 20.5.2009 Perhehoidon prosessimallinnus
- 29.5.2009 ja 16.6.2009 Yhteistyöneuvottelut Pelastakaa lapset ry:n ja Viola -väkivallasta vapaaksi ry:n kanssa
- 24.6.2009 Itä-Suomen perhehoidon kehittämishankkeen suunnitteluryhmän ja Itä-Suomen lääninhallituksen kokous sekä Etelä-Savon sijaisperheet –Essi ry:n hallituksen kokous ja yhdistyksen kevätkokous
- 25.5.2009 Yhteistyövierailu Pelan ja Violan kanssa Jukolan perhekodissa
- 12.8.2009 Kasvun yhteisöjen sijaishuollonkehittämisyksikön, ESSKE:n, ISO:n ja Kasteen yhteistyöneuvottelu
- 27.8.2009 Kuntakäynti /Kerimäki ja Punkaharju
- 1.9.2009 Lapsiperhepalveluiden kehittäjäryhmä Mikkeli
- 3.9.2009 Kuntakäynti /Enonkoski
- 11.9.2009 Valtakunnallisen perhehoidon rekrytointikampanjan lehdistötilaisuus.
- 17.9.2009 Etelä-Savon sijaishuollon kehittäjäverkoston tapaaminen
- 18.9.2009 Perhehoidon rekrytointitapahtuma Pieksämäellä
- 21.9.2009 Perhehoidon rekrytointitapahtuma Mikkeliissä
- 23.9.2009 Neuvottelu ATK-ohjelmiston hankinnasta /Etelä-Savon tietohallinto ja Kasvun yhteisöjen sijaishuoltoyksikkö.
- 24.9.2009 Perhehoidon rekrytointikampanja Savonlinna
- 25.9.2009 Kuntakäynti /Sulkava
- 5.10.2009 Sijaishuollon kehittäminen Kaste-hankkeessa, neuvottelu Etelä-Savon kuntien kanssa
- 9.10.2009 Sijaishuollon väkivaltatyön kehittämishankkeen ohjausryhmän kokous (Pelastakaa lapset ry ja Viola -väkivallasta vapaaksi ry). Ohjausryhmään osallistumisella tiivistetään järjestöjen kanssa tehtävää yhteistyötä ja kehitetään sijaishuollossa olevien lasten ja nuorten sekä heidän biologisten vanhempiensa tarvitsemia palveluita
- 14.10.2009 Kuntakäynti /Savonlinna
- 16.10.2009 Lapsiperhepalveluiden kehittäjäryhmä Mikkeli

Tulokset:

- Sijaishuoltoyksikön käynnistäminen on edennyt suunnitelmallisesti. Palvelujen rakennetta maakuntien välillä on yhtenäistetty ja Etelä-Savon sijaishuollon toimijoiden välistä yhteistyötä on tiivistetty ja osaamista on vahvistettu. Maakuntien välisiä rakenteellisia eroja on kavennettu Kaste-hankkeen sijaishuollon ylimaakunnallisen tiimin yhteistyöllä. Tiimissä on työstyetty mm. perhehoidon käsikirjaa ja tehty yhteistyötä perhehoidon rekrytointikampanjan toteuttamiseksi.

Arviointi:

- Sijaishuollon kehittäminen on jatkuva prosessi, joka vaatii yhteistyötä kaikkien sijaishuollon toimijoiden kesken. Kaste-hankkeen kehittäjäsosiaalityöntekijä kokoaa toimijat yhteen ja selkeyttää yhteistä päämäärää, sijoitettavan lapsen etua ja hyvinvointia.

Toimenpiteet: *Lasten ja nuorisopsykiatrian kehittäminen*

- Sijaishuollon sekä lasten- ja nuorisopsykiatrian välille luodaan uudenlaisia yhteistyön kehittämistä ja toimintakulttuuria. Toiminnan käynnistäminen on alkanut eri tahojen välisinä keskusteluina ja kehittämissuunnitelmina.
- ESSHP:n tavoite kuvata hyvä lapsen ja nuoren psyykkisen tuen huomioiva lastensuojeluprosessi yhteistyössä eri asiantuntijoiden kanssa on edennyt työskentelyprosessin suunnitteluvaiheeseen. Varsinainen toiminta käynnistyy vuoden 2010 puolella. Kuvattavassa mallissa lasten- ja nuorisopsykiatria toimivat yhdessä jo hyvin varhaisessa lastensuojelutarpeen ilmenemisvaiheessa.
- Kuvattava malli pilotoidaan kuntien lastensuojelutahojen kanssa mahdollisesti seuraavalla hankekaudella.
- Videoneuvottelutyöskentelyn käynnistämiseksi sijaishuollossa olevien lasten ja heidän verkostojensa kanssa tehtävässä yhteistyössä ESSHP:iin hankittiin osittain hankkeen ja osittain sairaanhoitopiirin rahoituksella toimivat videoneuvottelulaitteet.

Arviointi:

- Lastensuojeluprosessikuvausta arvioidaan auditoimalla sitä valmistelun ulkopuolella olevien kuntien työntekijöiden kanssa ja mahdollisesti pyytämällä myös palautetta perheiltä.
- Videoneuvotteluista on laadittu kyselylomake ammattihenkilöille ja perheille neuvottelujen toimivuudesta suhteessa tavoitteisiin.

2.1.2 Keski-Suomi

Toimenpiteet: *Perhevalmennuksen kehittäminen*

- Perhevalmennuksen toteuttajiksi on sitoutettu äitiys- ja lastenneuvoloiden terveydenhoitajia, terveydenhuollon, sosiaalihuollon, kolmannen sektorin ja seurakunnan ammattilaisista sekä vapaaehtoisia järjestöjen toimijoita.
- 19.10.09 yhteistapaaminen ensimmäiseen monitoimijaiseen perhevalmennuspilottiin osallistuneille kunta-, kolmannen sektorin ja seurakuntatoimijoille ja neuvolatyön esimiehille. Tapaamisessa arvioitiin syyskuussa toteutuneen pilotin tuloksia, suunniteltiin valmennuksen laajentamista, työstyettiin materiaalia valmennuksen arviointiin toimijoiden ja asiakkaan näkökulmasta ja pohdittiin vaikuttavuuden arviointia.

Tulokset:

- Ensimmäinen monitoimijainen perhevalmennuspilotti alkoi Jyväskylässä 1.9.2009 Kyllön neuvolassa. Kohderyhmänä äitiysneuvolan ja lastenneuvolan asiakasperheet

(valmennukset 2009: 1.9., 8.9., 17.9., 22.9.) ja suunnitellut valmennukset 18.11.2009 ja 20.1.2010.

- Maakunnallinen yhteistyö: kehittäjäterveydenhoitaja on jäsenenä perhevalmennuksen kehittämistyöryhmässä Saarijärvellä (1. tapaaminen 27.8.09), Viitasaarella (1. tapaaminen 3.9.09).

Arviointi:

- Perhevalmennuksen kehittämistä arvioidaan jatkuvana asiakas- ja toimijakyselyinä sekä toimijoiden yhteistapaamisilla. Perhevalmennuksen kehittämis seurantaan kuuluvat asiakaskyselyt, joiden perusteella tehdään tarvittavia muutoksia.

Toimenpiteet: *Moniammatillisen ja –toimijaisen yhteistyön tiivistäminen*

- Äänekoskella on toteutettu kaksi (2) työkokousta 17.8. ja 28.9.2009, joissa on käyty läpi moniammatillisen yhteistyön edellytyksiä, huolen puheeksi ottamista ja lastensuojelulain mukaista yhteistyötä. Asiaa on syvennetty käymällä läpi alueen yhteistyökäytäntöjä. Työkokousten jatko suunnitteilla.
- Viitasaaren, Pihtiputaan ja Kinnulan kuntien alueella lasten ja nuorten kanssa toimiville järjestettiin työkokous 21.9.2009 (suunnittelukokoukset 24.6 ja 18.8.2009). Työkokouksen teemana oli varhainen avoin yhteistyö ja lastensuojelulaki. Ulkopuolisena asiantuntijana varatuomari Markku Leskinen puhui tiedonsiirrosta ja salassapitosäännöksistä. Työkokouksen jälkimmäisessä osassa (26.10.2009) aihetta syvennetään tarkastelemalla alueen toimivia yhteistyökäytäntöjä.
- Saarikan alueella käynnistettiin 1.9.2009 alkaen alle kouluikäisten lasten ja kouluikäisten lasten palvelujen kehittämistyöryhmät.
 - Alle kouluikäisten palvelujen suunnitteluryhmään osallistui ehkäisevän työn kehittäjä ja avohuollon kehittäjä sosiaalityöntekijä sekä kahdeksan (8) alueen toimijaa. Kehittämisen painopisteeksi valittiin monitoimijaisen yhteistyön kehittäminen ehkäisevissä palveluissa ja perhepalveluverkostotyön (perhetoimintakeskuksen) mallin suunnittelu.
 - Kouluikäisten palvelujen kehittämistyöryhmässä oli avohuollon kehittäjä sosiaalityöntekijän ja kehittäjä sairaanhoitajan lisäksi 10 alueellista toimijaa. Suunnittelun painopisteeksi otettiin henkilöstön koulutuksen tukeminen. Alueellisella dialogisen verkostotyön koulutuksella voidaan tukea yhtenäistä toimintakulttuuria uudessa organisaatiossa sekä moniammatillisen yhteistyön sujuvuutta. Huolen puheeksi ottamisen koulutus erityisesti opetustoimissa tukee varhaista puuttumista ja tukemista.
- Keuruulla aloitti alle kouluikäisten lasten ja perheiden palveluiden kehittämistyöryhmä 23.9.2009. Ehkäisevän työn kehittäjä on tukena lapsiperheiden kanssa toimivien osapuolten yhteistyön vahvistamisessa lapsiperheverkostossa. Seuraava kokous on 26.11.2009.
- Ehkäisevän työn kehittäjä on Toivakan lasten hyvinvointiryhmän työskentelyn tukena. Hankkeen työntekijä tukee hyvinvointiryhmää toiminnan reflektoinnissa sekä suunnitelmallisen ja tavoitteellisen työskentelyn kehittämisessä. Ehkäisevän työn kehittäjä on osallistunut ryhmän kokouksiin 19.8. ja 30.9.2009. Seuraava kokous on 7.12.2009.
- Kehittäjäterveydenhoitaja on Jyväskylässä Keskustan perhetoimijoiden aluetiimin jäsen. Tiimi on yhden asuinalueen alueellinen yhteistyöryhmä, jossa perheitä työssään ja toiminnassaan kohtaavat toimijat tiedottavat alueen tapahtumista, toiminnoista ja ajankohtaisista asioista.
- Jyväskylän, Laukaan ja Muuramen lastensuojelun sosiaalityöntekijöille, Jyväskylän nuorisokodeille, koulujen oppilashuollon henkilöstölle sekä nuorisopsykiatrian poliklinikalle ja osastolle järjestetään työkokoussarja, joka käsittelee näiden toimijoiden välistä monitoimijaista yhteistyötä erityisesti palveluiden nivelvaiheissa. Ensimmäinen

työkokous pidettiin 9.9.2009 Jyväskylässä (30 osallistujaa) ja seuraavat ovat 4.11.2009 ja 20.1.2009. Yhteistyön kuvaamisessa ja nivelkohtien tarkastelussa hyödynnetään Harava-hankkeessa mallinnettuja Matka-malli ja Korke-konsultaatiomenetelmää.

Tulokset:

- Perhepalveluverkoston kehittämistyö on käynnistynyt useammassa kunnassa ja näin on saatu vahvistettua perhekeskusmalliajattelua, jossa pääpaino on ehkäisevän työn kehittämisessä.
- Moniammatillinen ja -toimijainen yhteistyöverkosto on saatu koottua jo usean hankekunnan alueelle.
- Työkokousiltapäivissä on saatu nostettua esille olemassa olevia hyviä käytänteitä, kehittämistarpeita sekä moniammatillisen yhteistyön haasteita.

Arviointi:

- Työkokouksista kerätyn palautteen mukaan moniammatilliset ja –toimijaiset työkokoukset olivat lisänneet toisen työn tuntemista ja tuoneet näkyville olemassa olevia yhteistyökäytänteitä ja kehittämisen tarpeita.
- Lastensuojelulakityökokouksissa kerätyn palautteen mukaan salassapidon ja tietojen luovuttamisen juridiset puitteet koettiin epäselviksi ja niihin toivottiin selkeyttä.

Toimenpide: *JaVaMa -koulutus*

- Hankkeen kehittäjäsosiaalityöntekijät käynnistivät yhteistyössä Katulähteyksen perhepolkuhankkeen ja Pelastakaa lapset ry:n ja Viola ry:n väkivaltahankkeen kanssa Jaetun vanhemmuuden mahdollisuudet – vertaisryhmäohjaajakoulutuksen. Koulutusta suunniteltiin yhteensä neljässä toimijoiden yhteisessä tapaamisessa.

Tulos:

- Koulutus alkoi 11.9.2009 ja siinä on mukana yhteensä kahdeksan osallistujaa, joista osa on huostaan otettujen lasten vanhempia ja osa lastensuojelun ammattihenkilöitä. Koulutuksen jälkeen koulutetuilla on valmius vetää parityönä huostaan otettujen lasten vanhempien ryhmiä. Koulutus jatkuu 16.10.2009.

Arviointi: Työkokouksista, työryhmien työskentelystä ja koulutuksista kerätään palaute arviointilomakkeella.

2.1.3 Pohjois-Karjala

Vertaisryhmätoiminnan koordinoinnin kehittäminen

Toimenpiteet

Ryhmätoiminnan koordinointi	16.3.-31.5.	1.6.-31.8.	1.9.-31.12.
tarvekartoitus, selvityksen teko			
neuvottelu esim. verkostoitumisesta ja yhteistyöstä	1	5	3
ryhmän suunnittelupalaveri	2	3	2
toive/kysely uuden ryhmän aloittamisesta	1	1	3
neuvontaa	1	1	
esitteen teko	1	1	1
tiedottaminen (esim. esitteen jako, haastattelu)	1	2	4
tilojen etsiminen	2	1	1
materiaali (tulosteita, käsikirja, kortit)	1	2	1
matkakulut			1
lastenhoito		1	1

ilmoittaudutaan koordinaattorille palautteen kerääminen	1	2	
muu tuki		1	
matkakulut		1	
kysytty ohjaajaksi tai työpariksi ohjaajan (työparin) löytyminen	3 1	4	1 1
koulutuksen suunnittelu koulutus			1
ryhmätyönohjaus			
virkestystapahtumat			
ilmoitettu alkavasta/toimivasta ryhmästä ilmoitus ryhmänohjaajaksi	2 3	1	1
yhteistyö ei käynnistynyt ryhmä ei käynnistynyt toteutuneet ryhmät	1		4
	20	23	28

Tulokset:

- Vertaisryhmät pienten lasten yksinhuoltajaäideille
 - 1.9.–8.12.2009, 7 kokoontumista, 10 äitiä
 - toteuttajina hanke yhteistyössä Joensuun NMKY:n kanssa
 - ohjaajina kaksi vapaaehtoista äitiä
- Lisää voimia vanhemmuuteen! -vertaisryhmä psyykkisesti sairaiden tai oireilevien lasten vanhemmille
 - 29.9.–25.11.2009, 8 kokoontumista, 2 perhettä
 - toteuttajina P-K:n Kaste-hankkeet ja Kotikartanoyhdistys
 - ohjaajina vapaaehtoinen ja työntekijä
- Tukea huostaan otettujen lasten vanhemmille (tai sen uhan alla oleville)
 - 14.10.2009 joka toinen viikko, avoin ryhmä
 - ohjaajana vapaaehtoinen
- Eroperheiden 7–9-vuotiaat lapset
 - 28.10.2009, 8 kertaa, 8 lasta (ei vielä käynnistynyt)
 - toteuttajina hanke, omaiset mielenterveystyön tukena ry, Joensuun NMKY
 - ohjaajana lasten eroryhmäkoulutuksen käynyt ohjaaja

Arviointi:

- Jatkuva määrällinen seuranta ja palautteen kerääminen

Perhehoidon kehittäminen

Toimenpiteet:

- Hankkeesta on tiedotettu ja sitä on esitelty eri tilaisuuksissa.
- Yhteistyökumppaneiden tapaaminen on aloitettu.
- Seudullisen Sijaisperheyksikön toiminnan kehittäminen on aloitettu suunnittelemalla ja järjestämällä vierailuja ja tutustumiskäyntejä vastaaviin yksiköihin.
- Sijaisvanhempien ammatillista osaamista on vahvistettu aloittamalla 11.9.2009 koulutusprosessi: Voimavaroja ja vertaistukea lastensuojelun perhehoitoon. Koulutusryhmään osallistuu 19 perhehoitajaa.

Tulokset:

- Joensuun seudun Sijaisperhehoidon ohjeistuksen ja palkkioiden yhtenäistämiseksi perustettu työryhmä on saanut ohjeistuksen valmiiksi.

Arviointi

- Aloitettu laadullinen seuranta.

Kotisairaalahoidon kehittäminen

Toimenpiteet:

- Kotisairaalamallin testaaminen ja kehittäminen jatkuu mm. yhteiskäynnillä sekä seurantakäynnillä lähettävän tahon kanssa.
- Kotisairaalamallia on kliinisesti testattu tällä maksatuskaudella neljällä perheellä.
- Kolmelle aiemmalla hankkeen maksatusjaksolla hoidossa olleelle perheelle on tehty 1-3 seurantakäyntiä; yhden perheen seurantakäynnit yhteistyössä Joensuun perhe- ja kasvatustieteiden keskuksen kanssa. Yhden perheen kohdalla on nyt syksyllä aloitettu yhteistyö Joensuun perhe- ja kasvatustieteiden keskuksen kanssa järjestämällä ennen kotisairaalahoidon aloitusta yhteistapaaminen.
- Lasten- ja nuorten sairauksien klinikkaryhmän kotisairaalahoidon kehittäminen on kehitetty opintokäynnillä 6–7.5.2009 Tampereelle sekä aloitettu elokuussa 2009 suunnittelemaan vuoden 2010 opintokäyntiä.
- Yksikön johtajan kanssa on ollut 4.9.2009 neuvottelu kotisairaalahoidon toiminnasta sekä asian viemisestä klinikkaryhmän johtoryhmään toiminnan juurruttamiseksi.
- Kotisairaalahoidon tekeville työntekijöille on informoitu Itä- ja Keski-Suomen lapset ja perheet Kasteessa järjestettävästä koulutuksesta Kuopiossa.

Tulokset:

- Selvitystyö yksikkömme kotisairaalahoidon toiminnasta on valmistunut 30.7.2009
- Aihioina jatkohankkeeksi on esitetty 30.9.09 mennessä vauvojen poikkihallinnollisen hoitopolun suunnitteluprosessia ja nykyisen toimintamallin tarkastelua/kehittämistä sekä yksikkömme nuorisopsykiatrian kotisairaalahoidon kehittämistä.

Arviointi:

- Osahankkeen arviointisuunnitelma on laadittu
- Kotisairaalahoidon aloitusta varten perheille on tehty palautekysely

2.1.4 Pohjois-Savo

Katse lapseen –osahanke

Toimenpiteet:

- Itä- ja Keski-Suomen sekä Pohjois-Savon alueellinen hankeyhteistyö ja verkostoyhteyksien luominen on käynnistynyt.
- Pohjois-Savon osahankkeen aluejohtoryhmä, Pohjois-Savon lastensuojelun kehittämissuunnitelman ja Katse lapseen hankkeen yhteinen ohjausryhmä ovat aloittaneet toteutusta ohjaavina ja seuraavina ryhminä.
- Pohjois-Savon projektiryhmä, arviointiryhmä sekä ylimaakunnalliset työryhmät ovat kokoontuneet ja käynnistäneet sisällöllisen kehittämissuunnitelman ja arviointityön.
- Ylimaakunnalliset tiimit työstävät yhteneviä työmuotoja.
- Hankehenkilöstö on aloittanut perhetyön, tuki- ja sijaisperhehoidon palveluprosessien käytäntöjen ja toimintamallien arviointi- ja kehittämissuunnitelman kuntien ja yhteistyökumppanien kanssa: Miten kuvatut palveluprosessit toteutuvat?

Tulokset:

- Sijaishuollon ja perhehoidon ylimaakunnallisen tiimin yhteistyönä on lähdetty kehittämään tuki- ja sijaisperheiden rekrytointia, tehostaen tiedotusta ja käyttäen yhteistä ilmoitus pohjaa eri alueilla. Perhehoidon käsikirjan kokoaminen on aloitettu ylimaakunnallisena tiimityönä. Etelä-Savo on ottamamassa käyttöön Pohjois-Savon lastensuojelun kehittämissyksikössä kehitetyn tietokantasovelluksen: tuki- ja sijaisperheiden, ammatillisten perhekotien, laitoshoitopaikkojen tietojen ylläpitoon sekä koulutusten järjestämiseen. Kehitteillä on myös hoitopaikkojen valintatyökalu, jolla pyritään yhdistämään sijoitettavan lapsen tarpeet, perheiden vahvuudet ja yritysten sekä järjestöjen mahdollistaman tuen antaminen perheille ja nostamaan potentiaalisimmat vaihtoehdot perhepankista alueen kuntien toimeksiantoihin.
- Mielenterveystyön ja avohuollon painopistealueella on valmisteilla videoneuvottelujen ja -koulutusten käynnistäminen. Avohuollon kehittäjät Itä- ja Keski-Suomessa tekevät yhteistyötä lastensuojelun varhaisten tuenmuotojen ja vaikuttavuuden kehittämisessä.
- Ennaltaehkäisevän työn alueella ylimaakunnallisena yhteistyönä on käynnistymässä eroperheiden kanssa työskentelyn mallien läpikäyminen ja kuvaaminen sekä kokeilutoiminta yhdessä Etelä-Savon hankeosion kanssa.

Arviointi:

- Hankkeen paikallinen organisoituminen on käynnistytty verkostoa hyödyntäen. Pohjois-Savon osahankkeiden itsearviointin työkaluksi on luotu e-lomake nettiin.

Tutki ja turvaa -osahanke

Toimenpiteet:

- Tutki ja Turvaa hoitomallia suunnitellaan parhaillaan hoitajaksoiksi pikkulapsipsykiatriseen työhön. Hoitajakson pilotointi tukee jatkokehittämistä. Ajatuksena on toimintatapojen siirrettävyys eri kohderyhmille ja ikäluokille sekä yhteistyö peruspalvelujen kanssa.
- Lastenpsykiatrian avohoidossa toteutettavaksi suunniteltuun Tutki ja Turvaa hoitajaksoon kuuluu yhteistyö perheen keskeisten toimijoiden ja verkoston kanssa. Alkuhaastattelu vaiheessa on pohdittu mm. vanhemman, vanhemman terapeutin, perhetyöntekijöiden ja sosiaalityöntekijän kanssa perheen elämäntilanteen kokonaisuutta, keskeisiä prosesseja sekä avun kohdentamista tällä hetkellä. Hoitajakson tarpeellisuuden toteutamisesta on seurannut oikean ajoituksen pohtiminen, jotta perheen voimavarat riittävät tarjotun avun hyödyntämiseen ja jo käynnissä olevaan työskentelyyn sitoutumiseen.
- Pohjois-Savon kolmen osahankkeen koordinaattorit ovat kokoontuneet säännöllisesti ja pohtineet palvelurakenteen kokonaisuutta ja KASTE osahankkeiden yhteistyön yhteistyön osa-alueita ja pohtimalla kehittämistoimenpiteitä.

Tulokset:

- Pohjois-Savon osa-hankkeiden projektikoordinaattorien tapaamisissa (projektiryhmät) on määritelty palvelukokonaisuudesta yhteiset kehittämissisällöt, jotka nousevat myös jatkohanke hakemuksen sisällöksi maakunnan hankkeiden yhteisenä kehittämisalueena. LIITE 2: Pohjois-Savon kolmiyhteistyö

Arviointi:

- Hoitajaksoon osallistuvilta perheiltä kerätään lomake-kysely, joka sisältää kysymyksiä palveluun liittyen: hoitajakson koetusta hyödyllisyydestä itselle, perheen kannalta tärkeiden toimijoiden ja viranomaisten yhteistyöstä, tiedon siirtymisestä, jatkotuesta ja

perheen arjen, elämäntilanteen kokonaisuuden huomioimisesta hoitojaksoa suunniteltaessa ja toteutettaessa.

- Pohjois-Savon projektiryhmä toteuttaa alueen hanke-yhteistyötä ja yhteistyön toteutumisen ja yhteisten kehittämissisältöjen toteuttamisen arviointia suunnitellaan. Pohjois-Savon johtoryhmä ohjaa yhteistyön toteuttamista ja on nimennyt kokouksessaan 5.6.09 arviointiryhmän suunnittelemaan alueen yhteistyön arvioinnin toteuttamista. Arviointiryhmä kokoontui ensimmäisen kerran 11.8.09.

Varhainen puuttuminen vakiinnutetaan osaksi kuntien palvelujärjestelmää ja päätöksentekoa

ETELÄ-SAVO

Toimenpiteet:

- Mikkelissä ja sen lähikunnissa (yht.7 kuntaa) on laadittu lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa yhdessä kuntien viranhaltijoiden ja kunnassa toimivien järjestöjen kanssa toteuttamalla kuntakohtaisia työpajoja ja seudullisia tapaamisia sekä keräämällä niihin kutakin kuntaa koskevaa aineistoa (palvelut, tilastot, kyselyjen tulokset). Näissä lakisääteisissä suunnitelmissa esitetään konkreettisia toimenpide-ehdotuksia varhaisen tuen ja puuttumisen toteuttamiseksi kunnissa.
Työpajat:
 - Ristiina 26.5.2009, 25.8.2009 ja 26.10.2009.
 - Mikkelä 12.6.2009, 17.6.2009 ja 20.8.2009
 - Pertunmaa 27.5.2009 ja 26.8.2009
 - Kangasniemi 28.5.2009 ja 16.9.2009
 - Hirvensalmi 3.6.2009
 - Mäntyharju 16.6.2009 ja 2.9.2009
 - Puumala 6.10.2009
 - Hyvinvointisuunnitelman seudulliset tapaamiset 20.8.2009 (jatkuvat edelleen).
- Pieksämäellä varhaiskasvatuksen kanssa on sovittu huolen puheeksi oton ja varhaisen puuttumisen koulutuksia ja nuorisotoimen kanssa kehitetään uusia työmenetelmiä sekä osallistutaan yhteistyömallien kehittämiseen perhepalvelukeskuksen kanssa. Kaste-toiminnan tavoitteet ovat nousseet osittain lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmasta.
- Vanhemmuutta tukevan perheryhmän käynnistämistä suunnitellaan 22.10.2009 neuvolan ja perhetyön kanssa.
- JJR:ssä moniammatillisten tiimien yhtenä tehtävänä on varhaisen puuttumisen merkityksen ja osaamisen esillä pitäminen ja sen jatkuvuudesta huolehtiminen – Kaste-työntekijät pyrkivät myös edistämään asiaa tiimeissä toimiessaan.
- Savonlinnassa ja seudun kunnissa varhaisen puuttumisen ja tuen koulutuksia on sovittu seudullisesti sekä perhepäivähoitajien osalta kuntakohtaisesti.

KESKI-SUOMI

Toimenpiteet:

- Ehkäisevän työn kehittäjä ja kehittäjäsaaraanhoitaja aloittivat 5.5.2009 Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) järjestämän Huolen puheeksi ottamisen kouluttajakoulutuksen. Koulutus jatkui 25–26.8.2009. Koulutus lisää hanketyöntekijöiden valmiuksia vastata kuntien tarpeeseen henkilöstön osaamisen vahvistamiseksi huolen puheeksi ottamiseen ja varhaisen puuttumisen vahvistamiseen.
- Kehittäjäsaaraanhoitaja ja ehkäisevän työn kehittäjä osallistuivat 31.8.2009 terveyden ja hyvinvoinninlaitoksen järjestämään huolen puheeksiottajien kokoontumisajoihin. Kokoontumisajoissa oli mukana huolen puheeksiottamisen kouluttajia ympäri Suomen.

Tapaamisessa jaettiin kokemuksia koulutusryhmien toteutukseen liittyvistä onnistumisista ja haasteista.

- Jyväskylässä Huoli puheeksi koulutukset suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä oppilashuollon kehittämishankkeiden kanssa. Koulutukset on ensimmäisessä vaiheessa suunnattu Jyväskylän perus- ja lukio-opetuksen, oppilashuollon, nuorisotyön, alkuopetuksen ja koululaisten iltapäivähoidon henkilöstöille).
- Koulutus on aloitettu 5 ja 6.10.09 olleilla neljällä samansisältöisellä puolen päivän teoriakoulutuksella (osallistujia 220). Koulutus jatkuu paikallisten kymmenen kouluttajan voimin loppusyksyn 2009 ja kevään 2010 aikana työyksiköittäin. Keväällä 2010 järjestetään Jyväskylässä toinen samanlainen koulutuskokonaisuus.
- Konnevedellä aloitetaan 28.10.2009 kolmen Huolen puheeksiotto -koulutuspäivän prosessi moniammatilliselle koulutusryhmälle. Seuraavat koulutuspäivät ovat 25.11.2009 ja 13.1.2010 tähän prosessiin sisältyy myös lastensuojelulaki -koulutusosio. Kouluttajina toimivat ehkäisevän työn kehittäjä, kehittäjäsaaraanhoitaja ja avohuollon kehittäjäsosiaalityöntekijä.
- Saarikan liikelaitoksen (Saarijärvi, Karstula, Kivijärvi, Kannonkoski, Kyyjärvi) alueella on suunnitteella Huolen puheeksiotto -koulutus opetustoimen ja oppilashuollon henkilöstölle Koulutus toteutetaan vuoden 2010 alkupuolella. Lisäksi toiveena on noussut esille dialogisen verkostotyön -koulutuksen saaminen Saarikan alueelle. selvittelytyö tämän suhteen on meneillään.
- Keski-Suomen ja Etelä-Savon hanketyöntekijät ennaltaehkäisevän työn painopistealueelta tapasivat 4.5.2009 ja 11.8.2009. Tapaamisessa suunniteltiin yli maakunnallista yhteistyötä Huolen puheeksiotto -koulutusten toteuttamista Savonlinnassa ja Pieksämäellä. Savonlinnassa koulutukset toteutetaan 14.12.2009 ja 25.1.2010, Pieksämäellä 18.1. ja 22.2.2010. Kouluttajina toimivat ehkäisevän työn kehittäjät Marja-Leena Huisko (Keski-Suomi), Hannele Vesterlin (Etelä-Savo) ja Ari Nylund (Etelä-Savo).
- Jyväskylän kaupungin alueella kokoontuvassa VATU (varhaisen tuen) tiimissä on suunniteltu syksyn 2009 aikana *vaikuttavuuden arvioinnin mittareita* ennaltaehkäisevälle työlle. Helmikuussa 2010 järjestetään tarinaviikot alle kouluikäisten lasten ja perheiden palveluissa samanaikaisesti eri toimipisteissä (lasten tarinaviikot keväällä 2010). Lähtökohtana on kohdata perheitä erilaisissa toimintaympäristössä ja kerätä heidän ”elämäntarinansa” nostamaan esiin perheiden nykytilaa ja kokemuksia perhepalveluista. Keskiössä on perheiden oma ääni, työntekijän herkistyminen kohtaamiselle sekä kasvatuskumppanuuden jakaminen perheiden ja lapsiperhetoimijoiden kesken. Tarinaviikot toteutetaan yhteistyössä yhteistyössä Jyväskylän ammattikorkeakoulun sosionomiopiskelijoiden ja Jyväskylän yliopiston sosiaalityön opiskelijoiden kanssa.
- Ehkäisevän työn kehittäjä (sihteerinä) ja kehittäjäterveydenhoitaja ovat jäseninä Jyväskylän preventio -työryhmässä, joka on kokoontunut viidesti (5). Jyväskylän kaupungin sosiaali- ja terveystieteiden johtoryhmä on antanut Jyväskylän preventio -työryhmälle tehtäväksi ehkäisevän preventiotyön suunnitelman tekemisen. Suunnitelma tulee osaksi hyvinvointikertomusta sekä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa. Ehkäisevän preventiotyön suunnitelman tulee olla valmis tammikuussa 2010.
- Ehkäisevän työn kehittäjä on antanut konsultaatiotukea Saarikan alueella lokakuun alussa 2009 aloittaneelle ehkäisevän perhetyön perhetyöntekijälle.
 - ehkäisevän työn kehittäjä on osallistunut myös ehkäisevän perhetyön suunnittelukokoukseen 10.9.2009. Seuraava kokous on 9.11.2009.
- Ehkäisevän työn kehittäjä on antanut konsultaatiotukea Multian kunnassa 2.3.2009 aloittaneelle perhetyöntekijälle ja yhteistyö jatkuu edelleen. Multian kunnan

perhetyöntekijän työ painottuu ennalta ehkäisevään työhön ja hän käy jokaisen ensisynnyttäjän luona kotikäynnillä.

- Ehkäisevän työn kehittäjä ja perhetyöntekijä tapaavat säännöllisesti n. kerran kuukaudessa.
- Ehkäisevän työn kehittäjä toimii Multian perhetyön ohjausryhmän puheenjohtajana. Ohjausryhmässä kehitetään ja mietitään perhepalveluverkostossa tehtävän yhteistyön rakenteita. Ohjausryhmä toimii myös lastensuojelusuunnitelman laatimisen työryhmänä.
- Ehkäisevän parisuhdetyön kehittämiseen liittyen hanke oli järjestämässä Minä ja sinä parisuhteen polulla 9.5.2009 tapahtumaa yhteistyössä Jyväskylän seurakunnan, Jyväskylän neuvolatyön, Perhetutkimuskeskuksen, Perheasiain neuvottelukeskukseen ja Jyväskylän ammattikorkeakoulun kanssa. Tapahtumassa oli mukana 24 paria.
- Hankasalmen kuntakäynnillä 9.6.2009 nousi esiin alle kouluikäisten lasten mielenterveys pulmien tunnistamisen vaikeus. Sovittiin, että alle kouluikäisten lasten ja perheiden palveluissa työskenteleville järjestetään koulutusta lasten mielenterveyspulmien tunnistamiseen liittyen. Ensimmäinen koulutuksen suunnittelutapaaminen on 29.10. 09 Hankasalmella. Koulutuksen suunnitteluun tukea antavat avohuollon kehittäjäsosiaalityöntekijä ja kehittäjäsaaraanhoitaja.
- 22.9.2009 ehkäisevän työn kehittäjä piti Saarikan alueen aikuissosiaalityöntekijöiden kehittämistyön päivän. Päivän aikana pohdittiin ehkäisevän työn roolia aikuissosiaalityössä: Mitä se on ja miten sitä voitaisiin kehittää?

Tulos:

- Huolen puheeksi otto kouluttajakoulutus lisää hanketyöntekijöiden valmiuksia vastata kuntien tarpeeseen henkilöstön osaamisen vahvistamiseksi huolen puheeksi ottamiseen ja varhaisen puuttumisen vahvistamiseen.
- Huolen puheeksi ottamisen kouluttajat ovat saaneet jakaa kokemuksia ja ovat voineet konsultoida toinen toisiaan koulutusryhmien pitämiseen liittyvissä asioissa
- Koulutusprosesseja on tuettu THL:n toimesta em .tapaamisen kautta
- Huoli puheeksi koulutukset ovat toteutuneet laajasti.
- Ylimaakunnallisesti levitetään hyviä käytäntöjä ja koulutusosaamista.
- Perhepalveluverkostossa tehtävä monitoimijainen yhteistyö on tiivistynyt ja tietoisuus eri työmuodoista on lisääntynyt.
- Perhekeskusajattelu on vahvistunut.
- Jyväskylän preventio -työryhmä tekee ehkäisevän preventiotyön suunnitelman ja hanketyöntekijät ovat mukana tässä työprosessissa tuomassa esille oman näkökulmansa.
- Jyväskylän seudun Perhe -hankkeessa mallinnettua neuvolan perhetyön mallia (ehkäisevä perhetyö) on sovellettuna saatu levitettyä Keski-Suomen kuntiin.
- Yhteistyöllä ja voimavaroja yhdistämällä on edistetty ehkäisevää parisuhdetyötä.
- Päivän aikana saatiin nostettua esille kehittämistyön haasteista.
- Saarikan aikuissosiaalityön kehittämispäivässä saatiin näkyväksi, mitä ehkäisevä työ voisi olla aikuissosiaalityössä työskenneltäessä eri asiakasryhmien kanssa.
- Saarikan alueen aikuissosiaalityöntekijät pääsivät luomaan yhtenäisiä työkäytänteitä.

Arviointi:

- Koulutuksista kerätään palaute heti koulutuksen jälkeen sekä uudestaan koulutusprosessin loputtua noin kolmen (3) kuukauden kuluttua
- Työryhmätyöskentelystä kerätään kirjallinen arviointi keväällä 2010.

Toimenpide: *Maakunnallisten laitoshoidon ja perhehoidon palveluiden ja toimintatapojen uudistamien, vahvistaminen ja yhtenäistäminen yhteistyössä kuntien muiden palvelutuottajien, järjestöjen ja yksityisten palvelutuottajien kanssa.*

- **Perhehoidon osuuden lisääminen maakunnassa** (rekrytointi, valmennuksen kehittäminen uusien tarpeiden mukaiseksi järjestöyhteistyönä). Sijaishuollon painopistealueella on osallistuttu Perhehoitoliitto ry:n valtakunnalliseen perhehoidon rekrytointikampanjaan syksyllä 2009 yhdessä Jyväskylän kaupungin maakunnallisia palveluja tuottavan Sijaishuoltoyksikön ja Pelastakaa Lapset ry:n kanssa. Itä- ja Keski-Suomen Lasten ja perheiden hyvinvointipalveluiden kehittämishankeen perhehoidon painopistealueen henkilöstö toteutti yhteisen rekrytointi-ilmoituksen ulkoasun Katse Lapseen!

Tulokset

- Rekrytointikampanjan avajaistilaisuudessa 13.9. paviljongissa oli kehittäjätohtekijän lisäksi perhehoitaja ”asiantuntijajäsenenä”.
- Alueellinen rekrytointipilotti toteutettiin Muuramen kunnan kanssa. Ilmoittelussa hyödynnettiin paikallislehteä, jossa kolmessa peräkkäisessä numerossa oli sijaisvanhemmuuteen liittyviä kirjoituksia. Alueellinen rekrytointi-ilta pidettiin 23.9.2009 Muuramesalissa. Tilaisuudessa oli kehittäjäsosiaalityöntekijän lisäksi kunnan sosiaalityöntekijä sekä kokenut sijaisvanhempi. Tilaisuudessa oli 12 osallistujaa.
- Maakunnallisessa lehdessä ilmoitettuun Jyväskylässä pidettyyn rekrytointi tilaisuuteen 24.9.2009 osallistui 14 henkilöä. Tilaisuudessa oli mukana Sijaishuoltoyksikön työntekijä, kokenut sijaisvanhempi sekä Pelastakaa lapsien työntekijä.
- Perhehoitoliiton rekrytointimateriaalia sekä Kasteen omaa ”KATSE LAPSEEN” -korttia on jaettu kuntiin. Tämä työ jatkuu ja kuntien kiinnostuksen mukaan pidetään alueellisia infotapahtumia.

Arviointi:

- Kesäkuun alusta on 23: lle kiinnostuneelle sijais- ja/tai tukiperheelle lähetetty esitietolomake ja esitietolomakkeiden palautusta seurataan Palautuneita lokakuun loppuun mennessä on _?
- Sijaishuoltoyksikön syksyn valmennuskurssiin osallistuu 7 perhettä.
- Tulokset ovat nähtävissä vasta viiveellä.

Toimenpide: *Kuntien lastensuojelusuunnitelmaprosessien tukeminen*

- Hankkeen työntekijät ovat osallistuneet lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmien suunnittelupalaverihin Uraisilla 2.6. ja 7.10.2009, Konnevedellä 10.8.2009 Toivakassa 19.8 ja 30.9.2009, Joutsassa 20.8.2009 ja Multialla 2.9.2009.
- Hankkeen opiskelijat antoivat työpanoksena Uuraisten kunnalle lasten, nuorten ja perheiden palvelukyselyn työstämiseen ja vastausten kokoamiseen. Kysely tukee Uuraisten kunnan lastensuojelusuunnitelman tekemistä. Opiskelijat kertoivat kyselyn tuloksista Uuraisten kunnan toimijoille ja päättäjille 7.10.2009.
- Hanke järjesti maakunnallisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman laatimista koskevan työkokouksen 31.8.2009. Työkokoukseen osallistui 13 henkilöä Keski-Suomen kunnista. Työkokouksessa käytiin läpi mm. suunnitelman valmisteluprosessia ja tietojen kokoamista. Kehittäjäsosiaalityöntekijä on kerännyt kuntien käyttöön valmisteluprosessiin liittyviä tiedostoja ja malleja.
- Hanke on osallistunut Jyväskylän kaupungin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaprosessiin osallistumalla työkokouksiin, kirjoittamalla tekstejä ja pitämällä puheenvuoron. Kehittäjäsosiaalityöntekijä on osallistunut valmisteleviin työkokouksiin 4.6., 11.6. ja 11.8. ja kehittäjät ovat osallistuneet koko työryhmän

työkokouksiin 14.8. ja työpajoihin 3.9. ja 21.9.2009. Hanke on organisoinut ja vetänyt työpajatyöskentelyn GOPP-menetelmällä.

Tulos:

- Hyvinvointisuunnitelmaprosessit etenevät

Toimenpiteet:

Sijaisvanhempien tukimuotoja, kuten mentoroinnin, vertaistuen, psykologi- ja psykiatripalveluiden saatavuutta ja systemaattisuutta lisätään. Sijoitettujen lasten vanhempien tukimuotoja, kuten vertaisryhmiä, tukihenkilötoimintaa ja terapiamuotoja kehitetään yhteistyössä hankealueen muiden maakuntien ja järjestöjen kanssa. Tavoitteena mahdollistaa lapsen tarpeiden mukainen riittävä ja intensiivinen tuki

- Huostaan otettujen lasten vanhempien etävanhemmuuden vahvistaminen ja vertaistukitoiminnan vakinaistaminen.
- Perhehoitajien tukimuotojen saatavuus ja oikea-aikainen kohdennus
- Sijoitettujen lasten tukipalvelujen tarjoaminen
- *(Työkalujen kehittäminen sijoituksen aikaiseen arviointiin (huolenpuheeksi ottaminen, jne seuranta asiat ei vielä aloitettu työstämään.)*

Tulokset:

- JaVaMa- jaetun vanhemmuuden, huostaan otettujen lasten vanhempien vertaistukiohjaajakoulutus yhdessä Perhepolku projektin, Sininauhaliiton ja Väkipalsta sijaishuollossa -hankeen kanssa. Perhehoitajien 3. intensiivisen tuen ryhmä Jyväskylässä. Osallistujana 4 perhettä. Ohjaajina perhehoitaja sekä hanketyöntekijä. Kokoontumiset 16.9, 28.9 ja 19.10.2009
- Perhehoitajien lasten leiri toteutettiin Piispalan leirikeskuksessa 14.6-17.6.2009. Osallistujina oli 17 lasta. Ohjaajina leirikeskuksen ohjaajat sekä 4 Jamkin opiskelijaa vahvistuksena.

Arviointi:

- JaVaMa- Koulutus palaute sekä toteutuneiden ryhmien määrä myöhemmin.
- Perhehoitajien palaute viidennen ryhmäkerran jälkeen
- Ohjaajien opiskeluraportit sekä mahdollinen perhehoitajien palaute.

POHJOIS-KARJALA

Vertaisryhmätoiminnan koordinoinnin kehittäminen

Toimenpiteet: Ryhmätoiminta kokeillaan ja toteutetaan erilaisilla yhteistyökuvioilla.

Tulokset: Ryhmätoiminta kokoaa eri toimijoiden resursseja yhteen

Arviointi: Laadullinen arvio ryhmätoiminnan yhteistyökuvioista tehdään hankkeen lopussa.

Kotisairaalamuotoiminnan kehittäminen

Toimenpiteet:

- Kotisairaalamuotoiminnalla mukaisilla jaksoilla huomioidaan kaikki perheenjäsenet ja erityisesti sisarukset.
- Vauvojen vuorovaikutuksellisten häiriöiden yöaikainen hoito (yöitkijät, unihäriöt) ja siihen liittyvät käytännön järjestelyt ovat jatkuneet.

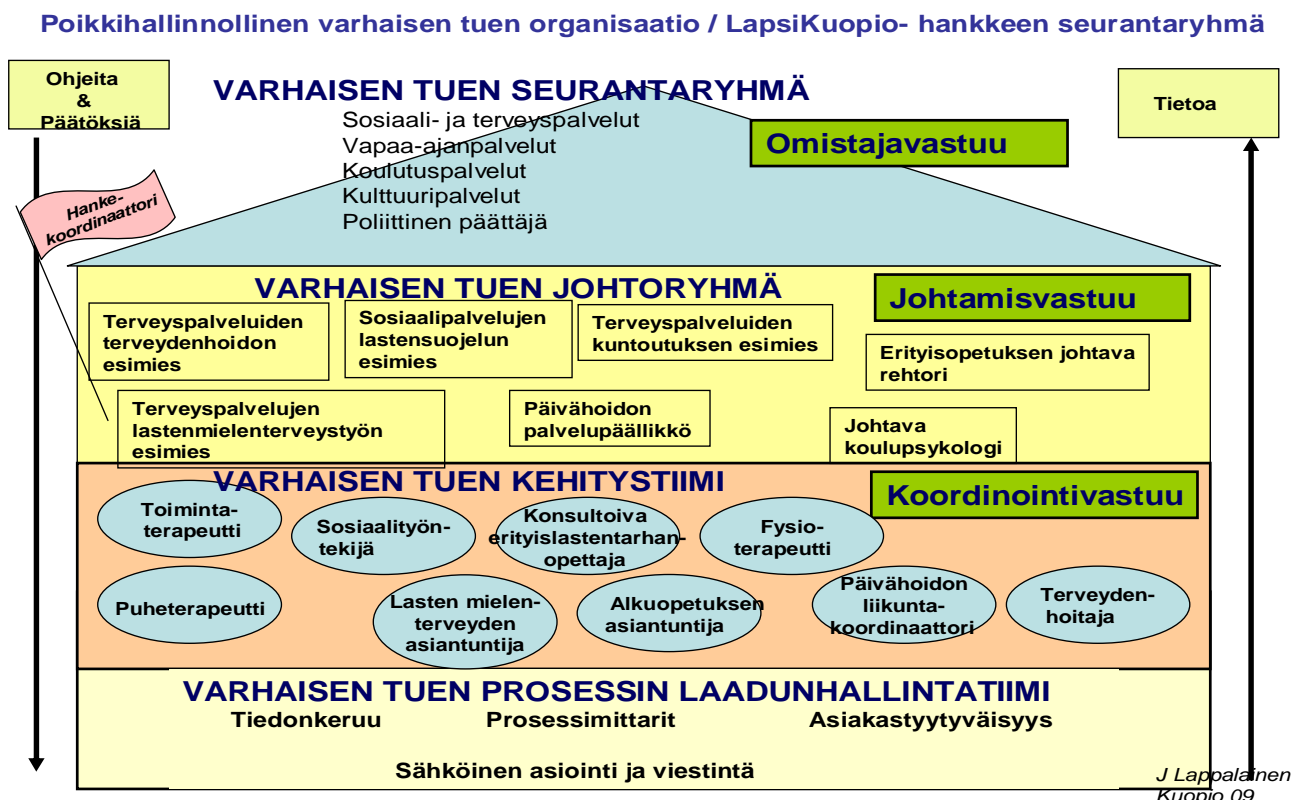
Tulokset: Vauvojen poikkihallinnollisen hoitopolun hankkeistamisesta on lähetetty hankeaiho ja projektipäällikön kanssa on ollut neuvottelu asiasta 9.9.2009.

Arviointi: Vauvojen vanhemmilta on yöhoitojaksoilta koottu palautetta palautekyselyin.

POHJOIS-SAVO

LapsiKuopio -osahanke

Seurantaryhmän kokoontui 1.6.2009. Ryhmä korosti hankkeen kehittämissisällöistä etenkin henkilökunnan osaamisen ja vanhempien osuuden vahvistamista ja näki hyvänä kulttuuritoimen mukaan tulon hankkeeseen ja näin varhaisen tuen verkostoon. Seurantaryhmä piti hyvänä arviointiyhteistyön käynnistymistä Kuopion yliopiston kanssa sekä vaikutusten arviointia osana Nurmijärven, Rovaniemen ja Oslon varhaisen tuen ja verkostotyön kehittämishanketta yhteistyössä Clients' Finland Oy:n kanssa. Seurantaryhmä antoi projektipäällikölle tehtäväksi paneutua poikkihallinnolliseen tiedottamiseen sekä jatkorahoitussuunnitelman laatimiseen. Kuviossa 1. LapsiKuopio-hankkeen päivitetty organisaatio

KUVIO 1. Poikkihallinnollinen varhaisen tuen organisaatio / LapsiKuopio- hankkeen ohjausryhmä.

Tulokset:

- LapsiKuopio -hankkeen poikkihallinnollinen varhaisen tuen organisaatio toimii samaan aikaan LapsiKuopio -hankkeen seuranta- ja ohjausryhmänä. Hankkeessa työskentelevät asiantuntijat muodostavat varhaisen tuen kehitystiimin. Tavoitteena on että, asiantuntijat toimivat hankkeen päätyttyä varhaisen tuen koordinaattoreina.

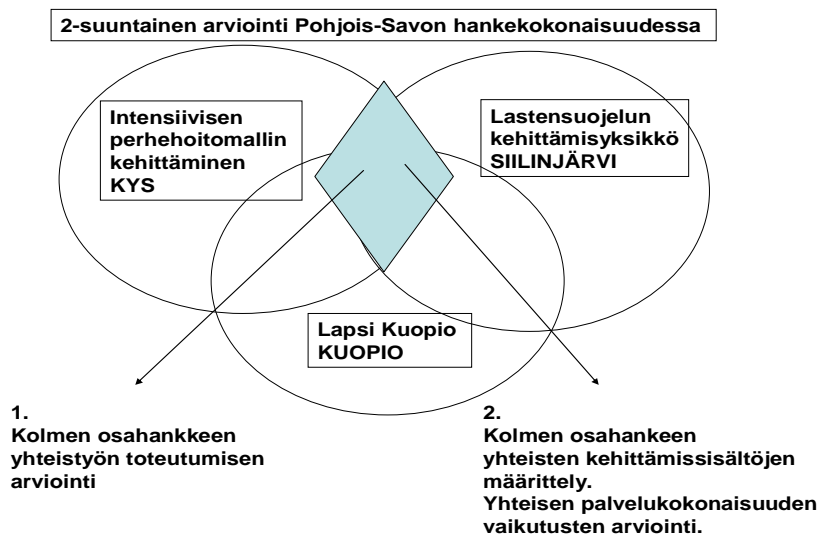
Hankkeen aikana kuvataan ja mallinnetaan varhaisen tuen palvelualueen koordinaattorien toimenkuvaa.

- LapsiKuopio -hankkeen seurantaryhmän ja kehitystiimin toiminnalla vakiinnutetaan varhaisen tuen poikkihallinnollinen organisaatio ja varhainen tukeminen osaksi Kuopion palvelujärjestelmää ja päätöksentekoa. Käydyissä keskusteluissa on arvioitu, että poikkihallinnollinen varhaisen tuen organisaatio on löytämässä ”kodin” Kuopiossa käynnissä oleva palvelualueuudistuksessa Kasvun ja kehityksen palvelualueelta.
- Kaste-ohjelma edellyttää että, maakunnallista ja alueellista kehittämistyötä on tarkasteltava kokonaisuuksina. Näin ollen Pohjois-Savon projektiryhmä ja maakunnallinen johtoryhmä ovat omalta osaltaan vakiinnuttamassa varhaisen tuen työmenetelmiä osaksi kuntien palvelujärjestelmää ja päätöksentekoa.

Arviointi:

- Poikkihallinnollinen varhaisen tuen organisaatio ohjaa ja valvoo jo hankkeen aikana uusien yhteistyö- ja toimintamallien käyttöönottoa ja arviointia.
- Arviointimenetelmien kehittäminen siihen, ovatko palvelut asiakkaiden näkökulmasta joustavia ja vaikuttavia palvelukokonaisuuksia ja ovatko varhaisen tuen palvelut osa kuntien palvelujärjestelmää ja päätöksentekoa.
- Arviointiin liittyvistä sisällöistä on raportoitu erillisessä arviointisuunnitelmassa.

Pohjois-Savon kolmen osahankkeen tavoitteellista toimintaa on tarkoitus myös seurata. Alustavia ajatuksia arvioinnista kuviossa 2.

Oheiseen taulukkoon on kuvattu poikkihallinnollisen varhaisen tuen mallin valmiita ja kehitteillä olevia sisältöjä

VALMIS / KEHITTEILLÄ OLEVA MATERIAALI / MENETELMÄ	KEHITTÄMISTYÖ JA ARVIOINTI
LAAJA POIKKIHALLINNOLLINEN JA ALUEELLINEN KEHITTÄMINEN Poikkihallinnollinen varhaisen tuen organisaatio Kehittämistyössä seurataan tarkkaan kaupungin ja toimialojen strategioita ja	Poikkihallinnollinen johtaminen toimii → arviointimenetelmä ei käytössä. Arviointimenetelmän avulla on tarkoitus arvioida Toimiiko poikkihallinnollinen prosessi? → Prosessiarvio Ovatko uudet avaintehtävät / palvelumäärittelyt käytössä? → Prosessiarvio Toteutuuko asiakkuuden hallinta

<p>linjauksia.</p>	<p>→ Toimiko palveluprosessi</p> <p><i>Sosiaali- ja terveyspalvelujen ja koulutuspalvelujen lisääntyneet asiakkuudet ja toisaalta asiakkaiden lisääntyneet moninaiset palvelutarpeet tuovat prosessien lisäksi uuden ilmiön → asiakkuuden ohjauksen ja hallinnan tarpeen. Moniasiakkuuden ohjaaminen, ennakoivien, ennaltaehkäisevien ja varhaisen tuen palveluiden rakentaminen ja asiakkaan ohjaaminen ehkäiseviin palveluihin eivät ole prosessin omistamista vaan palvelujen vuoropuhelua asiakkaan edun mukaisesti. Vuoropuheluun tarvitaan vastuhenkilöitä ja tahoja jotka määrittelevät ja koordinoivat vuoropuhelua ja ohjaavat asiakasta. (Raija Tajakka 09)</i></p>
<p>Lastenneuvola – päivähoito alueellinen yhteistyö</p> <p><i>Yhteistyömalli ollut käytössä vuodesta 2007 saakka. Malli toimii poikkihallinnollisen yhteistyön pohjana kun erityisosaamista siirretään alueilla sekä kouluun siirtymisen nivelvaiheessa → malli kehittyi erityisosaamisen osalta LapsiKuopio-hankkeen aikana mm. miten sosiaalityö ja lastensuojelu voivat osallistua alueelliseen yhteistyöhön</i></p> <p>Neurolatarkastusten sisältöjen päivittäminen (Tällä hetkellä 3- ja 5-vuotistarkastukset joissa on päivähoiton osio joka sisältää myös vanhempien osuuden) Myöhemmin kehitetään yhteistyötä lasten 4-vuotistarkastukseen</p> <p>1-6v. lapsen ruokavalio- esite Laadittu asiantuntijayhteistyössä (lasten neuvolatyön asiantuntija, lastentarhanopettaja ja ravitsemussuunnittelija)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Arviointi toiminnan toteutumisesta toteutettiin toukokuussa 2009 • Koonti elokuussa 2009 • Esittely koonnista esimiehille 16.9.2009 • Koollekutsujat koolle vuoden 2009 aikana • Palautteet arvioinnista koollekutsujien mukana aluetyöryhmiin vuoden 2009 aikana • Jatkotyöskentely esittelyjen pohjalta <p>Tilanteessa, kun vanhemmat ottavat jaksamistaan tai huoliaan puheeksi ja / tai lapsen kasvu, kehitys ja oppiminen eivät etene suotuisasti syntyy samaan aikaan tilanne että peruspalvelujen osaaminen ja tietotaito eivät riitä. Tuolloin toimii lastenneuvola – päivähoito alueellinen yhteistyörakenne merkityksellisenä vanhempien osallisuuden vahvistajana sekä poikkihallinnollisen yhteistyön ja varhaisen tuen rakenteena ja tarttumapintana.</p> <p>Kehittämistyö käynnistynyt lokakuussa 2009</p> <p>Esittely terveydenhoitajille 22.10 jonka jälkeen sovitaan käyttöönnotosta → prosessi ja seurantatyömenetelmät kehitteillä</p> <p>Esittely marraskuuss päivähoiton johtoryhmässä jonka jälkeen sovitaan käyttöönnotosta (vasu-keskusteluissa / vanhempainiltapaketti) → prosessi ja seurantatyömenetelmät kehitteillä</p>
<p>Pienet lapset liikkeelle – yhteistyömalli Päivähoidon, vapaa-ajantoimen ja avohoidon kuntoutuksen poikkihallinnollinen yhteistyömalli ja toimintaa tukeva Pienet lapset liikkeelle - käsikirja</p>	<p>Käsikirjan sisältöjä (tekstit, kuvat) päivitetty syys- lokakuussa 2009.</p> <p>Poikkihallinnollinen organisaation vakiinnuttamisen arviointi → kehitteillä. Asia esillä seurantaryhmässä 28.10.2009.</p> <p>Liikuntakoordinaattorin toimenkuva on organisoitu osaksi päivähoitopalvelua!! → Pienet lapset liikkeelle –organisaation uudet sisällöt vahvistetaan seurantaryhmässä 28.10.2009</p> <p>Pienet lapset liikkeelle – jalkauttamisprosessi / Liikuntasäkkikoulutukset → prosessiarvio</p> <p>Varhaisen tuen teemaesimerkki "Kiipeilyteline" käyttöönotto keväällä 2010 yhdessä vasu-prosessin uudistamisen kanssa. Käyttöönotto koko kaupungissa ja tarkennettu pilotti (=</p>

	vaikutusten arviointi) jossa yksi lastenneuvola, 2 päiväkotia, perhepäivähoitajia. (kts. kohta Varhaisen tuen palvelutapahtuminen kirjaaminen
LASTENKULTTUURIPALVELUT MUKAAN POIKKIHALLINNOLLISEN VARHAISEN TUEN PROSESSIIN	Kehittämistyö käynnistynyt → aihioita hahmoteltu neuvola-puheterapia – lasten kirjastot – rajapintoihin. Lastenkirjastovierailujen jälkeen (marraskuussa 2009) määrittämään kehittämistyön sisältö- ja toiminnalliset tavoitteet.
LASTENNEUVOLATYÖN KEHITTÄMINEN Lastenneuvolatyö Kuopiossa - käsikirjan päivitys, sisältöjen uusiminen Uudet vieraskieliset lastenneuvolaesitteet (suomi, ruotsi, englanti, venäjä) Lastenneuvoloiden terveydenhoitajien ohjekirja → Ohjausmateriaali terveydenhoitajille lapsen tarkastuskäynneille ikäkausittain	Päivitetään vuosittain Prosessiarvio (määrä-arvio) kehitteillä Arviointityömenetelmät kehitteillä
Päivitetty lasten kuulontutkimus-ohje Laadittu yhteistyössä Kys Kuulokeskuksen lääkärin ja LapsiKuopio-hankkeen lastenneuvolatyön asiantuntijan kanssa	Ohjeistus valmis Arviointityömenetelmät kehitteillä
Uusinta tietoa keskoslapsista – ohje Laadittu yhteistyössä Kys:n lastentehosaston henkilökunnan ja LapsiKuopio-hankkeen lastenneuvolatyön asiantuntijan kanssa	Ohje valmis Arviointityömenetelmät kehitteillä
Uusinta tietoa vauvojen unihäiriöistä – ohje Laadittu yhteistyössä Ensi-Koti-yhdistyksen Baby-Blues-työnetekijän ja LapsiKuopio-hankkeen lastenneuvolatyön asiantuntijan kanssa	Ohje valmis Arviointityömenetelmät kehitteillä
Vauvasta taaperoksi – opas Asiantuntijoiden yhteistyössä toteutettu uudenlainen opas, joka on tarkoitettu työvälineeksi lastenneuvolan terveydenhoitajille. Opasta säilytetään neuvolakorttikotelossa. Neuvolakäynnillä käydään yhdessä vanhemman kanssa läpi niitä keinoja miten lapsen kehitystä voidaan tukea	Opas valmis. Käyttöönotto uusille kuopiolaisille vauvoille vuoden 2010 alusta. (Kuopiossa syntyy noin 1000 vauvaa vuosittain) Arviointityömenetelmät kehitteillä
Onni on pienestä kiinni – opas Lastenneuvolan, päivähoidon, vapaa-ajanpalveluiden ja TerveKuopio- ohjelman yhteistyönä laadittu uudenlainen esite, jonka lähtökohtana on että jokaisella perheellä on mahdollisuus löytää iloa ja mielekästä tekemistä. Lasta ei viedä harrastamaan vaan esitteeseen on koottu perheen sisältöjä yhteistä tekemistä. Perheitä houkutellaan hyödyntämään arkista lähiympäristöä	Opas valmis. Käyttöönotto lastenneuvoloissa viikolla 40. Tiedote liitteessä 6. Arviointityömenetelmät kehitteillä
PÄIVÄHOITOTYÖN KEHITTÄMINEN	

<p>Päivähoidon lapsilähtöinen Vasu-prosessi</p> <p>Päivähoidon käytössä olevien varhaiskasvatuksen suunnitteluun ja toteutukseen liittyvien käsikirjojen, ohjeiden sekä ryhmä- ja lapsivasujen kerroksellisuuden yhtenäinen tarkastelu. Tavoitteena on poistaa päällekkäisyyttä ja selkeyttää vasun käyttöä.</p> <p>Kehittämistyöhön kuuluvat</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kasvattajan käsikirja • Varhaisen tuen käsikirja • Yksikkö vasu • Ryhmä-vasu <p>Varhaisen tuen käsikirja – Käsikirja päivähoidon työntekijöille</p> <p>Monikulttuurinen lapsi päivähoidossa – käsikirjan sisältöjen päivitys</p> <p>Päivähoidon kielen ja motoriikan kehityksen tukemiseen liittyvien seulojen ja arvioiden sisältöjen arviointi</p> <p>ESI- JA ALKUOPETUKSEN NIVELVAIHEEN YHTEISTYÖN KEHITTÄMINEN Nivelvaiheen Kellomalli- rakenne → Työ ei ole käynnistynyt koska hankkeeseen ei ole saatu alkuopetuksen asiantuntijaa</p> <p>Esiopetuksen oppilashuolto</p>	<p>Prosessinomaisen vasu-työn menetelmät valmistumassa. Esittelyt päivähoitopiireissä vuoden 2009 loppuun mennessä.</p> <p>Vasu-työ käynnistynyt syyskuussa 2009.</p> <p>Valmisteluun osallistuvat tiiviisti päivähoidon varhaiskasvatustyöryhmä.</p> <p>Vasu-prosessiin tutustuttaminen → Hankkeessa työskentelevä päivähoidon varhaisen ja erityisen tuen asiantuntija esittelee materiaalin päivähoitopiireissä syksyn 2009 aikana. → Hankkeessa työskentelevä päivähoidon varhaisen ja erityisen tuen asiantuntija kouluttaa jokaisen päivähoitoyksikön henkilöstön kevään 2010 aikana uudelleen vasu-prosessiin.</p> <p>→ Koko uudistettu vasu-prosessi sisältää arviointityömenetelmiä → suunnitteilla</p> <p>Valmisteilla asiantuntijayhteistyössä</p> <p>Valmisteilla asiantuntijayhteistyössä</p> <p>Valmisteilla asiantuntijayhteistyössä</p> <p>Nivelvaiheen Kellomalli kehitettiin v. 2008 rakenteeksi tukemaan esi- ja alkuopetuksen yhteistyötä. Kellomalli jäsentää ja selkeyttää esiopetusvuoden suunnittelua. Malli auttaa ja helpottaa lapsen kouluvalmiuden, varhaisen ja erityisen tuen tarpeen arviointia. Kellomalli toimii välineenä tuen suunnittelussa ja toteutuksessa esiopetusvuoden aikana.</p> <p>Kellomallissa on aikataulutettu päivähoidon, koulun ja koulupsykologien välinen yhteistyö</p> <ul style="list-style-type: none"> • lapsen havainnoinnin ja arvioinnin apuvälineiden käyttö • kouluvalmiuden ryhmä- ja yksilötutkimukset sekä • tiedonsiirto esiopetuksesta kouluun <p>LapsiKuopio- hankkeen aikana on tarkoitus arvioida rakenteen toimivuutta ja laatia mahdolliset muutokset sekä vahvistaa yhteistyön arviointia. Rakenteeseen on tarkoitus liittää mukaan koululaisten iltapäivähoito. Työ ei ole käynnistynyt koska hankkeeseen ei ole saatu alkuopetuksen asiantuntijaa.</p> <p>Esiopetuksen oppilashuolto- käsikirja valmistuu vuoden 2009 loppuun mennessä</p>
<p>SYVENNETTY VARHAISEN TUEN POIKKIHALLINNOLLINEN KEHITTÄMINEN</p> <p>Varhaisen tuen palvelutapahtuminen kirjaaminen Toteutetaan yhdessä kaupunginosassa</p> <p>Kirjaamisen suunnittelutyö toteutetaan asiantuntijayhteistyössä</p>	<p>Varhaisen tuen palvelun näkyväksi tekemiseksi on tuotettu palvelutapahtuminen määrittelyyn koontilomake =</p> <p>Mitä työtä lastenneuvoloissa, päivähoidossa ja alkuopetuksen luokissa tehdään silloin kun lapsen kasvu, kehitys ja oppiminen eivät etene suotuisasti tai perheen voimavarat vähenevät.</p> <p>Kirjaamislomake ja siihen liittyvä arviointimenetelmä on valmisteilla. → yhteistyössä THL:n ja Cliets' Finland Oy:n kanssa.</p>

<p>Alkuopetuksen varhaisen tuen (tehostetun opetuksen) palvelutapahtumien määrittely käynnistyy myöhemmin. Työ ei ole käynnistynyt koska hankkeeseen ei ole saatu alkuopetuksen asiantuntijaa</p>	<p>Esittelyt kirjaamiseen liittyvästä käytännön toteutuksesta lastenneuvolatyön johdolle ja terveydenhoitajille sekä päivähoiton johdolle ja päiväkotien johtajille marraskuussa – joulukuussa 2009.</p> <p>Kirjaamiseen liittyvä pilotti käynnistyy yhdessä kaupunginosassa = yksi lastenneuvola, kaksi päiväkotia, muutama perhepäivähoitaja sekä mahdollisesti yksi koulu → prosessiarvio</p>
<p>Koordinoiva työote ja konsultaatiopalvelut osaksi kaupungin varhaisen tuen palveluvalikkoa → Koordinoivalla työotteella pääsemme lähemmäksi asiakkaita.</p> <p>Puhelinkonsultaatiopalvelun jatkokehittäminen → Poikkihallinnollisessa palvelussa mukana terveyspalvelujen toiminta-, fysio- ja puheterapiapalvelut ja lasten mielenterveys- ja kuntoutuspalvelut. Sosiaalityö ja lastensuojelu liitetään palveluun. Jalkautuvan konsultaatiopalvelun käyttöönotto → sosiaalityö ja lastensuojelu liitetään palveluun</p>	<p>Konsultaatiopalvelujen käyttöön ja seurantaan liittyvä arviointi toteutetaan varhaisen tuen palvelutapahtumien kirjaamisen kanssa samassa pilotissa.</p> <p>Puhelinkonsultaation seurantalomakkeen käyttöönotto. →</p> <ul style="list-style-type: none"> • Miten paljon puhelinkonsultaatiopalvelua käytetään? → Prosessiarvio. • Miten pitkään puhelut kestävät? → Prosessiarvio • Millaisen puheeksi ottamisen / huolen määrä johtaa puhelinkonsultaatioon (Pohjana Arkill- vyöhykkeistö) → Vaikutusten arviointi <p>Jalkautuvan konsultaatiopalvelu seurantalomakkeen käyttöönotto.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Miten paljon jalkautuvaa konsultaatiopalvelua käytetään? → Prosessiarvio • Ketkä erityistyöntekijät jalkautuvat? → Prosessiarvio • Kumpaan jalkaututaan enemmän neuvolaan vai päivähoitoon? <p>Millaisen puheeksiottamisen / huolen määrä johtaa jalkautuvaan konsultaatioon (Pohjana Arkill- vyöhykkeistö) → vaikutusten arviointi</p>
<p>TUTKIMUSYHTEISTYÖ</p> <p>1. Avohoidon tukitoimena päivähoitossa olevat lapset - tutkimus yhteistyössä Kuopion yliopiston kanssa</p> <p>2. Varhaisen tuen työmenetelmien ja verkostotyön vaikutusten arviointi osana Nurmijärven, Rovaniemen ja Oslon varhaisen tuen ja verkostotyön kehittämishanketta yhteistyössä THL:n kanssa</p>	<p>Tutkimusyhteistyö toteutetaan Kuopion yliopiston sosiaalityön ja sosiaalipedagogiikan laitoksen hankkeen "Lastensuojelun tarve, prosessit ja vaikuttavuus kanssa", jota Suomen Akatemia rahoittaa ja josta mahdollisesti tarjotaan resurssitukea.</p> <p>Suunnittelutyö käynnistynyt kesällä 2009 yhteistyössä THL:n ja Cliets' Finland Oy:n kanssa.</p>
<p>Pohjois-Savon kolmen hankekokonaisuuden 2-suuntainen arviointi</p>	<p>Kuvio 2.</p> <p>Arviointityömenetelmät kehitteillä</p>
<p>Muu varhaisen tuen poikkihallinnollinen kehittäminen</p> <p>Sähköiset palvelupolku- ja prosessikuvaukset</p> <p>Sähköinen tiedottaminen sekä asiointi ja viestintä</p>	<p>ProcessGuide - palvelupolkukuvauksiin liittyvä työ käynnistyi 1.10 jolloin laadittiin kevään 2010 kuvausaikataulu. Työtä ohjaa projektipäällikkö Raija Tajakka strategia- ja kaupunkisuunnittelusta.</p> <p>Sähköinen Internet- ja Sinetti-tiedottaminen sekä sähköiseen viestintään liittyvä työ käynnistynyt sosiaali- ja terveyskeskuksen tiedottajan Satu-Mari Tolosen johdolla</p>
<p>YHTEISTYÖ PERUSTASON JA ERIKOISSAIRAANHOIDON KANSSA</p>	

<p>Lähetekäytäntöjen tarkastelu esh:oon. Esim. selvästi kielellisen tuen tarpeessa olevan lapsen ohjaaminen suoraan neuvolasta foniatriisiin tutkimuksiin.</p> <p>Uusinta tietoa keskoslapsista – opas Laadittu yhteistyössä Kys:n lastentehosaston lääkärin ja terveydenhoitajan kanssa</p> <p>Päivitetty kuuloseula yhteistyössä Kys Kuulokeskuksen lääkäri ja LapsiKuopio-hankkeen lastenneuvolatyön asiantuntijan kanssa</p>	<p>Työ käynnissä</p> <p>Valmis → Kysely keväällä 2010 = Kuinka paljon opasta on jaettu → prosessiarvio</p> <p>Ohjeistus valmis Päivitetyn kuuloseulan arviointilomake kehitteillä</p>
--	--

TAULUKKO 2. *LapsiKuopio- hankkeen valmiita tuloksia ja meneillään olevaa kehittämistyötä*

Katse lapseen -hanke

Toimenpiteet:

- Pohjois-Savon alueella toteutuneiden Kasvatuskumppanuus- koulutusten koulutuspalautteet on koottu kehittämissyksikköön tiivistelmien tuottamista varten.
- Kasvatuskumppanuus – kouluttajakoulutus on toteutunut syksyn aikana yhteistyössä THL: n ja Keski-Suomen Varhaiskasvatuksen kehittämissyksikkö -hankkeen kanssa.
- Lastensuojelulain käytäntöön viemiseksi, ehkäisevää lastensuojelua toteuttavan verkoston keskuudessa, alueen kuntiin on toimitettu lastensuojelun esitemateriaalia ja vihkosta ”Mitä jokaisen on hyvä tietää lastensuojelusta”.
- Lastensuojelutarpeen selvitysmalli - koulutuksen valmistelu on käynnistetty ja ilmoittautumisia on vastaanotettu. Koulutus toteutetaan joulukuussa 2009 – tammikuussa 2010 yhdessä Pesäpuu ry:n kehittämisspäällikkö Jaana Pynnösen kanssa.

Tulokset:

- Tietoisuus kasvatuskumppanuuden hyödyistä on levinnyt ja kouluttajakoulutusta on tilattu THL: stä myös kymmenen pohjoissavolaisen kunnan koulutoimien Reilusti rinnakkain -hankkeeseen. Toteutus on valmisteilla joulukuulla 2009–tammikuulla 2010 Tarja Pitkäsen ja THL: n Marjatta Kekkosen kouluttamaksi.

Arviointi:

- Koulutuksen antaman osaamisen siirtymistä käytäntöön seurataan, lisäkoulutustarpeisiin varaudutaan ja lisäkoulutuksen tarvetta kartoitetaan.
- Ohjausryhmän näkemykset lastensuojelutarpeen selvitysten toteutumisesta kunnissa:
 - STM: n alkuarviointihankkeen mallia käytetään ja selvityksiä tehdään kunkin perheen tilanteen vaatimassa laajuudessa.
 - Pohjois-Savon lastensuojelun kehittämissyksikön sivuilla olevat lomakkeet ovat ahkerasti käytössä.

Tutki ja Turvaa osahanke

Toimenpiteet:

- Lastenpsykiatrian avohoidossa toteutettavaksi suunnitellun Tutki ja Turvaa – hoitomallin tavoitteena on avun tarjoaminen vuorovaikutuksen kiintymyssuhteen

vaikeuksiin mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Varhainen ihmissuhde on lapsen tärkein kehitysympäristö ja häiriöiden poistuminen suhteesta mahdollistaa lapsen kehityksen normaalin etenemisen.

Tulokset

- Projektikoordinaattori on käynnistänyt keskustelun Tutki ja Turvaa hoitomalliin liittyvien työtapojen (esim. psyko-edukaatio jne.) siirrettävyydestä perustason palveluihin. On virinnyt ajatus yhteistyöstä perustasolle soveltuvien lapsen ja vanhemman vuorovaikutuksen tukemiseen tähtäävien työkäytäntöjen käyttöönottamiseksi.

Erityispalveluita kehitetään tukemaan peruspalveluita monitoimijaisella ja vastavuoroisella yhteistyöllä painottamalla palveluiden nivelkohtia.

KESKI-SUOMI

Toimenpide:

- Keski-Suomessa kehittäjäterveydenhoitaja on jäsenenä äitiysmasennustyöryhmässä (ÄIMA -työryhmä), jonka tavoitteena on päivittää synnytyksen jälkeisen masennuksen hoitoonohjausprosessi sekä selvittää Jyväskylän terveydenhoitajien koulutustarve edelliseen aiheeseen liittyen. Tämän jälkeen suunnitellaan terveydenhoitajille heidän osaamistaan vahvistava koulutuskokonaisuus.
- Keski-Suomessa kehittäjäsaaraanhoidaja on jäsenenä Keski-Suomen sairaanhoitopiirin työryhmässä, joka suunnittelee nuorisopsykiatrian konsultaatiopalveluja toisen asteen oppilaitoksille, pois lukien yliopisto-opiskelijat.
 - Keski-Suomen sairaanhoitopiirin aikuispsykiatrian hankkeen puitteissa on perustettu ns. liikkuva työryhmä. Työryhmään kuuluvat psykologi ja neljä (4) sairaanhoitajaa. Työryhmä antaa konsultaatiopalveluita koulun työntekijöille. 15-23 -vuotiaasta nuoresta huolissaan oleva koulun työntekijä voi ottaa yhteyttä työryhmään.
- Haukkalan Lastenpsykiatrian asiakastapauskonsultaation pilotointi Jyväskylän lastensuojelun perhetyöntekijöille 5/2009 alkaen. Konsultaation tarkoituksena on joustavilla konsultaatioilla vahvistaa perhetyöntekijöiden osaamista psyykkisesti oireilevien lastenperheiden kanssa toimimisessa ja huolen puheeksi ottamisessa. Näin perheitä voidaan tukea heidän omassa elinympäristössään tuttujen perhetyöntekijöiden kautta, sekä vähentää psykiatrisen osastohoidon tarvetta.
- Varhaiskasvatuksen kehittämisyksikkö on toteuttanut pilottina päivähoiton ja lastensuojelun yhteistyön kehittämishankkeen Jyväskylässä Kuokkalan alueella. Pilotin loppuseminaari pidettiin Jyväskylässä 13.8.2009. Pilotin seurantatapaaminen pidetään 20.10.2009 ja siihen osallistuvat hankkeessa mukana olleet ehkäisevän työn kehittäjä ja avohuollon kehittäjäsosiaalityöntekijä.
- Kehittäjäsaaraanhoidaja on antanut konsultatiivista tukea Multian ja Toivakan kunnan oppilashuoltoryhmän työskentelyyn.
- Kuntakäynneillä on ollut keskusteluja lasten- ja nuorisopsykiatrian palvelujen vaikeasta saatavuudesta eteenkin maakunnan reuna-alueilla esimerkiksi tilanteessa, jolloin lapsi/nuori palaa osastohoidosta kotiin.

Tulos:

- Synnytyksen jälkeiseen masennuksen hoitoonohjausprosessin päivityksellä pyritään saamaan äideille hoito mahdollisimman nopeasti ja niin varhaisessa vaiheessa kuin mahdollista. Hoitoonohjausprosessi tukee terveydenhoitajien työtä. Terveydenhoitajien osaamista pyritään vahvistamaan koulutuksen avulla synnytyksen jälkeiseen masennukseen liittyvissä kysymyksissä

- Sairaanhoidopiirin työryhmä on aloittanut toimintansa suunnitellusti, Yhteistyö on jatkunut edelleen, muun muassa osa työryhmästä osallistuu hankkeen järjestämään Dialoginen verkostotyö -koulutukseen. Alustavia keskusteluja on käyty siitä, voisiko Lapset ja perhe Kaste -hanke olla nopeuttamassa suunnitelmaa, jonka mukaan nuorten ja nuorten aikuisten konsultaatio -työryhmän kohderyhmää laajennettaisiin koskemaan myös peruskoulun yläkoulukäisiä.
- Haukkalan Lastenpsykiatrian asiakaskonsultaatio on toteutunut 1.5.–30.9.2009 välisenä aikana 3 kertaa. Suullisen palautteen mukaan kokemukset ovat olleet hyviä ja toiminnan toivotaan jatkuvan. Tarkempi arviointi toteutetaan osallistuneille suunnatulla kyselyllä. Ammattilaiset saavat tukea muutosprosessin läpiviemiseen koulutuksen ja konsultaation avulla.
- Päivähoidon ja lastensuojelun yhteistyön haasteista on saatu näkyviksi. Työntekijät saivat lisätietoa työmuotojen erityispiireistä ja ymmärrys toisen työtä kohtaan lisääntyi. Pilotista saatuja kokemuksia voidaan hyödyntää Keski-Suomessa.
- Oppilashuoltotyöryhmäkonsultaatio on vahvistanut peruspalveluissa työskenteleviä. He ovat saaneet käyttöönsä uusia toimintamalleja. Erityispalveluiden näkökulmaa on saatu tuotua peruspalveluun.
- Sairaanhoidopiirin lasten- ja nuorisopsykiatrian johtoryhmässä kehittäjäsairanhoitaja on avannut keskustelun siitä, millä tavoin videokonsultaatio työmenetelmää voitaisiin kehittää ja hyödyntää lapsen/nuoren kotipaikkakunnalla hänen kanssaan työskentelevien työntekijöiden tueksi.

Toimenpide:

Perheneuvoloiden ja lasten- ja nuorisopsykiatrian palveluita kiinnitetään tiiviimmin ja suunnitellummin tukikeskuksen palveluihin. Sijaishuollon toimintojen kehittäminen tukemaan lastensuojelun avohuollollista työtä. Maakunnallisten sijaishuollon käytäntöjen yhtenäistäminen toteutuu seuraavin toimenpitein. Perhehoidon kunnallisten palveluiden kehittämisessä tavoitteena on monipuolisuuden ja eri vaihtoehtojen, kuten lyhytaikaisen perhehoidon takaaminen lastensuojelun perhehoidossa

- Perheneuvolan, sijaishuoltoyksikön ja sijaishuollon kehittäjäsosiaalityöntekijän työkokous 31.8.2009
- Yhteistyön tiivistäminen nuorisopsykiatrian ja Jyväskylänseudun kuntien kanssa työkokoukset
- Lyhytaikaisen perhehoidon työryhmän edustajat (Mattilan perhetukikeskus, Sijaishuoltoyksikkö ja Pelastakaa lapset ry.) vievät kukin tahollaan eteenpäin lyhytaikaisen perhehoidon työskentelymallia. Yhteisenä tavoitteena ja tehtävänä on järjestää yhteisiä työkokouksia (3.9.) ja koulutustilaisuuksia sosiaalityöntekijöille ja lyhytaikaista perhehoitoa tarjoaville perheille.
- Maakunnallisen perhehoidon toimintaohje-työryhmän perustaminen maksujen ja käytäntöjen yhtenäistämiseksi. Työryhmässä työskentelee kehittäjäsosiaalityöntekijän kanssa Jyväskylän kaupungin tuen ja seurannan, sijaishuoltoyksikön, Keuruun, Laukaan ja Äänekosken edustajat sekä perhehoitajien edustajana sijaisvanhempi sekä Perhehoitoliiton kehittämispäällikkö. Työryhmältä on lähettänyt kunnille syksyllä tarkennetun luonnosehdotuksen perhehoidon yhtenäisten palkkioiden ja kulukorvauksien tasoista sekä maksuperusteista. Esityksen pohjalta kukin kunta voi tehdä ja perustella omat esityksensä korotuksista ja arvioida niiden vaikutukset nykyisiin perhehoidon maksutasoihin. Työryhmä toivoo myös kunnilta palautetta esityksen perusteista sekä euromääräisistä ehdotuksista
 - Ryhmä on kokoontunut: 18.9.2009. Ryhmän työ jatkuu.
- Perhehoitajien käsikirjan työstäminen on aloitettu Itä- ja Keski-Suomen Lasten ja perheiden hyvinvointipalveluiden kehittämishankkeen perhehoidon

kehittäjäsosiaalityöntekijät ovat sopineet käsikirjan jatkotyöstämisestä yhteisvoimin yhteisen käsikirjan aikaansaamiseksi.

- Sijaishuollon ja perhehoidon Jyväskylän kaupungin tuen ja seurannan sekä maakunnallisia palveluja tarjoavan sijaishuoltoyksikön työntekijöiden kanssa on pidetty yhteisiä työkokouksia mm. 11.8., 22. ja 27.10.2009
- Laitosten perhetyön kehittäminen-työkokous pidettiin 7.8. Asian käsittelyä jatkettiin Jyväskylän kaupungin lastensuojelulaitosten johtajien kokouksessa 1.10.2009.
- Palokan nuorisokodin satelliittiperhe-toiminnan pilottihanke aloitettiin syksyllä 2009. Kehittämisyhmään kuuluvat Palokan nuorisokodin työntekijät, sijaishuoltoyksikön johtava sosiaalityöntekijä sekä yksi sijaisperhe.

POHJOIS-KARJALA

Perhehoidon kehittäminen

Toimenpiteet:

- Sijaishuoltoa kehitetään tukemaan lastensuojelun peruspalveluita eli avohuoltoa.
- Kuntakäynnit Kontiolahti 2.6.2009, Ilomantsi 19.8.2009, Polvijärvi 1.10.2009, Liperi 5.10.2009
- Ajoissa kotiin perhehoidon rekrykampanjan avaustapahtuma Pikku Myy Joensuu 12.09.09.

Arviointi: laadullinen arviointi

Kotisairaaloiminnan kehittäminen

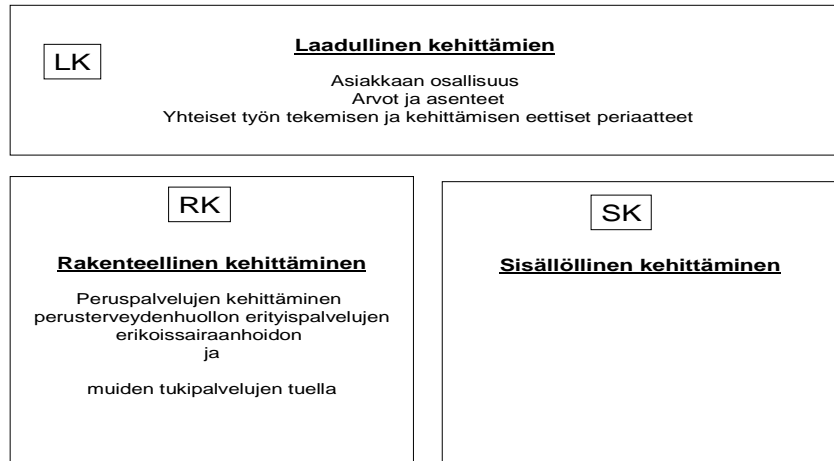
Toimenpiteet:

- Yhteistyö Lapset ja perheet Kasteen P-K: projektiryhmän ja P-K:n tiimin (MLL, Sijaishuolto Jns) kanssa.
- Asiakasyhteistyö perhe- ja kasvatusneuvolat, KYS, Niuvanniemen sairaala, kahden ammatillisen perhekodin kanssa.
- PKSSK:n sopimusneuvottelut kuntien kanssa, strategiatyö, johtoryhmät, tiedottaminen

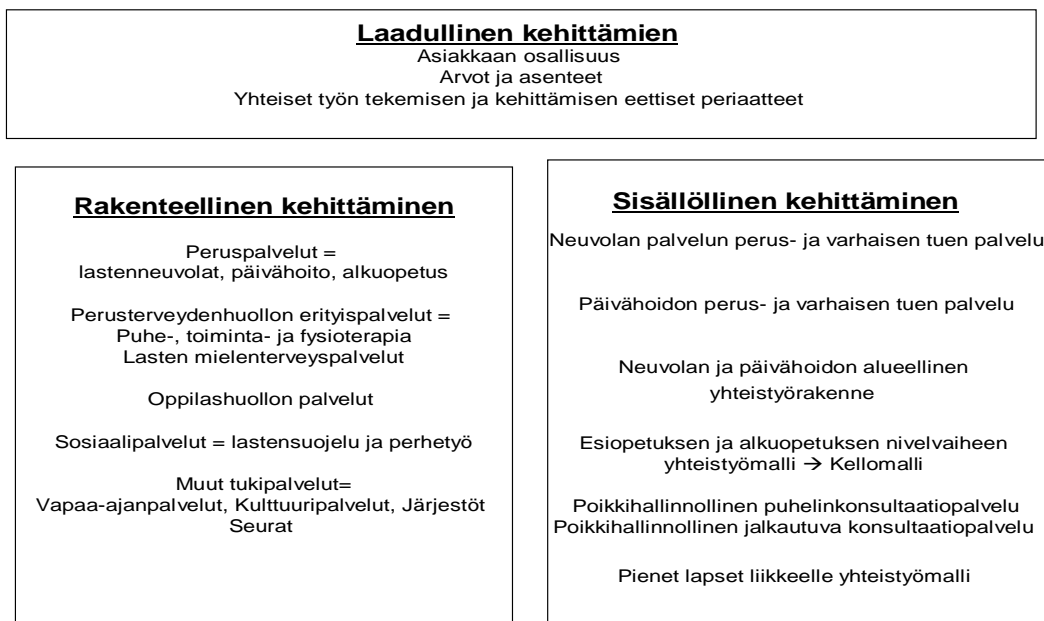
POHJOIS-SAVO

Lapsikuopio –osahanke

Erityispalveluita kehitetään tukemaan peruspalveluita monitoimijaisella ja vastavuoroisella yhteistyöllä painottamalla palveluiden nivelkohtia toteuttamiseksi Lapsikuopio -hankkeen tavoiteasetteluun on sisällyttämällä tavoitteet kolmi-tahoiseen kontekstiin (kuvio 3 ja 4)

KUVIO 3. Lapsikuopio- hankkeen kehittämisalueet

KUVIO 4. Lapsikuopio- hankkeen kehittämisalueet

Tulokset:

- Kehittämistyö on sujunut kuluneella maksatuskaudella pääpiirteittäin aikataulun mukaisesti. Poikkihallinnollinen asiantuntijaryhmä on jalkauttanut ja edelleen kehittänyt varhaisen tuen palvelumallin sisältöjä. Kooste poikkihallinnollisen varhaisen tuen mallin sisällöistä liitteessä 4. Mallin ensisijaisena tarkoituksena on vahvistaa vanhemmuutta ja henkilöstön osaamista lastenneuvoloissa, päivähoitossa ja alkuopetuksessa.
- Lasten mielenterveystyön- että alkuopetuksen asiantuntijatehtäviin ei ole saatu työntekijöitä. Näin ollen poikkihallinnollinen kehittäminen lastenmielenterveyden ja alkuopetuksen palvelualueilla ei ole edennyt tavoitteiden mukaisesti.

Katse lapseen -hanke

Toimenpiteet:

- Lastensuojelun ja lastenpsykiatrian hankeyhteistyön rajapinnoilla toteutettavaa yhteistyötä on täsmennetty. Kaste- hankkeen kokeilutoiminnan yhteistyö lastenpsykiatrian kanssa on focusoitunut alle 3-vuotiaiden ryhmään kasteen 1- vaiheessa.
- Kuntien ja hankehenkilöstön tapaamiset ovat alkaneet huhtikuussa ja jatkuvat edelleen.

- Ammatillisten perhekotien ja sijaishuollon laitosten kanssa kehitetään sijaisperheille tukirakenteita ja –käytänteitä esim. perhehoitajien vapaiden toteuttamiseksi.
- Lastensuojelun edunvalvonnan koordinoinnin yhdyshenkilönä toimii Vuokko Kämäräinen.

Tulokset:

- Kiintymyksen edistäminen arjessa – seminaari 22.9.2009 toteutui Pohjois-Savon kolmen eri hankeosion yhteistyönä. Päivään kutsuttiin ja osallistui laajasti Itä- ja Keski-Suomen perus- ja erityispalveluiden henkilöstöä sekä lasten ja perheiden parissa toimijoita, mm. järjestöjä ja yksityisiä palveluntuottajia hanketoimijoiden lisäksi. Päivään osallistui 115 henkilöä.
- Lastensuojelun edunvalvoja on välitetty Pohjois-Savon lisäksi Pohjois-Karjalaan ja Kainuuseen.

Arviointi:

- Seminaaripäivästä 22.9.2009 kootun palautteen mukaan ”luennoitsijan valinta on täysosuma”. PsT Saara Salon kiintymysaiheinen luento koettiin erittäin ajankohtaiseksi, arkityöhön vahvistusta antavaksi. Luennoitsija pyritään saamaan puhumaan entistä laajemmalle joukolle lähitulevaisuudessa.

Tutki ja Turvaa -osahanke

Toimenpiteet :

- KYSin lastenpsykiatrian osa-hankkeen kehittämissuunnitelmassa otettiin esille edellisellä raportointikaudella ajatus erikoissairaanhoidon pikkulapsityöryhmän työskentelyn kehittämisestä liittäen siihen työmuotoja, joiden avulla perheiden ongelmiin voitaisiin puuttua mahdollisimman varhain ja omassa kehitysympäristössä (esim. peruspalvelujen piirissä neuvolassa) siten, että työskentelymenetelmä toimisi sekä perustason työntekijöitä konsultoivana foorumina että ennalta ehkäisisi erityispalvelujen tarvetta ja lastenpsykiatrisen asiakkuuden syntymistä perheissä. Aiheesta on keskusteltu myös Pohjois-Savon hankeyhteistyössä neuvolan terveydenhoitajien kanssa. Tästä keskustelusta nousut yhteistyön tavoite (vanhemman ja lapsen vuorovaikutuksen ja kiintymyssuhteen tukemiseksi ja ongelmiin varhain puuttumiseksi sekä oikein suunnattuun palveluun ohjaamiseksi ja peruspalvelujen tarvitsemien tukitoimien käynnistämiseksi) on tarkoitettu sisällyttävä jatkohanke hakemukseen.
- Pohjois-Savon kolmen osa-hankkeen yhteistyön rajapintoja on pohdittu projektiryhmässä. Kehittämissisällöt peruspalveluiden tukemiseksi ovat nousseet esille yhteistyössä

Tulokset:

- Käytyjen keskustelujen perusteella suunnitelmien jatkohankkeen kehittämiskohteeksi on valikoitumassa sellaisten konsultaatio/toimintakäytäntöjen käynnistäminen (lastenpsykiatrian pikkulapsityöryhmässä), joiden avulla neuvolan terveydenhoitajia, lastensuojelun työntekijöitä voidaan tukea heidän työskennellessään vanhemman ja lapsen vuorovaikutuksen tukemiseksi/ongelmien ratkomiseksi.
- Vuorovaikutuksen hoidon/ palvelupolku- mallin kehittäminen/ hoitoonohjauksen kriteerit ja toimintakäytäntöjen määrittely vuorovaikutuksen hoitopolulla (mm. peruspalveluiden lasten mielenterveystyön ja lastenpsykiatrian rajapinta).
- Yhteistyö ja tuki perustason toimintakäytäntöjen kehittämisessä vanhemman ja lapsen vuorovaikutuksen tukemiseksi (vertaisryhmät, psyko-edukaatio)
- Erityis- ja peruspalveluiden välisen koulutusyhteistyön kehittäminen.

- Koulutusyhteistyönä toteutunut kiintymyssuhdeseminaari 22.9.2009. Seminaarissa aiheena: Kiintymyssuhteen merkitys lapsen kehityksessä ja miten vanhempi/perheen kanssa työskentelevät/ voivat tukea suhteen muodostumista.

Arviointi: Jatkohankkeen hakemuksen sisältönä on Pohjois-Savon maakunnan osahankkeiden kehittämissyhteistyön toteutuksen arviointi.

2.2. Tavoite 2. Lasten ja perheiden osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia lisätään palvelujärjestelmässä

2.2.1 Etelä-Savo

Toimenpiteet:

- Mikkelin seudulla laadittiin seitsemän kunnan alueella toteutettu arki- ja kokemustiedon kysely lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa varten. Kyselyt kohdistettiin kunkin kunnan lapsiperheiden vanhemmille sekä 7–18-vuotiaille ja 4–6-vuotiaille lapsille. Kyselyiden avulla saatiin tietoa lapsiperheiden hyvinvoinnista ja mahdollisista ongelmista sekä siitä, millaisiksi he kokivat oman asuinkuntansa palvelut ja miten he niitä haluaisivat parantaa.
- Kangasniemellä toimivan Perhe Ykkösen (moniammatillinen kunnan toimijoiden yhteistyöelin) avulla edistetään lasten ja nuorten hyvinvointia kunnassa ja pyritään saamaan nuorten ja lapsiperheiden ääni kuuluville.

Tulokset:

- Kyselyiden vastausprosentit jäivät mataliksi, mutta vastauksia voidaan pitää kuitenkin suuntaa antavina. Kyselyissä nousi esille jonkin verran lapsiperheitä koskevia ongelmia, joihin on mahdollista puuttua nyt laadittavissa hyvinvointisuunnitelmissa.
- Perhe Ykkönen on mukana toteuttamassa useita kunnan hyvinvointisuunnitelman ehdotuksia ja tuo esiin erityisesti nuorten ääntä kunnassa sekä tukee toiminnallaan vanhemmuutta usealla eri sektorilla.

Arviointi:

- Hyvinvointisuunnitelman laatimista varten toteutetut kyselyt on arvioitu kuntakohtaisissa työpajoissa.
- Perhe Ykkösen toimintaa arvioidaan sille perustetussa ohjausryhmässä saavutettujen tulosten mukaan.

2.2.2 Keski-Suomi

Ennalta ehkäisevässä ja varhaisen tuen kehittämisessä lasten ja vanhempien osallisuus on keskeisessä asemassa. Perheellä on mahdollisuus saada apua ja tukea aikaisemmin, varhaisemmassa vaiheessa myös nopeasti muuttuneiden elämäntilanteiden vuoksi. Perheen voimavarat eivät kulu liian vähiin, mikäli perhe saa avun oikea-aikaisesti. Lasten ja perheiden palveluissa työskentelevien osaamista on vahvistettu konsultaatioilla ja koulutusprosesseilla.

Toimenpide:

- Psykkisiä sairauksia ehkäisevän koulutuksen järjestäminen kouluissa ja oppilaitoksissa
 - Työmuotoa kehitetään Keski-Suomen sairaanhoitopiirillä, hankkeen kehittäjäsairanhoidaja on jäsen ko. toiminnan suunnitteluryhmässä (8.4.2009)

- Ehkäisevän työn kehittäjä on antanut konsultaatio tukea Multian kunnan ja Saarikan alueen ehkäisevän perhetyön kehittämiseen.
- Ehkäisevässä lastensuojelutyöryhmässä (ELS) ovat mukana Lapset ja perheet Kaste-hankkeen työntekijöistä ehkäisevän työn kehittäjä, kehittäjäterveydenhoitaja ja kehittäjäsairanhoidaja.
 - Ryhmän tehtävänä on edistää ehkäisevän lastensuojelutyön toimintamuotojen ja yhteistyön kehittämistä ja kokemusten ja käytänteiden jakamista, työntekijöiden välistä keskinäistä konsultointia ja vertaistukea sekä verkostoitumista. Tähän tavoitteeseen vastataan järjestämällä Ehkäisevä lastensuojelu (ELS) -verstaas 10.2.2010 teemalla vuorovaikutus, viestintä ja verkottuminen.
 - Verstaas tavoitteena ja tarkoituksena on ehkäisevän lastensuojelun positiivisemmän imagon luominen läpileikkaavana tekijänä
 - Työryhmä on maakunnallinen ja siinä on mukana julkinen, yksityinen ja kolmas sektori, seurakunta, hankkeet ym. laajasti eri toimialat ja hallintokunnat.
 - Kokoontuminen 4 kertaa vuodessa kiertävän emännöinnin / isännöinnin sekä puheenjohtajuuden periaatteella.
- ”Vanhempain olkkari” – murrosikäisten vanhempien vertaisryhmän suunnittelu Kuokkalan kaupunginosaan yhteistyössä MLL:n paikallisyhdistys, Jyväskylän kaupungin nuorisotyö ja Lapset ja perheet Kaste -hanke
 - Kehittäjäsairanhoidaja on ollut mukana suunnittelemassa ja kehittämässä yhdessä Jyväskylän kaupungin Kuokkalan asuinalueen MLL:n paikallisyhdistyksen puheenjohtajan ja kaupungin nuorisotyöntekijän kanssa Vanhempain olkkari –vertaisryhmää. Syksyllä 2009 suunnittelussa ja toteutuksessa on mukana hankkeessa harjoitteluaan suorittava opiskelija. Suunnittelupalaverit 19.8. ja 21.9.2009.
 - Vanhempain olkkarin ensimmäinen tapaaminen oli 24.9.2009 ja vanhempia tuli paikalle kaksi(2). Toinen tapaaminen oli 8.10.2009 ja mukana oli yksi (1) vanhempi. Teema-/aiheitoiveita kyseltiin vanhemmilta. Ryhmä on avoin, vapaamuotoinen ja rento kohtaamispaikka murrosikäisten vanhemmille.
 - 27.5.09 Vaajakoski-tiimin tapaaminen, vanhempainryhmän suunnittelua Vaajakoskelle. Vaajakoskella murrosikäisten vanhempien ryhmä on aloittanut toimintansa. Vaajakosken ryhmä toimii suljettuna ryhmänä.
- 18.5.09 kehittäjäsairanhoidaja ja sijaishuollon kehittäjäsosiaalityöntekijä osallistuivat Sosiaali- ja terveysturvan keskusliiton ja järjestöjen yhteistyökokoukseen.
- Kehittäjäsairanhoidaja tapasi 12.6.2009 Jyväskylän 9-luokkalaisten kesätyötori suunnittelijan ja 13.10.09 ”Koko ikäluokan kouluttaminen” – projektityöntekijän. Tapaamisen tarkoituksena oli kartoittaa Lapset ja perheet kaste -hankkeen ja ”Koko ikäluokan kouluttaminen -projektin yhteistyömahdollisuuksia.
- 2.9.09 ”Koko ikäluokan kouluttaminen” -työkokous. Tarkoituksena selvittää syrjäytymisvaarassa olevien nuorten osuus jotka eivät hakeudu / pääse / keskeyttävät jatko-opinnot peruskoulun jälkeen. Jyväskylän koulutuskuntayhtymä toimii kokousten koollekutsujana. Tarkoitus myös kartoittaa mitä muita polkuja työelämään jo nyt on ja tämän jälkeen tehdä jatkosuunnitelma nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi.
- Kartoitetaan tukipalvelujen saatavuus ja tarve sekä kohdistetaan perhehoidon vahvistamiseksi. Tarvittavia palveluja perhehoitajille ja sijaishuollossa oleville lapsille suunniteltaessa pyritään saamaan heidän oma mielipiteensä vahvasti esille lisäämällä heidän osallisuutta.

Tulos:

- Ehkäisevän perhetyön kehittäminen ja mallintaminen on aloitettu Multian kunnassa ja Saarikan alueella.
- Asiakkaat saavat varhaisemmassa vaiheessa tukea.

- Neuvolan, päivähoiton ja koulun työntekijät saavat perhetyöntekijältä tukea omaan työhönsä.
- ELS -työryhmä on kokoontunut säännöllisesti ja ryhmään on tullut uusia jäseniä. Työryhmän tuo näkyväksi ehkäisevän työn merkitystä ja muotoja lasten, nuorten ja perheiden palveluissa ja toiminnoissa sekä tehostaa tiedonkulkua ja tiedotusta. ELS -työverstaan suunnittelu etenee aikataulussa ja verstaas pidetään 10.2.2010.
- Hankkeen voimavarat on yhdistetty ja resursseja yhdistämällä on saatu käynnistettyä vertaisryhmätoimintaa murrosikäisten lasten vanhemmille. Vertaisryhmätoiminnan avulla vanhempien osallisuutta pyritään vahvistamaan
- Yhteistyö on käynnistynyt sosiaali- ja terveysturvan keskusliiton, Lapset ja perheet Kaste -hankkeen ja järjestöjen välillä. Keskustelua yhteistyömuodoista jatkuu.
- Lapset ja perheet Kaste -hankkeen ja Jyväskylän koulutuskuntayhtymän ”Koko ikäluokan kouluttaminen projektin väliin yhteistyö keskustelu on käynnistynyt.
- Kristillisen opiston kanssa yhteistyönä toteutetaan perhehoitajien osaamiskartoituskysely. Hankeen ohjausryhmä kokoontuu 23.10.2009

2.2.3 Pohjois-Karjala

Vertaisryhmätoiminnan koordinoinnin kehittäminen

Toimenpiteet: vertaisryhmään osallistuvilta kerätään palautetta

Tulokset: kokemustiedon kertyminen

Arviointi: palautteen kerääminen ensisijaisesti ryhmän ohjaajilta ja myös ryhmäläisiltä

Kotisairaaloiminnan kehittäminen

Toimenpiteet:

- Kotisairaalojaksot ja vauvojen yöaikainen hoito
- Psykkisesti oireilevien lasten vanhemmille on aloitettu yhteistyössä MLL:n ja Kotikartanoyhdistyksen kanssa vertaistukiryhmätoimintaa 29.9.2009. Ryhmä kokoontuu kaikkiaan kahdeksan kertaa syksyn 2009 aikana. Vertaistukiryhmän arviointi on huomioitu hankkeen arviointisuunnitelmassa.

2.2.4 Pohjois-Savo

Katse lapseen –hanke

Toimenpiteet:

- Vaativan perhehoidon osion toteutuksessa kartoitetaan aluksi kuntien ja perheiden nykyiset tarpeet, mihin liittyen on sovittu tapaamisia perheiden ja henkilöstön kanssa alueelle.
- Pohjois-Savon lastensuojelun kehittämissyksikön syksyn 2009 PRIDE- valmennuksen (26.9.- 28.11.2009) yhteyteen kehitellään ryhmässä olevien vanhempien biologisille lapsille ryhmäkokoontumisia, joissa lasten kanssa työstetään teemaa Mitä on sijaissisaruu? Lasten PRIDE - ryhmän toteuttajina ovat perhehoidon kehittäjä Tuija Raitanen ja draamaryhmä Johtolanka. Aikuisten ryhmän PRIDE - kouluttajina ovat sosiaalityöntekijä Sirkka Huusko ja sijaisäiti Minna Lommi-Partti.
- Sijaisvanhempien, sijoitettujen lasten sekä biologisten vanhempien asiantuntijuutta on huomioitu tietoisesti sekä kehittämissyksikössä että tapahtumien toteuttamisessa mm. sijaisvanhempijuontajien ja nuorten puheenvuoroin 12.9., 22.9.2009.

- Nuorten kehittäjäryhmän (Pesäpuu ry) kehittämää materiaalia on käytetty ja levitetty kokousten ja koulutusten sekä tapaamisten yhteydessä.
- Lastensuojelun perhetyön vaikuttavuuden arvioinnissa painotetaan asiakasnäkökulmaa ja osallisuutta.
- Perhehoitolain uudistustarpeita kokoavan ja perhehoidon valtakunnallisen toimintaohjelma laadintaa ohjaavan STM:n työryhmän työssä 25.5. - 31.12.2010 on kuultu sijoitettuna olleita lapsia ja heidän vanhempiaan sekä sijaisvanhempia muiden asiantuntijoiden joukossa. Sihteereinä työryhmässä ovat Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksesta projektikoordinaattori Piritta Timonen ja Tarja Pitkänen.

Tulokset:

- Sijaisvanhempia, sijoitettuja lapsia sekä biologisia vanhempia on toiminut asiantuntijoina kehittämistyössä ja esim. rekrytointitapahtumien toteuttamisessa.
- "Lasten PRIDE- ryhmän" mallintaminen.

Arviointi:

- Lastensuojelun perhetyön vaikuttavuutta on arvioitu Savonia- ammattikorkeakoulun Marja Pölläsen ja Laura Vauhkosen opinnäytetyössä, joka lähtökohtana kehitetään vaikuttavuuden arviointia alueella edelleen.
- Syys-marraskuulla 2009 pilotoitavasta Lasten PRIDE- ryhmästä on sovittu opinnäytetyö Diak: in opiskelijoiden Minna Muonan ja Ulla-Riikka Hyvärisen toteutettavaksi.
- Perhehoitolain uudistustarpeita kokoava työryhmä kuvaa kuulemisten ja käytettävissä olevien dokumenttien pohjalta perhehoidon nykytilaa ja ongelmakohtia sekä tekee muutosehdotuksia. Perhehoitolain muutostarpeiden raportoinnin tavoiteaikataulu on vuoden 2009 loppuun mennessä.

Tutki ja Turvaa -osahanke

Toimenpiteet:

- Kehitettävä perhehoitomalli perustuu perheiden osallisuuteen ja oman vanhemmuuden aktiiviseen tutkimiseen, kuulluksi tulemiseen ja omaan työskentelyyn vaikuttamiseen.

Tulokset:

- Tutki ja Turvaa hoitomallin periaatteisiin kuuluu työskentelyn aikainen osallisuuden ja vaikuttamisen vahvistaminen. Vanhemman työskentelyn kautta toteutuvassa, vanhemman ja lapsen vuorovaikutukseen kohdentuvassa hoidossa on keskeistä tavoittaa vanhemman näkökulma ja kokemus jokaisessa työskentelyn vaiheessa. Työskentelymenetelminä mm. osallistava reflektiivinen vuorokeskustelu ryhmätyöskentelyssä, terapeutin konteksti ja jatkuva osallisuuden kokemus sekä videopalaute-menetelmä, jossa vanhempi voi vaikuttaa ryhmässä katsottaviin videotoksiin etukäteen käytävän vuorokeskustelun ja perustelujen myötä.

Arviointi:

- Kysely toteutetaan kaikille interventioon osallistuville perheille. Kyselylomake sisältää kysymyksiä mm. osallisuuden toteutumisesta, omassa asiassaan kohdatuksi tulemisesta ja vaikuttamismahdollisuuksista hoitojakson aikana ja siihen liittyvässä verkostotyöskentelyssä.

2.3 Tavoite 3. Työntekijöiden ja toimijoiden osaaminen ja palveluiden laatu varmistetaan turvaamalla pysyvä kehittämisrakenne lasten ja perheiden hyvinvointipalveluihin

Toimenpide: hankeen järjestämät, henkilöstön osaamista vahvistavat koulutukset

Lapsia, nuoria ja vanhempia työssään kohtaavien työntekijöiden ja toimijoiden osaamista on vahvistettu monitoimijaisilla koulutuksilla, konsultaatiomallien toteuttamisella ja työkokousten avulla. Hankkeessa toteutettu koulutus on selvitetty kohdassa 3.

2.3.1 Etelä-Savo

Toimenpiteet:

- Hankehenkilöstö osallistuu Mikkelin kaupungin työelämän kehittämishankkeeseen lapsiperheiden tulosalueella
- Hankehenkilöstö on konsultoinut koulua ja sosiaalityötä yksittäisessä kunnassa esiin nousseen nuorison käyttäytymisongelman vuoksi tavoitteena vahvistaa kunnan työntekijöiden osaamista
- Hankehenkilöstö osallistuu Mikkelissä vanhempien vertaisryhmän ohjaukseen. Ryhmä on suunnattu vanhemmille, joiden lapsille on myönnetty päivähoitopaikka avohuollon tukitoimena.
- Sijaishuollossa toimivien tukemiseksi ja erikoissairaanhoidon osaamisen vahvistamiseksi sekä uuden toimintakulttuurin kehittämiseksi sijaishuollon toimijoille käynnistettiin Kiintymyssuhteen merkitys koulutusprosessi 10.6.2009 kaikille yhteisenä koulutuksena. Lastensuojelun asiakaslapsen ovat usein kokeneet kaltoin kohtelua ja tarvitsemansa psyykkisen tuen puutetta ja heillä voidaan ajatella olevan vaurioita kiintymyssuhteissaan. Koulutusprosessilla pyritään turvaamaan palveluiden laatua ja kehittämään yhteistyötä ja luomalla uutta yhteistyö- ja toimintakulttuuria.
- Koulutusprosessiin haki 29 lastensuojelun eri sektoreilla työskentelevää henkilöä, joista 16 valittiin koulutusryhmään (lastenkodeista, perhekodeista, lastensuojelun jälkihuollossa toimijoita, lastensuojelun sosiaalityöntekijöitä ja lasten- ja nuorisopsykiatrian henkilöstöä).
- Pienryhmän koulutusprosessi käynnistyi 6.10.2009 jatkuen kuukausittain

Arviointi:

- Kiintymyssuhteen merkitys koulutuksessa kerätyn kirjallisen palautteen mukaan tavoitteet toteutuivat täysin koulutettavien mielestä, ainoastaan moniammatillinen yhteistyö toteutui kolmen osallistujan kokemana vain osittain.
- Koulutuksista kerätään kaikista palautteet. Tavoitteena on myös kysyä palautetta koulutukseen osallistuvien työyhteisöiltä.

2.3.2 Keski-Suomi

Toimenpiteet:

- Korke-konsultaatio ja Matkamalli ovat Harava-hankkeessa kehitettyjä menetelmiä moniammatillisen ja monitoimijaisen työn prosessien avaamiseen ja tarkasteluun. Näiden menetelmien käyttö on aktiivista joillakin maakunnan alueilla, mutta vähäistä toisilla alueilla. Korke-konsulttikoulutuksen suorittaneille on tehty kysely toiminnasta ja tuen tarpeista ja sen pohjalta suunnitellaan koulutuksellista työnohjaustapaamista. Matkamallikoulutusta suunnitellaan järjestettäväksi alkuvuonna 2010. Menetelmiä pyritään juurruttamaan myös käyttämällä niitä työkokouksissa (esimerkiksi nuorisopsykiatrian ja lastensuojelun yhteistyön työkokous 9.9.2009).

- Avohuollon kehittäjäsosiaalityöntekijä on osallistunut Tia Kentinge -romanilasten ja –perheiden palveluiden kehittämishankkeen hankesuunnitteluun. Hankkeen tarkoituksena on tukea romaniperheiden osallisuutta palveluissa mm. kulttuuritulkkeja käyttämällä ja kulttuurin tuntemusta lisäämällä.
- Lastensuojelun moniammatillinen asiantuntijaryhmä (Master) käynnistyi Keski-Suomessa vuoden 2007 alussa ja sen käyttö oli aktiivista ensimmäisen vuoden ajan. Master-ryhmä ei ole kokoontunut 1.3.2009 alkaen, koska käsiteltäviä caseja ei ole ollut. Avohuollon kehittäjäsosiaalityöntekijä on markkinoinut työryhmää verkostoissaan ja osallistunut ryhmän toiminnan kehittämispalaveriin. Hän tekee ryhmän käytöstä kunnille kyselyn, joka toteutetaan lokakuussa 2009 puhelinkyselynä.
- Pysyvän kehittämisrakenteen muodostamista tukee ELS –työryhmän työskentely sekä Keski-Suomen lastensuojelutyöryhmän käynnistäminen uudelleen alueen lastensuojelutoimijoiden yhteiseksi foorumiksi. Lastensuojelutyöryhmä kokoontuu neljä kertaa vuodessa ja käsittelee ajankohtaisia lastensuojelun teemoja. Ryhmän ensimmäisessä kokoontumisessa (2.6.2009) laadittiin työsuunnitelma ja toisessa kokoontumisessa (18.9.2009) käsiteltiin ehkäisevää lastensuojelua suhteessa lapsi- ja perhekohtaiseen lastensuojeluun.
- Avohuollon kehittäjäsosiaalityöntekijä koordinoi lastensuojelun edunvalvontaa Keski-Suomessa ja on osallistunut paikallisen edunvalvojaryhmän konsultaatiotapaamisiin toukokuussa ja elokuussa 2009. Edunvalvonta-asioissa on konsultoitu kuntien sosiaalityöntekijöitä. Valtakunnallisen edunvalvoja-hankkeen jatkohakemusta on suositeltu.
- Avohuollon kehittäjäsosiaalityöntekijä osallistui läheisneuvonpidon koollekutsujien tapaamiseen 5.10.2009. Tapaamisessa sovittiin, että kehittäjäsosiaalityöntekijä tukee läheisneuvonpidon käytön juurtumista alueella aktiivisella tiedottamisella ja toiminnan koordinoinnilla.
- Kehittäjäsairaanhoitaja on osallistunut Jyväskylän opetustoimen hankekoordinaattoreiden työseminaari 26.5. 09 sekä Jyväskylän kaupungin opetustoimen hanketyöntekijöiden ”Pikkusateenvarjo” tapaamisiin 3.6. ja 14.8.2009
- 25.9.2009 Keski-Suomen liikunnan (KesLi) ja 2.10.2009 Kantereen kanssa pidettiin yhteistyöpalaverit, missä mietittiin Lapset ja perheet Kaste -hankkeen ja edellä mainittujen järjestöjen välistä yhteistyötä. Molempien järjestöjen kanssa yhteistyömuodot liittyvät alle kouluikäisten lastenpalveluiden kehittämiseen terveyden edistämisen näkökulmasta.
- Kehittäjäterveydenhoitaja ja ehkäisevän työn kehittäjä ovat lähisuhdeväkivallan koulutuksen suunnittelutyöryhmän jäseniä. Yhteistyötä tehdään terveyden ja hyvinvoinninlaitoksen kanssa. Valtakunnallisesti on suunnitteilla lähisuhde- ja perheväkivallan teemojen koulutuksen toteuttamiseksi laadittavat minimisisältökriteerit.
- Perhetyöntekijöiden osaamisen vahvistamista on tuettu järjestämällä Keski-Suomen kuntien, järjestöjen, hankkeiden ja muiden maakunnan toimijoiden perhetyötä tekeville ammattilaisille työkokous 8.10.2009. Teemoina oli vertaisryhmätoiminta perhetyön työmuotona ja maahanmuuttajaperheiden kanssa tehtävä perhetyö.

Tulokset:

- Konsultaatiomalleja on saatu levitettyä Keski-Suomessa
- Lapset ja perheet Kaste -hanke on ollut tukena Tua Kentinge -romanilasten ja perheiden palveluiden kehittämishankkeen hankesuunnittelussa
- Kuntien sosiaalityöntekijät ovat saaneet konsultaatio tukea edunvalvonta asioihin
- Kehittäjäsosiaalityöntekijä tukee läheisneuvonpidon käytön juurtumista alueella aktiivisella tiedottamisella ja toiminnan koordinoinnilla

- Hankkeiden välisen yhteistyön tiivistyminen, jonka myötä hanketyöntekijät ovat tietoisempia eri hankkeissa tehtävästä työstä -> resurssien yhdistäminen ja päällekkäisten toimintojen välttäminen.
- Keski-Suomen liikunnan ja Kantereen kanssa pidetään uudet yhteistyöpalaverit. Näihin palaveriin osallistuvat ehkäisevän työn kehittäjä ja kehittäjäterveydenhoitaja.
- Jyväskylän yliopiston, Jyväskylän ammattikorkeakoulun, Lääninhallituksen, Terveyden ja hyvinvoinninlaitoksen ja Lapset ja perheet Kaste -hankkeen yhteistyö on käynnistynyt lähisuhde- ja perheväkivalta koulutuskokonaisuuden teeman ympärillä.
- Resursseja yhdistämällä saadaan laadittua minimisisältökriteerit lähisuhde ja perheväkivalta koulutuksen sisällöiksi. Vahvistetaan kumppanuutta ja saadaan kehitettyä toimiva ja työntekijöitä hyödyttävä koulutuskokonaisuus.
- Työkokoukset ovat vahvistaneet työntekijöiden verkostoitumista sekä työntekijät ovat saaneet omaan työhönsä tukea toinen toisiltaan.

Arviointi:

- Koulutuksista ja työkokouksista kerätään palaute arviointilomakkeilla.
- Tuloksia työmenetelmien ja konsultaatioiden käytön tukemisesta on todettavissa vähitellen.

2.3.3 Pohjois-Karjala

Perhehoidon kehittäminen

Toimenpiteet ja tulokset:

- Työntekijöiden ja muiden toimijoiden osaamista on vahvistettu suunniteltaessa ammatillista osaamista vahvistavaa Pilottikoulutusta ja järjestetyillä tutustumisilla ja vierailuilla.
- Pohjois-Karjalan Kastetoimijat ovat yhdessä suunnitelleet 28.10. 09 järjestettävän koulutuspäivän: Varhaisen vuorovaikutuksen vaikutus lapsen kehitykseen ja kehitysriskit turvattomissa olosuhteissa.
- Järjestetty tutustumiskäynti Jyväskylän sijaisperheksikköön ja lyhytkestoiseen sijaishoittoon 16–17.9.2009 Joensuun seudun sijaishuoltotoimiston työntekijöille.

Arviointi: laadullinen arviointi

Kotisairaalatoiminnan kehittäminen

Toimenpiteet: Vauvaobservointikoulutus syyskuu 2008-lokakuu 2009.

Tulokset: Lasten ja nuorten sairauksien operatiivinen johto päättää kotisairaalatoiminnan juurruttamisesta yhdeksi palvelumuodoksi (Lpspkl) 31.10.2010 mennessä.

2.3.4 Pohjois-Savo

Katse lapseen -hanke

Toimenpiteet:

- Sosiaali- ja terveydenhuollon koulutuksen omaavien sijaisvanhempien valmennuksessa on kiinnitetty huomiota erityisesti kiintymyssuhteissa vaurioituneiden lasten tarpeisiin ja niihin vastaamiseen perhehoidossa.
- Vaativan perhehoidon kehittämisessä Pohjois-Savossa on lähdetty kokoamaan lastensuojelun sosiaalityöntekijöille ja perhehoitajille yhteistä koulutuksellista

kokonaisuutta, jonka avulla kehittämissyhteistyöhön sitoutuvien on mahdollista perehtyä systemaattisesti lastensuojelun perhehoidon toteutukseen ja sijoitusten aikaiseen tukemiseen.

- Asiakkaiden ja perheiden tuen saantia ja palveluiden joustavuutta ja yhtenäisyyttä pyritään tehostamaan hanketyönä. Tuki- ja sijaisperheisiin sijoitusvaiheisiin kohdennetaan tukea, tarjoamalla jo aloitusvaiheeseen mentorointi sekä kehittämissyksikön työparityön tuki.
- Pohjois-Savon mentorien ja PRIDE- kouluttajien vertaistapaaminen järjestettiin elokuussa Suonenjoella.
- Sekä tuki- että sijaisperheiden alueellista verkostoitumista vahvistetaan avohuollon kehittäjä Vuokko Kämäräisen ja perhehoidon kehittäjä Tuija Raitasen työnä
- Kaksi sijaisiä osallistuu Perhehoitoliiton järjestämään vertaisryhmäohjaajakoulutukseen 9-11/2009. Tavoitteena on aloittaa vertaisryhmä sijaisisille.
- Sukulaissijaisvanhempien vertaisryhmiä (yht. kolme ryhmää) on alkamassa ainakin sekä Varkaudessa että Siilinjärvellä.
- Lastensuojelun perhetyön kehittämistä ja vaikuttavuutta arvioidaan.

Tulokset:

- Pohjois-Savon lastensuojelun kehittämissyksikön palvelukeskuspalveluna vaativan perhehoidon haasteisiin vastaamisen näkökulmasta järjestämään PRIDE-valmennusryhmään osallistui 3-6/2009, seitsemän perhettä, joista ainakin toisella vanhemmista alan ammatillinen koulutus. Kouluttajina toimivat PRIDE-kouluttajakoulutukseensa kuuluvana 1.koulutuksena uutena sijaisvanhempikouluttajana Jaana Sipiläinen ja parina projektikoordinaattori Tarja Pitkänen palvelukeskustyöajallaan.
- Sukulaissijaisvanhempien vertaisryhmä toimi keväällä 2009 Leppävirralla, vetäjinä PRIDE- kouluttajasijaisvanhemmat Tuija Raitanen ja Minna Lommi-Partti.
- Mentorointia tuen muotona on tehty tutuksi kuntien sosiaalityöntekijöille ja aloittaville sijaisperheille ja mentorointiprosesseja on käynnistetty ja ollaan käynnistämässä.
- Perhehoidon tietopaketti koulutus toteutui 10.6.2009 Siilinjärven Kunnanpaikassa, kouluttajina Pirjo Hakkarainen ja Maria Kuukkanen Perhehoitoliitosta. Osallistujia oli 27 henkilöä.
- 29.- 30.9.2009 Perhehoidon peruspilarit – koulutus siirrettiin ilmoittautuneiden ryhmän pienuuden vuoksi päiviltä kevätkaudelle 2010.
- 27.- 28.10. Sukuperhe- koulutus on toteutumassa Siilinjärven Innocumissa, kouluttajina Pesäpuu ry: stä Paula Männikkö ja Tuija Raitanen. Ilmoittuneita on 19/20 henkilöä.
- Pysyvyys perhehoidossa - koulutus, jotta sijoitus ei katkeaisi, on valmisteltu toteutumaan 24.11.2009 Siilinjärven Kunnanpaikassa. Kouluttajana toimii Tarja Janhunen Perhehoitoliitosta.
- Pohjois-Savon lastensuojelun moniammatillinen asiantuntijatyöryhmä on kokoontunut 28.5., 4.9., 25.9. ja on kokoontumassa 23.10., 20.11., 18.12.2009. Toimintamallista on tehty kesän aikana esite ja ryhmän työskentelyä on tehty tutuksi kuntien toimijoille. Työryhmän käyttöalaa on laajennettu myös avohuollon lastensuojelun tilanteissa ja lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän lisäksi muidenkin lastensuojelun toteuttajien käytettäväksi. Työryhmäkonsultaation toimintamallia kehitetään edelleen saadun palautteen, kokemusten ja valmistumassa olevan Annu Mahosen oppinäytetyön pohjalta.

Arviointi:

- Koulutustapahtumista kootaan palautteet ja niistä laaditaan yhteenvedot, kouluttajienhyödynnettäviksi koulutusten edelleen kehittämisessä.

- Moniammatillisen asiantuntijatyöryhmän toiminnasta Keski-Suomessa ja Pohjois-Savossa on valmistumassa opinnäytetyö.
- Ajoissa kotiin – valtakunnalliseen sijaisperheiden rekrytointi kampanjaan alueelliseen toteutukseen liittyen on valmistumassa kaksi opinnäytetyötä.
- Pitkäjänteinen koulutus- ja tutkimusyhteistyö on mahdollistamassa opinnäytetyön voimavarojen kohdentumisen jälleen yhteen aihepiiriin, johon aiemmin ei ole perehdytty: Vapaa-ajan toteutumiseen perhehoidossa.

Tutki ja Turvaa -osahanke (KYS)

Toimenpiteet

- Sairaanhoidopiiri tarjoaa lastenpsykiatrian työntekijöille mahdollisuuden jatkuvaan ammatilliseen kouluttautumiseen.
- Tutki ja Turvaa – mallin mukainen työskentelytapa on tarkoitettu vakiinnuttamaan osaksi lastenpsykiatriasta avotyötä ja kouluttautua tarpeen mukaan kiintymyssuhdeongelmien hoitoon.
- Jatkuva työn kehittäminen tapahtuu kouluttautumisen ja yhteisten koulutusten lisäksi moniammatillisten työryhmien suunnittelu- ja kehittämispäivien turvin.

2.4 Tavoite 4. Lasten ja perheiden ennaltaehkäisevien ja varhaisen tuen palveluiden vaikutusta lastensuojelun kustannuksiin seurataan taloudellisella arvioinnilla

2.4.1 Keski-Suomi

Keski-Suomessa tämän toimenpiteen toteuttaminen käynnistyy v. 2010 alusta.

2.4.2 Pohjois-Savo

- Kuntamaisema oy:n kanssa tehdyn sopimuksen ja käynnistyneen yhteistyön myötä loka- joulukuun 2009 aikana kootaan kolmen kunnan lasten ja nuorten erityispalveluiden kustannukset pohjaksi tulevalle kustannusvertailulle.

Arviointi: Arvioinnissa on mahdollisuus 60 kunnan palvelukustannusten vertailuun

2.5 HANKKEESSA TEHTÄVÄ OPISKELIJAYHTEISTYÖ

Hankemaakuntien oppilaitoksiin on oltu yhteydessä opiskelijayhteistyön käynnistymiseksi mm. opiskelijoiden hankkeessa suorittamien projektiopintojen ja opinnäytetöiden merkeissä. Oppilaitosten edustajia on jäsenenä hankkeen maakunnallisissa johtoryhmissä.

ETELÄ-SAVO

Mikkelin ammattikorkeakouluun oltu yhteyksissä ja mahdollisesti ensi syksynä sosionomi-opiskelijoita tulee suorittamaan hankkeessa projektityön opintoja.

KESKI-SUOMI

10.8.–2.10.2009 Lotta Markkanen, sosionomi AMK, DIAK Pieksämäki

17.8.–17.11.2009 Pia Hannuksela, sosionomi AMK, Turun AMK, Loimaan piste

1.9.–30.11.2009 Sonja Taivassalo, kasvatustieteiden maisteri, Jyväskylän yliopisto

POHJOIS-SAVO

28.9.–6.11.2009 Laura Vauhkonen Savonia ammattikorkeakoulusta

Opiskelijat, jotka ovat tehneet opinnäytetöitä yhteistyössä Katse lapsen – hankkeen kanssa.

Hankkeen kehittämisalueista tehtävät opinnäytetyöt:

Tekijä/t	Opinnäytetyön nimi tai aihe	Oppilaitos	Vuosi
Anna Lehtinen	Välineitä neuvolan perhetyöhön	Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Hyvinvointiyksikkö, sosiaali- ja terveystieteiden laitos	käynnistyi 2009
Marja Pöllänen Vauhkonen Laura	Voimavarakeskeisyys lastensuojelun perhetyössä lasten ja vanhempien kokemana Pielavedellä	Savonia-AMK lisälmen yksikkö	2009
Muona Minna Hyvärinen Ulla-Riikka	PRIDE- valmennuksessa olevien perheiden biologisten lasten ”minivalmennusryhmä”	DIAK Pieksämäki	2010
Mahonen Annu	Moniammatillinen asiantuntijatyöryhmä lastensuojelun sosiaalityön tukena	Kuopion yliopisto	2009
Korhonen Päivi-Saarai	Mitä sijais- ja tukiperheinä toimimisesta kiinnostuneiden motivaatiolle jatkaa prosessia tapahtuu?	Savonia-AMK lisälmen yksikkö	2009
Koistinen Heini Kolehmainen Heidi	Sijaisvanhemmiksi ryhtymisen motiivit ja tuen tarve – Perhehoitajien rekrytointihanke 2008	Savonia-AMK lisälmen yksikkö	2009
Räbinä Heidi	Vapaa-ajan toteutuminen perhehoidossa	Savonia-AMK lisälmen yksikkö	2010
Tekijä/t ei tiedossa/haku menossa	Kotisairaala-käsitteen määrittely (teoreettinen) ja kehittämisiltapäivän järjestäminen kotisairaala-alueen tekijöille (toiminnallinen)	P-K:n Amk	2010

3. SELVITYS HENKILÖSTÖN JA ASiantuntijapalveluiden Käytöstä

Selvitys hankkeessa työskentelevästä henkilöstöstä (excel-liite)

Hankkeessa työskentelevän henkilöstön lisäksi hanke on ostanut asiantuntijapalveluita seuraavasti:

Asianajaja, varatuomari Markku Leskinen: tiedonsiirto ja salassapitosäännökset moniammatillisessa yhteistyössä, Pihtipudas 21.9.2009

Perhehoitaja Tuula Vilokkinen-Saxlund:

- Intensiivisen tuen ryhmäohjaaja
- Perhehoidon toimintaohjeen asiantuntijajäsen
- Sijaishuollon peruspilarit -kouluttaja

Perhehoitaja Annikki Pekkala

- rekrytointi tapahtumien asiantuntijajäsenenä
- satelliitti perhetoiminnan kehittäjä/toteuttaja

Eija Kaski: Murrosikäiset lapset perhehoidossa-koulutus

Leena Pyylampi, Minä ja sinä parisuhteenpolulla tapahtuma 9.5.2009 Jyväskylä

4. SELVITYS HANKKEESSA TOTEUTETUSTA KOULUTUKSESTA

4.1. Hankkeen järjestämät koulutukset

- 14.4. klo 13–14.15, PRIDE- ohjelman esittely, KYS: n Lastenpsykiatrian klinikan henkilökunnalle (25–30) ja videoiden kahden itäsuomalaisen klinikan henkilöstölle/ Huusko
- 16.4. klo 9–11, Sijaishuollon perhehoidon ja ammatillisen perhekotihoidon sekä kehittämistyön esittelyluento, Kuopion yliopiston sosiaalityön koulutusohjelman vuoden opiskelijoille (30) / Jorma Heimonen, ammatillinen perhekoti Nuorten mummola ja Tarja Pitkänen
- 3.6.2009 Pysyvyyden turvaaminen perhehoidossa -koulutus, Jyväskylä, osallistui 10 sosiaalityöntekijää ja 7 perhehoitajaa.
- 10.6.2009 Kiintymyksen merkitys lasten suojelussa -koulutus, (Mikkeli, ESSHP), osallistui 88 eri lastensuojelun sektoreilla työskentelevää Pohjois-Savosta, Pohjois-Karjalasta, Keski-Suomesta, Itä-Savosta ja Etelä-Savosta, kouluttaja Jukka Mäkelä
- 10.6.2009 Perhehoidon tietopaketti koulutus, Siilinjärvi/ Pirjo Hakkarainen ja Maria Kuukkanen, Perhehoitoliitosta
- 31.8.–10.9.2009 (31.8., 3.9., 7.9., 10.9.) Sijaishuollon peruspilarit - koulutus sosiaalityöntekijöille, perhetyöntekijöille ja ammatillisten perhekotien henkilöstölle (15), Siilinjärvi/ Raitanen ja Huusko
- 1.–2.9.2009 Nuoret lastensuojelussa –Tie Vie työskentelyvalikko / Jyväskylä, Pesäpuu ry, (18).
- 1.9.–31.10.2009 yhteensä 5 koulutusta (a 2 h), Liikuntasäkkikoulutus päivähoiton henkilöstölle (100) työyksiköittäin. Pienet lapset liikkeelle käsikirjan ja poikkihallinnollisen (päivähoito, vapaa-ajankeskus ja terveystalveluiden kuntoutus) toimintamallin jalkauttaminen ja edelleen kehittäminen. Kouluttajana liikuntakoordinaattori Päivi Kurvi.
- 2.9., 30.9., 26.10. ja 24.11.2009 Riittävän hyvä varhainen vuorovaikutus – koulutusiltapäivät, Jyväskylä. Tavoite: vahvistaa osallistujien valmiuksia vanhemman ja lapsen välisen vuorovaikutuksen havainnointiin ja puheeksi ottoon sekä arviointiin moniammatillisessa verkostossa. puolipäivää. Koulutus sisältää oppimista syventäviä esimerkkejä, videoita, harjoitustehtäviä ja arviointia. Päivähoidon, perhetyön, seurakunnan ja järjestöjen työntekijöitä eteläisen Keski-Suomen kunnista (24).
- 8–9.2009 Voimavaroja ja vertaistukea lastensuojelun perhehoitoon, Joensuun seudun perhehoitajia, 19 osallistujaa
- 11.9.2009 Voimavaroja ja vertaistukea lastensuojelun perhehoitoon, Joensuun seudun perhehoitajia, 18 osallistujaa
- 16.9., 21.10., 17.11.2009 Dialoginen verkostotyö -koulutus, Jyväskylä. Tavoite: vahvistaa osallistujien dialogisen verkostotyön valmiuksia ammattilaisten välillä sekä asiakastyössä. Koulutuksessa keskitytään erityisesti, lasten, nuorten ja perheiden kanssa tehtävään työhön varhaisen tukemisen ja korjaavan työn alueilla. Koulutus sisältää teoriaa, harjoituksia ja välitehtäviä. Osallistujina äitiys- ja lastenneuvolan, päivähoiton, kouluterveydenhuollon, koulun, lastensuojelun perhe- ja sosiaalityön, sairaanhoitopiirin työntekijöitä eteläisen Keski-Suomen kunnista (25).
- 22.9.2009 Kiintymyksen edistäminen arjessa – seminaari toteutui Pohjois-Savon kolmen eri hankeosion yhteistyönä, Kuopio. Juontajina sijaisvanhemmat Jaana Sipiläinen ja perhehoidon kehittäjä Tuija Raitanen.
- 1.10. ja 22.10.2009 Miten voin tukea asiakkaitani parisuhdeasioissa? Jyväskylä. Tavoitteena: lisätä perhetyöntekijöiden vahvuuksia ja valmiuksia tehdä ennalta

ehkäisevää parisuhdetyötä perustyössään. Perhetyöntekijöitä Keski-Suomen kunnista, järjestöistä ja seurakunnista (15).

- 11.9. ja 16.10.2009, JaVaMa koulutus, Osallistujia 9 kehittäjäsosiaalityöntekijöiden (2) lisäksi.
- 5. ja 6.10.2009 Huoli puheeksi koulutus, neljä samansisältöistä puolen päivän teoriakoulusta, kouluttaja Jukka Pyhäjoki (THL). Osallistujina 220 opettajaa ja koulun oppilashuollon henkilöstöä.
- 6.10.2009 Kiintymyssuhteen merkitys pienryhmäkoulutus, Mikkeli, kouluttajana Jukka Mäkelä, 16 osallistujaa. Koulutusprosessin sisältöjä ovat mm. kiintymyssuhdeteoria, kiintymyssuhdetta korjaavan työskentelyn toteuttaminen lapsen ja nuoren arjessa ja luonnollisessa ympäristössä, toimintatavan mallintaminen työyhteisöissä, koulutusprosessin mallintaminen ja siirtäminen ammattikorkeakoulun koulutusohjelmaan. Koulutus sisältää case-ryhmätyöskentelyä.
- 20.10, 27.10, 3.11 ja 10.11.2009 Sijaishuollon peruspilarit –koulutus, Jyväskylä.
- 27.–28.10. Sukuperhe- koulutus / Siilinjärvi, kouluttajina Paula Männikkö ja Tuija Raitanen. Ilmoittautuneita 17 henkilöä.
- 28.10.2009 Varhaisen vuorovaikutuksen vaikutus lapsen kehitykseen ja kehitysriskit turvattomissa olosuhteissa, Joensuu, kouluttajana Anne Kauppi.
- 30.10.2009 Murrosikäiset perhehoidossa -koulutus, Jyväskylä.
- Perhehoitajien osaamiskartoitus suunnitteilla yhteistyössä Perhehoitoliiton, Pesäpuu ry:n ja Kristillinen Opiston kanssa.

4.2 Hankehenkilöstön osallistuminen koulutuksiin

- 25.3., 8.4., 30.4., 11.6.2009 klo 13–16, Ihan iholle –sijaisvanhempien kasvuryhmä Jyväskylässä / PRIDE –kouluttajat Minna Lommi-Partti, Anne Suvela ja Tarja Pitkänen
- 22.-23.4.2009 Nuoret lastensuojelussa–Tie vie-työskentelyvalikko, Jyväskylässä / Huusko
- 18.–19.5., 15.–16.6., 24–25.8, 17–18.9., 22–23.10.2009, (26–27.11. ja 17.–18.12.) Projektiosajakoulutus / Kempainen (50 % koulutuksesta ja opintotehtävät omalla ajalla)
- 14.5.2009 Lähisuhdeväkivallan tunnistaminen ja auttamisen keinot, Jyväskylä, järjestäjä K-S sairaanhoitopiiri / Halonen, Selin, Mäkinen
- 19.5.2009 Vuorovaikutteisten vanhempi – vauvaryhmien vetäminen/ Psykologiainstituutti, Helsinki / Tenhunen-Kejonen ja Lyytinen
- 22.5.2009 ATK-koulutus / Lappeteläinen
- 1.6.2009 Hyvinvointialan kehittäminen Etelä-Savossa /Hyvinvointiyrittäjyys / Lappeteläinen
- 10.6.2009 Kiintymyssuhteen merkitys lastensuojelussa, Mikkeli, ESSHP /Lappeteläinen, Huusko, Raitanen, Suvela, Timonen
- 10.6.2009 Perhehoidon tietopakettikoulutus Siilinjärvi / Pitkänen
- 18.–20.8. ja 23.–24.9.2009 GOPP-työpajan ohjaajakoulutus, Tornio, ToKem / Kempainen
- 25.–26.8.2009 Huolen puheekisioittamisen kouluttajakoulutus, Helsinki, THL /Huisko, Mäkinen
- 31.8.2009 Huolen puheekisioittajien kokoontumisajot , Helsinki, THL / Huisko, Mäkinen
- 2.9., 5.9., 9.9. ja 16.9.2009 Vertaisohjaajakoulutus, järjestäjä Versova -hanke, Jyväskylä / Halonen
- 4.-5.9.2009 PRIDE –kouluttajien työkokous: Teemana: Monimuotoinen perhehoito, Hämeenlinna/ Siekinen, Huusko, Kämäräinen, Raitanen ja Suvela
- 10.9.2009 Lähisuhdeväkivallan tunnistamisen ammatilliset haasteet -koulutus, järjestäjä KSSHP / Halonen, Selin, Mäkinen

- 10.9.2009 Hyvä käytäntö tutor-koulutus THL, Helsinki / Vesterlin, Nylynd, Lappeteläinen
- 10., 17., ja 24.9.2009 PowerPoint- perusteet ja esitysgrafiikka / KYSin atk-koulutus / Tenhunen-Kejonen ja Lyytinen
- 17.–18.9.2009 Parisuhdepäivät, Helsinki / Halonen, Mäkinen
- 17.9.2009 Lasten- ja nuorisopsykiatrien ja ylihoitajien neuvottelupäivät, THL, Helsinki /Jämsä
- 21.9.2009 Vuorovaikutushavainnoin koulutus / Lastenpsykiatrian klinikka/ Tenhunen-Kejonen ja Lyytinen
- 22.9.2009 Kiintymyksen edistäminen arjessa, Kuopio / Lappeteläinen, Halonen, Selin, Siekkinen, Mäkinen, Kempainen
- 25.9.2009 Moniammatillisen yhteistyön lainsäädäntöpohja –koulutus, Jyväskylä, kouluttajana vt. Jarkko Helminen, Selin
- 6.10.2009 Aggressiokasvatus / Kuopio Raitanen
- 6.-8.10.2009 Valtakunnalliset sijaishuollon päivät, Lahti (Lappeteläinen, Siekkinen, Selin)
- 9.-10.10.2009 Vertaisryhmäohjaajien täydennyskoulutus Kriiseistä voimavaroihin, Jyväskylä / Raitanen
- 9.10.2009 Selkeää ja sujuvaa viestintää, Jyväskylä. Järjestäjänä Keski-suomen sosiaalialan osaamiskeskus / Halonen, Huisko, Selin, Siekkinen, Mäkinen
- 23.–24.10.2009 Ratkaisukeskeinen taideterapia, Kuopio/ Tuija Raitanen, Tarja Pitkänen

5. HANKKEESSA PIDETYT KOKOUKSET

5.1 Hankeorganisaation kokoukset

LastenKaste verkostoseminaarit

12.5.2009 Miten oppisimme kuulemaan lapsiperheitä? Lapsi-Kaste hankkeiden verkostokokous, Helsinki (Lappeteläinen, Vesterlin, Nylund, Will-Orava, Kempainen, Huisko, Selin, Mäkinen, Isoaho, Kosonen, Lappalainen, Töyrylä, Gröhn)

7.9..2009 Arviointi; Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen kehittämistyön tukena, Jyväskylä (Jämsä, Lappeteläinen, Nylund, Vesterlin, Kempainen, Huisko, Mäkinen, Selin, Siekkinen, Halonen, Isoaho, Gröhn, Kirjavainen, Kämäräinen, Pitkänen,)

Ohjausryhmä

2.10.2009 Koko hankkeen ohjausryhmä, Kuopio

Johto- / projektiryhmät

11.9.2009 Etelä-Savon Kaste-hankkeen johtoryhmä

8.6. ja 16.9.2009 Keski-Suomen johtoryhmä

17.6.2009, 9.9.2009 ja 6.10.2009 Pohjois-Karjalan projektiryhmä

5.6., 31.8.. ja 20.10.2009 Pohjois-Savon johtoryhmä

Hankehenkilöstö (työkokous + ylimaakunnallinen tiimityöskentely)

20.5.2009 Mikkeli

14.–15.9.2009 Joensuu

Ylimaakunnalliset tiimit

4.5. ja 11.8.2009 Keski-Suomi ja Etelä-Savo ennalta ehkäisevän työn painopistealueen hanketyöntekijät (Halonen, Huisko, Vesterlin, Nylund)

16.6.2009 Keski-Suomi ja Pohjois-Karjala ennalta ehkäisevän työn painopistealueen hanketyöntekijät (Halonen, Huisko, Isoaho)

28.5.2009 ylimaakunnallinen sijaishuollon tiimin työkokous, Jyväskylä
10.8.2009, ylimaakunnallinen sijaishuollon tiimi, Kuopio

Tiimit

Etelä-Savo (tiimivastaava Maija Lappeteläinen)
8.5.2009, 28.5., 8.6.2009, 13.8.2009 ja 25.9.2009

Keski-Suomi (tiimivastaava Marja-Leena Huisko)
10.6., 5.8., 12.8., 19.8., 28.8., 8.9., 15.9., 25.9., 28.9., 2.10., 14.10. ja 21.10.2009

Pohjois-Karjala (tiimivastaava Päivi Kosonen)
8.6.2009, 1.7.2009, 17.8.2009 ja 28.10.2009

Pohjois-Savo (tiimivastaava Jaana Lappalainen)
13.5., 2.6., 1.7., 11.8., 17.8., 1.9. ja 25.9.2009

Osahankkeiden omat taustatukiryhmät

27.5.2009 Etelä-Savon sairaanhoitopiirin tuki- / asiantuntijaryhmä / hankkeen sisältöjen suunnittelu ja tarkennus, 10 osallistujaa lastensuojelun eri sektoreilta.

10.6.2009 ESSHP:n tuki/asiantuntijaryhmän kokous. Koulutusprosessin työstäminen.

12.8.2009 ESSHP:n tuki/asiantuntijaryhmän kokous jossa valittiin koulutusryhmä.

26.8.2009 tuki/asiantuntijaryhmän kokous. Teemana tutkia hankkeen etenemistä ja miettiä lastensuojeluprosessikuvauksen toteutustapaa.

5.10.2009 Katse lapseen -hankehenkilöstön kehittämispäivä, Kunnonpaikka, Siilinjärvi

29.5. ja 10.6.2009 Tutki ja Turvaa (KYS) osahankkeen kehittämisryhmä, 7 henkilöä

11.5., 27.5., 16.6., 23.6., 1.9., 2.9., 23.9., 25.9, 28.9., Tutki ja Turvaa, KYSin osa-hankkeen suunnitteluryhmä, 2-4 henkilöä.

2.9.2009 KYSin osa-hankkeen seurantaryhmä, 14 henkilöä

5.2 Muut kokoukset

5.3.1 Etelä-Savo

5.5.2009 "Tehonyrkki": Kaste-hankkeet Etelä-Savossa, Juva

6 – 7.5.2009 Lastensuojeluverkosto, Helsinki.

15.5.2009 ISO:n maakuntajaosto

18.5.2009 Etelä-Savon kehittäjien tapaaminen (ESSKE, Kaste, Sosteri, Lapspere), Mikkeli

28.5.2009 Itä-Suomen perhehoidon kehittäjien työkokous /Kuopio

3.6.2009 Perhehoidon rekrytointivastaavien työkokous /Perhehoitoliitto Jyväskylä

4.6.2009 Lapsiperhepalvelujen johtoryhmä, Mikkeli

9.6.2009 Kiintymyssuhdekoulutusprosessin jatkon suunnittelu Jukka Mäkelän kanssa / Jämsä

11.6.2009 Yhteistyökokous Kanerva-Kaste-hankkeen kanssa, Mikkeli

18.6.2009 Yhteistyökokous ESSKE:n ja ISON kanssa, Mikkeli

24.6.2009 Etelä-Savon sijaisperheet ry:n ja Itä-Suomen perhehoidon kehittämishankkeen suunnitteluryhmän työkokous

5.8.2009 Hyvinvointisuunnitelmien seurantaindikaattorien suunnittelukokous yhdessä läänin ja alueen oppilaitosten kanssa, Mikkeli.

5.8.2009 Violan ja Pelan sijaishuollon väkivaltatyön kehittämishankkeen ja Kaste-hankkeen työkokous, Mikkeli
 12.8.2009 tuki/asiantuntijaryhmän kokous jossa valittiin koulutusryhmä.

18.8.2009 Perhehoidon rekrytointikampanjan Etelä-Savon tapahtumien suunnittelutyökokous.

24.8.2009 Itä-Suomen perhehoidon kehittäjien työkokous /Kuopio

31.8.2009 ISO-alueen kehittäjien työkokous /Kuopio

2.9.2009 Varhaiskasvatuksen maakunnallinen työkokous, Mikkeli.

2.9.2009 ATK-sovelluksen hankintapalaveri Etelä-Savon tietohallinto ja Pohjois-Savon lastensuojelun kehittämisyksikkö

8.9. 2009 "Tehonyrkki": Kaste-hankkeet Etelä-Savossa, Juva

9.9.2009 Viola – väkivallasta vapaaksi ry:n 10 v. juhlaseminaari, Mikkeli.

16.9.2009 ISO:n maakuntajaosto

17.9.2009 Yhteistyötapaaminen Kanerva-Kasteen kanssa, Mikkeli.

28.9.2009 Itä-Suomen lastensuojelun osaamisverkoston tukiryhmä ILO

30.9.2009 Hyvinvointisuunnitelmien indikaattori-työryhmä, Mikkeli.

1.10.2009 Sijaishuollon kehittäjäryhmän työkokous /Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus

2.10.2009 ESSKE, Etelä Savon sosiaalityön ja varhaisen tuen kehittämisyksikön päätösseminaari

5.3.2 Keski-Suomi

11.5.2009 kuntakäynti Äänekoskelle. Kaikilla kuntakäynneillä hankkeen esittely, keskustelua kehittämistarpeista ja hankkeen roolista niissä. Osallistujia oli 11.

11.5.2009 kuntakäynti Saarikkaan. Osallistujia oli 17.

19.5.2009 kuntakäynti Uuraisille. Osallistujia alueelta oli 5.

26.5.2009 kuntakäynti Joutsaan. Osallistujia alueelta oli 19.

28.5.2009 kuntakäynti Keuruulle. Osallistujia alueelta oli 7.

1.6.2009 kuntakäynti Jämsään. Osallistujia alueelta oli 12.

2.6.2009 kuntakäynti Toivakkaan. Osallistujia Toivakasta oli 6.

2.6.2009 Keski-Suomen lastensuojelutyöryhmän kokous, toimintaa suunnitteleva kokous, osallistujia 23.

3.6.2009 Vertaistuen ja vapaaehtoistyön kumppanuushanke (Versova-hanke) Anne Laimio ja Sari Välimäki, Imetyksen tuki ry Anne Pienmäki ja Liisa Ansio, hankkeen esittely ja yhteistyön suunnittelu.

5.6.2009 Pesäpuu ry, Lastensuojelun erityisosaamisen keskus, hankkeen esittely ja yhteistyön suunnittelu.

9.6.2009 Kuntakäynti Konnevedelle. Osallistujia Konnevedeltä oli 7.

9.6.2009 Kuntakäynti Hankasalmele. Osallistujia oli Hankasalmelelta 9.

11.6.09 Lähisuhdeväkivalta-projekti, Minna Juutilainen ja Anna Autere, hankkeen esittely ja yhteistyön suunnittelu.

12.6.2009 Yhteispalveluprojekti (YPP) Anu Kari, hankkeen esittely ja yhteistyön suunnittelu.

15.6.2009 osh Riitta Ala-Luhtala, yhteistyön edistymisen arviointia ja suunnittelua..

26.6.2009 th Mira Hiunu, Kyllön neuvolan perhevalmennuspilotin suunnittelu.

17.8.2009 ja 29.9.2009 Moniammatillisen yhteistyön kysymykset, Äänekoski, osallistujia 32 ja 21.

14.8.2009 th Katri Kuoppala, Kyllön neuvolan perhevalmennuspilotin suunnittelu.
 19.8.2009 Sijaishuollon kehittäjäsosiaalityöntekijä osallistui Keski-suomen sosiaalijohtajien työkokoukseen.
 24.8.09 Jyväskylän neuvolan perhetyöntekijöiden tapaaminen Merja Häyrynen, Merja Nieminen, Sirpa Kailanen, Kyllön neuvolan perhevalmennuspilotin suunnittelu
 25.8.09 Yhteispalveluprojekti (YPP) Anu Kari, hankeyhteistyön päivittäminen ja suunnittelu
 31.8.2009 maakunnallinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma -työkokous, osallistujia kunnista 13.

4.-5.9.2009 Sijaisvanhempien Pride -valmentajien työkokous Hämeenlinnassa. (Siekkinen)
 8.9.2009 Kuntakäynti Laukaaseen.
 9.9.2009 Lastensuojelun, koulun ja nuorisopsykiatrian yhteistyökäytännöt Jyväskylän seudulla –työkokous, osallistujia
 18.9.2009 Keski-Suomen lastensuojelutyöryhmä, aiheena ehkäisevä lastensuojelu, osallistujia 18.
 21.9.2009 Moniammatillisen yhteistyön kysymykset -työkokous Viitaunionin ja Kinnulan työntekijöille, osallistujia 29. Työkokouksen toinen osa pidetään 26.10.2009.
 23.9.2009 Kuntakäynti Muurameen. Osallistujia Muuramessa oli 8.

1.10.2009 Jyväskylän kaupungin lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden tapaaminen ja yhteistyön suunnittelu
 2.10.2009 Työkokous Kanerva -Kasteen työntekijöiden kanssa
 7.10.09 tutkija Pekka Junkala, hankkeen esittely ja yhteistyön suunnittelu.
 8.10.2009 Keski-Suomen perhetyöntekijöiden työkokous. Osallistujia 65.
 13.10.2009 Työkokous Jyväskylän yliopiston yhteiskuntapolitiikan ja filosofian laitoksen sosiaalityön oppiaineen henkilöstön kanssa yhteistyön suunnittelemiseksi ja kehittämiseksi
 19.10.09 Perhevalmennuksen kehittämistyöryhmän tapaaminen.

5.3.3 Pohjois-Karjala

23.4.2009 Pilottikoulutusryhmän kokous, 5 osallistujaa
 6.5.2009 Pohjois-Karjalan kehittäjäseminaari, Isoaho, Kosonen
 8.5.2009 Sijaishuollon oheistuskokous, 6 osallistujaa
 18.5.09 klo 13.30–15, Kaste suunnittelijan esittäytyminen, Joensuun sosiaali- ja terveysvirasto, 7 osallistujaa
 28.05.2009 Ajoissa kotiin Perhehoidon rekrytointiviikkojen suunnittelukokous, ISO Kuopio / 10 osallistujaa
 2.6.2009 Ajoissa kotiin Perhehoidon rekrytointiviikkojen suunnittelukokous, Honkalampikeskus Liperi, 8 osallistujaa
 10.6.2009 Joensuun seudun lastensuojelun työntekijöiden työkokous, hanke-esittely / Isoaho, Kosonen, Gröhn, 25 osallistujaa
 16.6.2009 Sijaishuollon oheistuskokous, 6 osallistujaa
 26.6.2009 Ajoissa kotiin Perhehoidon rekrytointiviikkojen suunnittelukokous, Pelastakaa Lapset Joensuu, 6 osallistujaa
 4.8.2009 Pilottikoulutusryhmän suunnittelukokous, 9 osallistujaa
 21.8.2009 Pohjois-Karjalan Kasteryhmän kokoukset / ISO:n järjestämät / Gröhn, Isoaho
 8.9.2009 Vertaisryhmätoiminnan koordinoituhankkeen ohjausryhmä, MLL, 8 osallistujaa
 24.9.2009, klo 7.30–8.30, MLL, Joensuun neuvola terveydenhoitajille hankkeen esittely, 26 osallistujaa
 6.10.2009 Pohjois-Karjalan Kasteryhmän kokoukset / ISO:n järjestämät / Gröhn
 Sijaishoidon ohjeistustyöryhmän kokoukset:

5.3.4 Pohjois-Savo

Arviointiin liittyvät kokoukset

3.4. klo 13-14.30 Arviointi- ja tutkimustyöryhmä, Kuopion yliopisto.

Sisältö: Keitä ovat lastensuojelun asiakkaat? - tutkimuksen toteutuksen suunnittelu Pohjois-Savon alueella, mukana Pirjo Pölkki ja Anne-Mari Jaakola Kuopion yliopisto, Anne Walden ja Auli Pohjolainen Savonia- AMK, Tarja Pitkänen

11.8. klo 10-12 Yhteisen arvioinnin suunnittelua, KYS:n lastenpsykiatrian klinikka; Kirsti Kumpulainen, Minna Tenhunen-Kejonen, Jaana Lappalainen, Vuokko Kämäräinen, Pirjo Pölkki ja Tarja Pitkänen

19.8. klo 9-11 Avohuollon arviointikokous Kuopion kaupungin kanssa, Kuopio/ Vuokko Kämäräinen ja Pirjo Pölkki

Perhehoidon rekrytointiin liittyvät kokoukset

3.6.2009 klo 10.00-15.30 Rekrytointivastaavien työkokous, Jyväskylä/ Sirkka Huusko

11.8.2009 klo 13.00-16.00 Rekrytointitiimin työkokous Kuopiossa P-Savon lastensuojelun kehittämissyksikkö/ Rautavaaran kunnan ja Lastenhuoltolaitos Lakotan sosiaalityöntekijä Anna-Liisa Väyrynen, PRIDE- kouluttajat Tuija Raitanen, Jaana Sipiläinen, Anne Suvela, sosiaalityöntekijä Sirkka Huusko, projektikoordinaattori Tarja Pitkänen

24.8.2009 klo 10.00-13.30 Itä-Suomen rekrytointikampanjaan liittyvä kokous Kuopiossa ISO:n kokoustiloissa, jossa projektikoordinaattori Piritta Timonen esitteli kansainvälistä vertailuaan sijaisvanhemmuudesta

25.8.2009 klo 14.00-16.00 Rekrytointitiimin kokous Kuopiossa Pohjois-Savon lastensuojelu kehittämissyksikössä PRIDE- kouluttaja Jaana Sipiläinen, PRIDE – kouluttaja, perhehoidon kehittäjä Tuija Raitanen, sosiaalityöntekijä Sirkka Huusko

7.8.2009 klo 13.00-21.00 PRIDE - kouluttajien ja mentoreiden yhteinen tutustuminen Vanhamäen toimintakeskuksen ryhmä- ja perheryhmäkotiin ja melontaretki Suonenjoella.

8.9.2009 klo 10.30-16.00; Rekrytointivastaavien työkokous Jyväskylässä/ Sirkka Huusko, Tuija Raitanen

Yhteistyökumppaneiden tapaamiset:

8.4.2009 klo 11–13, Päihdetaustaisten nuorten perhehoidon kehittämishankkeen työkokous Kuopion Päihdepalvelusäätiöllä/ Sirkka Huusko

6.-7.2009 Kaste- ja lastensuojeluverkoston valtakunnallinen tapaaminen/ Tarja Pitkänen

15.5.2009 Pesäpuu ry, vuosi- ja hallituksenkokous sekä 10 vuotisjuhla, Helsinki/ Tarja Pitkänen

17.4.2009 klo 9-10.30, Koulutusyhteistyö 2009 -2010, Perhehoitoliiton toimisto, Jyväskylä/ Tarja Pitkänen

17.4.2009 klo 12-16 Kaste - aluekierros Jyväskylässä/ Tarja Pitkänen

27.4.2009 Sijaishuollon ja perhehoidon kehittämistapaaminen Jyväskylässä/ Sirkka Huusko, Pirita Timonen ja Teemu Kirjavainen

3.6.2009 Kehittämistrakenne – teema seminaari, STM ja Oske-verkosto, Helsinki/ Tarja Pitkänen

16.6.2009 klo 16.00-17.30 Pohjois-Savon PRIDE-kouluttajien työkokous Kuopiossa
Aiheena: Kiintymyssuhdehäiriöinen lapsi/ Jaana Sipiläinen

18.8.2009 Lastensuojelun keskusliitto, Helsinki/ Tarja Pitkänen

Kuntatapaamisia ja yhteistyön tiivistämistä:

20.4. klo 9-11 Varkauden sosiaalivirasto, klo 11.30- 12.20 Lastenkoti Kinnula-koti, klo 13.30-14.30 Ammatillinen perhekoti Hippuranta/ Huusko, Kirjavainen, Pitkänen

11.5.2009 klo 8.00-11.30 Lapinlahden sosiaalivirasto/ Huusko ja Pitkänen

19.5.2009 klo 12.00-15.00 Suonenjoki, Tervo, Vesanto, Rautalampi/ Huusko ja Pitkänen

16.6.2009 klo 9.00-12.00 Kaavi, Juankoski, Tuusniemi/ Kirjavainen ja Pitkänen

3.9.2009 klo 12.00-13.00 ja 1.10. klo 14.00–15.00 Siilinjärvi/ Pitkänen, Huusko, Kämäräinen, Raitanen ja Kirjavainen

HANKEHENKILÖSTÖN PITÄMÄT PUHEENVUOROT

Hankkeen henkilöstön puheenvuorot hankeorganisaation kokouksissa pidettyjen lisäksi:

Etelä-Savo

5.5.2009 Tehonyrkki, (Lappeteläinen, Vesterlin, Nylund)

19.8.2009 Lapspere-hankkeen tulevaisuusverstaas, Juva (Nylund, Vesterlin)

19.8.2009 ESSHP:n sairaanhoitopiirin osastonhoitajaryhmä, 10 osallistujaa / Jämsä

2.9.2009 Varhaiskasvatuksen maakunnallinen työryhmä, Mikkeli (Nylund, Vesterlin)

8.9.2009 Tehonyrkki, (Lappeteläinen)

23.9.2009 seudullinen sosiaali- ja terveystieteiden luottamushenkilökoulutus, Mikkeli (Jämsä, Vesterlin, Nylund, Lappeteläinen)

24.9.2009 Lapspere-hankkeen päätösjuhla, Juva (Vesterlin)

1.10.2009 sijaishuollon päivät Kasvun yhteisöt Sairilassa, Lapset ja perheet Kaste –hanke- esittelyt, läsnä noin 10 henkeä.

9.10.2009 Lapsiperheiden sosiaalityön foorumi, Mikkeli (Vesterlin)

12.10.2009 Lastenvalvojien maakunnallinen tapaaminen, Mikkeli (Vesterlin, Lappeteläinen)

13.10.2009 Perhetyöntekijöiden maakunnallinen tapaaminen, Savonlinna (Vesterlin)

14.10.2009 Luottamushenkilökoulutus, Savonlinna (Lappeteläinen, Vesterlin)

Savonlinnan nuorisopsykiatrian poliklinikan vierailu, jossa ESSHP:n hanke- esittely (Jämsä)

Keski-Suomi

6.5.09 Perhekeskus Tourutupa, osallistuminen Tourutupa-päivään ja lyhyt alustus toiminnan puolesta (Halonen)

29.10.2009 Ehkäisevä perhetyö neuvolassa ja päivähoitossa, Valtakunnalliset neuvolapäivät, Helsinki, Paasitorni, ehkäisevän työn kehittäjä Marja-Leena Huisko

Pohjois-Karjala

4.5.2009 Joensuun seudun sijaishuoltotoimiston työntekijät / Kosonen
 6.5.2009 klo 10–12, Humak, 4 osallistujaa, hankkeen esittely ja harjoitteluasiat
 Joensuun lastensuojelun tiimi / Isoaho
 18.5.2009 Sairaanhoidajaliiton P-K:n sairaanhoitajat ry:n mielenterveyshoitotyön työryhmä / Gröhn
 20.5.2009 ESSHP, Mikkeli Lastenpsykiatrisen päiväosaston henkilökunta / Gröhn
 27.5.2009, klo 17.30–18, Kotikartanoyhdistys/Helinähanke, 5 osallistujaa, hanke-esittely / Isoaho
 28.5.2009, klo 9–11, Kontiolahti, 4 osallistujaa, hanke-esittely / Isoaho
 10.6.2009 Joensuun seudun lastensuojelun työntekijöiden työkokous / Gröhn
 11.6.2009, klo 12–13, Liperin terveyskeskus/neuvola, 18 osallistujaa, hanke-esittely / Isoaho
 2.9.2009 Joensuun lastensuojelun tiimi / Gröhn
 2.9.2009, klo 9–10, Joensuun sosiaali- ja terveystoimi, 16 osallistujaa / Isoaho
 23.9.2009 Terveystieteiden edustajien Venäjältä lastenpsykiatrisen/kotisairaaloimintaan tutustumassa / Gröhn
 5.10.2009 Joensuun seudun sijaishuoltotoimiston työntekijät / Kosonen
 27.10.2009 Lastenpsykiatrisen työkokous / Gröhn

Pohjois-Savo

18.5.2009 Tutki ja turvaa hankkeen ja hoitomallin kehittämisen esittely, Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus (ISO):n kokous 18.5.2009 /Tenhunen-Kejonen
 20.8. ja 3.9.2009 Tutki ja Turvaa hoitomallin periaatteiden esittely, KYS, lastenpsykiatrisen pkl. /Tenhunen-Kejonen
 8.9.2009 Kaste-ohjelman ja Lapset ja perheet Kaste –hankkeen esittely, KYS, lastenpsykiatrisen MEETING, Kemppainen
 8.9.2009 Tutki ja Turvaa hoitomallin periaatteiden ja taustateorian esittely, KYS, lastenpsykiatrisen MEETING, Tenhunen-Kejonen
 22.9.09 KYSin osa-hankkeen ja Tutki ja Turvaa hoitomallin esittely, Kiintymyssuhdejuhlaseminaari, Kuopio, Microtekniä, Tenhunen-Kejonen

6. TIEDOTTAMINEN JA MEDIAOSUMAT

Kaste-ohjelmaa, Lapset ja perheet Kaste -hanketta ja osahankkeita on esitelty ja hankkeesta on tiedotettu pidettyjen työkokousten yhteydessä ja sähköpostitse kaikissa hankemaakunnissa. Samoissa yhteyksissä on jaettu hankkeelle laadittua yhteisesitettä. Yhteisen hanke-esitteen osahankkeet ovat tehneet omia esitteitä kaikissa hankemaakunnissa.

Osahankkeissa on laadittu tiedotteita. Keski-Suomen toinen tiedote ilmestyi syyskuussa 2009 ja seuraava tiedote ilmestyy marraskuussa 2009. Sijais- ja perhehoidon osalta koottiin yhteinen koko hankkeen tiedote kesäkuussa 2009.

Hankkeen internetsivusto avattiin syyskuussa osoitteessa www.koskeverkko.fi/lapsetjaperheet Pääsivustolta on linkit osahankkeiden sivustoille, joissa tiedotetaan osahankkeiden toiminnasta.

21.10. 09 Avoimet ovet Jyväskylän kaupungin ja K-S sairaanhoitopiirin lasten, nuorten ja perheiden kanssa työskenteleville ja toimiville tahoille.

Lasten ja perheiden hyvinvointipalveluiden kehittämishankkeen esittely ja Keski-Suomen osahankkeen laatimat tekstit Kanervan nettilehdessä elokuussa 2009 http://kantere-fi-bin.directo.fi/@Bin/cf7cba80be2ab37422d08c33715c39d5/1256126942/application/pdf/118382/KANTERE%20KAJAHTAA_3_2009.pdf

14.10.09, klo 9.15-.9.50, Pohjois-Karjalan radio, 2 osallistujaa, aiheena Lasten eroryhmä http://yle.fi/alueet/teksti/pohjois-karjala/2009/10/lapset_saat_vertaistukea_eroryhmasta_1080212.html

Julkaisut

Artikkeli ISO – tiedotteeseen: Kasvatuskumppanuudella lapsi- ja perhepalveluiden kehittämiseen/ Tarja Pitkänen

Ajoissa kotiin – hankkeen loppuraporttiin, www.sijaisvanhemmaksi.fi
Perhehoitajien rekrytointikampanja 2008 Pohjois-Savossa – artikkeli/
Tarja Pitkänen ja Sirkka Huusko

Tiedote Talentia- lehteen yksikön toiminnasta sekä Katse lapseen -hankkeen tilaisuuksista ja koulutuksista/ Sirkka Huusko, Tarja Pitkänen ja Tuija Raitanen

Lausunnot lastensuojelun edunvalvontahankkeesta ja alueellisista jatkotarpeista Pelastakaa Lapset ry:lle liitettäväksi jatkohakemukseen Ray:lle.

Lokakuun 2009 Kuntatalous – julkaisuun työn alla Katse lapseen – hankkeesta ½ sivua.

Ajoissa kotiin – valtakunnallisen sijaisperheiden rekrytointikampanjan tapahtumat

Hanke oli mukana perhehoitajien valtakunnallisesti järjestetyssä rekrytointikampanjassa Ajoissa kotiin kaikissa hankemaakunnissa.

ETELÄ-SAVO

Hanketyöntekijä oli mukana lehdistötilaisuudessa 11.9. Kampanjasta uutisoitiin paikallisissa sanomalehdissä:

- 21.9.2009 Pieksämäen lehti
- 12.9.2009 Itä-Savo
- 12.9.2009 Länsi-Savo
- 19.9.2009 Keskisuomalainen

KESKI-SUOMI

- raportoitu s. 8.

POHJOIS-KARJALA

Sanomalehti Karjalainen 13.9.09 artikkeli Ajoissa kotiin valtakunnallisesta perhehoidon avajaistapahtumasta, johon Seudullisen sijaishuoltotoimiston työntekijöistä rekrytointi vastaava Marjo Kantola ja perhehoidon kehittäjä Päivi Kosonen osallistuivat.

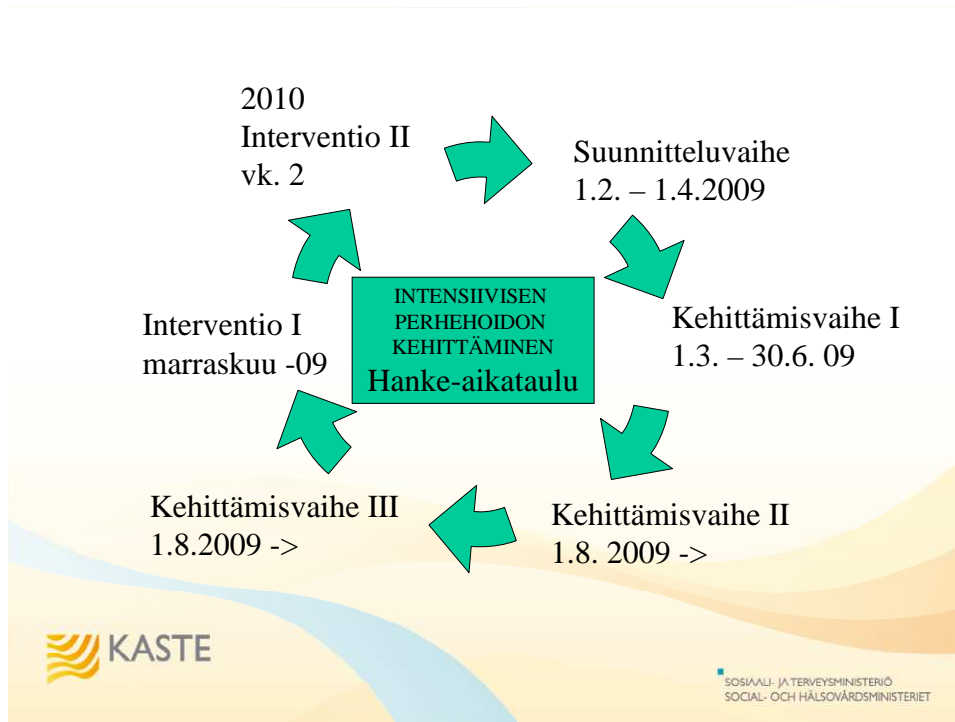
POHJOIS-SAVO

- 19.8. Kirjastoihin infomateriaalia sijais- tukiperhetoiminnasta
 20.8. Oppilaitoksiin, kuten Savonia AMK:n kirjastoon, esitteitä ja infoa opettajille ja opiskelijoille
 22.8.2009 klo 10.00 - 14.00, Parempaa elämää - tapahtuma, Kunnonpaikka, Siilinjärvi/
 Vuokko Kämäräinen ja Sirkka Huusko
 28.8.2009 klo 9.00 - 18 ja 29.8.2009 klo 9.00 - 15.00 Elonkorjuujuhla, Kuopion tori/
 Anne Suvela, Vuokko Kämäräinen, Sirpa Rossi, Sirkka Huusko, Jorma Raitanen,
 Jaana Sipiläinen ja Tuija Raitanen
 11.9.2009 Syyssävvyäys – tapahtuma sekä kirjastossa esittely vanhemmuudesta,
 kasvatuksesta ja sijaisvanhemmuudesta, Vesanto/ Anne Suvela ja Jaana Sipiläinen
 12.9.2009 Rekrytointitapahtuman ohjelmallinen avajaistilaisuus, Siilinjärven tori/
 kansanedustaja Tuula Väättäinen, Maria Kuukkanen Perhehoitoliitosta, Kuopion Seudun
 Perhehoitajat ry, Katse lapsen -hankehenkilöstö
 Info Ylä-Savon Kehitys, paikalla Savonian väkeä ja hanketoimijoita/ Vuokko Kämäräinen
 17.9.2009 Infotilaisuus, Rautavaara/ Tarja Pitkänen
 18.9.2009 Infoa Pohjois-Savon naisryttäjille seminaarimatalla/ Vuokko Kämäräinen
 21.9.2009 Infoa Lapinlahden sosiaalityölle/ Vuokko Kämäräinen
 22.9.09 Infoa sote - seminaarissa Savonian lisalmen yksiköllä/ Vuokko Kämäräinen
 25.9.2009 Kaavin syysmarkkinat/ Minna Lampi ja Vuokko Kämäräinen

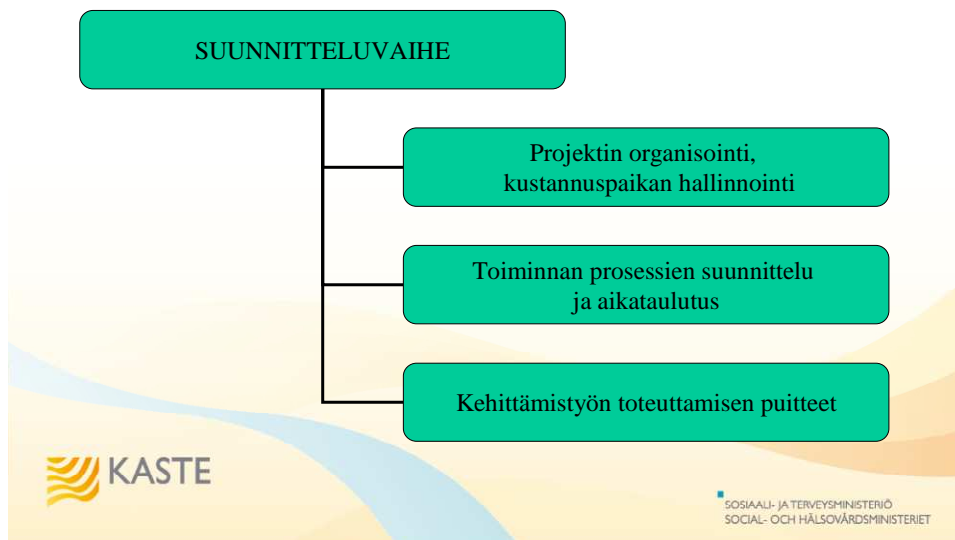
Näkyvyys mediassa:

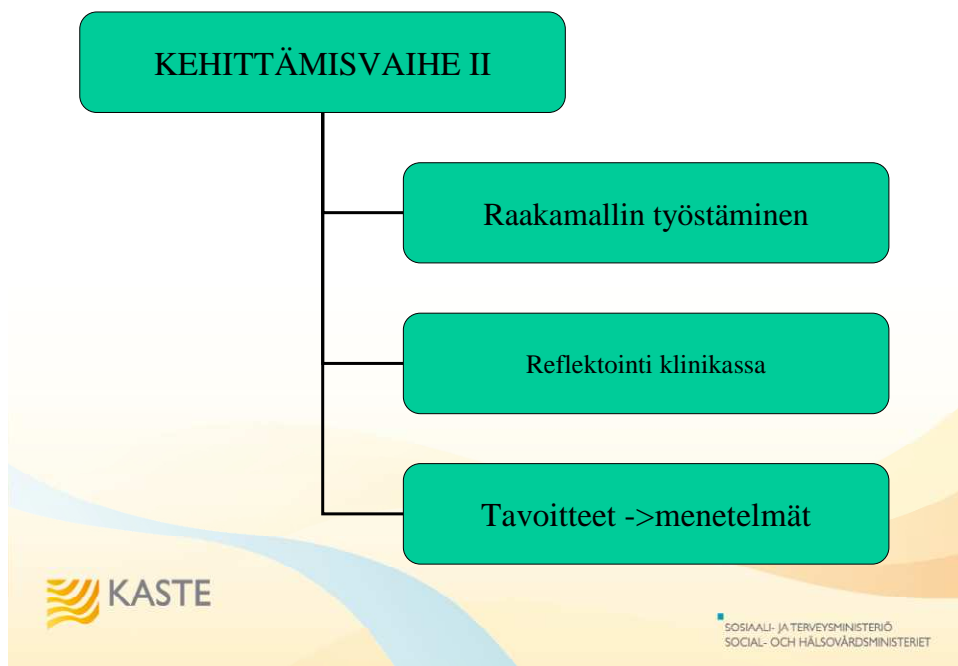
- Radio Savo, menovinkki 12.9. klo 7.30, 8.30, 9.30, 10.30,11.30
 Savon Sanomat, Menovinkit 12.9.
 12.9.2009 Yle-radio, haastattelu/ Sirkka Huusko
 10.9.2009 Uutis-Jousi, ilmoitus ja artikkeli
 10.9.2009 Sisä-Savo, ilmoitus
 12.9.2009 Savon Sanomat, ilmoitus
 24.9.2009 Pitäjäläinen, juttu infotilaisuudesta
 17.9.2009 Uutis-Jousi, juttu avajaistilaisuudesta
 24.9.2009 Koillis-Savo, ilmoitus ja artikkeli
 24.9.2009 Kirkko ja Koti, sijoitettujen lasten ja biologisen vanhemman haastattelu

LIITE 1 Tutki ja Turvaa osahankkeen kehittämisvaiheet

Kehittämistyön vaiheet

LIITE 2 HANKEYHTEISTYÖ POHJOIS-SAVO
POHJOIS-SAVON LAPSET JA PERHEET KASTE – HANKE
JATKO – HANKKEEN SISÄLLÖT

LapsiKuopio – hanke
Kuopion kaupunki

- Vuorovaikutuksen hoidon/ palvelupolku- mallin kehittäminen/ hoitoonohjauksen kriteerit ja toimintakäytäntöjen määrittely vuorovaikutuksen hoitopolulla.
- Yhteistyö perustason toimintakäytäntöjen kehittämisessä vanhemman ja lapsen vuorovaikutuksen tukemiseksi (vertaisryhmät, psyko-edukaatio)

Päivähoidon ja lastensuojelun yhteiset toimintamallit: kehittäminen, jalkauttaminen, arviointi

- lastensuojelun avohuollon tukitoimena päivähoitossa olevat lapset
- perhetyön ja päivähoiton yhteistyömallit
- perhehoidon ja päivähoiton yhteistyömallit

1. Erityispalveluiden ja peruspalveluiden vuorovaikutteinen koulutus- ja arviointiyhteistyö
2. Konsultaatio ja toimintakäytäntöjen kehittäminen ja käyttöön ottaminen vanhemman ja lapsen vuorovaikutuksen tukemiseksi ja vuorovaikutuksen ongelmiin varhain puuttumiseksi

Tutki ja Turvaa
KYS, lastenpsykiatrian kl.

- Vakavasti /pitkäaikaisesti häiriintyneen vanhemman ja lapsen suhteen/vuorovaikutuksen hoito
- Hoitojaksomallin pilotointi lastenpsykiatrian poliklinikalla 4 – 7 v. lasten ja vanhempien vuorovaikutuksen ongelmissa.
 - Hoitojaksomallin soveltaminen sijoitettujen lasten ja sijaisvanhempien kiintymyssuhteen ongelmiin -> pilotointi

KatseLapseen
Pohjois-Savon lastensuojelun
kehittämisyksikkö

Sijaisperheiden ja sijoitettujen lasten hoitoon ohjaamisen kriteerien määrittely vuorovaikutuksen ongelmissa/ lapsen kiintymyssuhteen kehittymisen tukeminen

- yhteistyössä perhehoidon kehittäjien ja lastensuojelun kanssa

